

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**MANAVGAT KARAVCA
MAHALLESİ SAKINLERİNİN YAKIN
ÇEVREDEKİ MİLLİ KÜLTÜR
ÖĞELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

GÜLSÜM BEZCİ

**SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK
LİSANS PROGRAMI**

Antalya, 2020

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**MANAVGAT KARAVCA MAHALLESİ SAKİNLERİNİN YAKIN
ÇEVREDEKİ MİLLİ KÜLTÜR ÖĞELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜLSÜM BEZCİ

Antalya, 2020

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**MANAVGAT KARAVCA MAHALLESİ SAKİNLERİNİN YAKIN
ÇEVREDEKİ MİLLİ KÜLTÜR ÖĞELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜLSÜM BEZCİ

Danışman: Doç. Dr. Fatih USLU

Antalya, 2020

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dűşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitű tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tűm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

17 /02 / 2020

Gűlsűm BEZCİ

TEŐEKKÜR

“Kültür” tanımını son yıllarda bu kadar değer kazanması, MEB’in Sosyal Bilgiler Öğretim Programında verdiği değeri arttırması sonucu araştırmalara konu olmuştur. Küçük bir bölgeden yola çıkarak kültür, milli kültür ve milli bilincin uyandırılması yolunda yapılacak olan çalışmalar ve verilebilecek eğitimler dikkat çekmeye başlamıştır. Araştırma da kültür konusunun önemine dikkat çekmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmamın her aşamasında yanımda olan, bilgi, tecrübe ve desteğini benden esirgemeyen değerli hocam, Tez Danışmanım Doç. Dr. Fatih USLU’ya; Yüksek Lisans eğitimim boyunca akademik anlamda her konuda destek sağlayan hoşgörü ve güler yüzlülüğü hiç eksik etmeyen hocalarım Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA ve Dr. Öğr. Üyesi Feride ERSOY’ a teőekkürü borç bilirim.

Bugünlere gelmemde en büyük emek sahibi, canım annem ve babama şükranlarımı sunarım. Son olarak, her zaman yanımda olan ve bana büyük destek sağlayan arkadaşlarım Tuğba KUDU ve Sinem KARABULUT’a teőekkürlerimi sunarım.

Gülsüm BEZCİ

Antalya, şubat 2020

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Gülşüm BEZCİ'nin bu çalışması 31/01/2020 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir

Başkan : Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Türkçe ve Sosyal Bilimler

İMZA

Üye (Danışman) : Doç. Dr. Fatih USLU
Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Eğitim Prog. ve Öğretim

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Feride ERSOY
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
Türkçe ve Sosyal Bilimler

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI: Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşleri

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun ..... tarihli ve ..... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Ramazan KARATAŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

MANAVGAT KARAVCA MAHALLESİ SAKINLERİNİN YAKIN ÇEVREDEKİ MİLLİ KÜLTÜR ÖĞELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

BEZCİ, Gülsüm

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Fatih Uslu

Ocak 2020, 107 Sayfa

Günümüzde iletişim teknolojileri büyük bir hızla gelişmektedir. Bu gelişmeyle birlikte toplumsal yapı da buna paralel olarak değişmektedir. Bir toplumun sağlam temellere dayanması için milli kültür ve unsurlarının önemini fark etmesi gerekir. Bu sayede toplumda milli birlik ve beraberlik sağlanır. Bir toplum ne kadar sağlam bir ekonomiye sahip olursa olsun o toplumun ortak bir kültüre sahip olması önem arz etmektedir. Bireylerin ikamet ettikleri bölgedeki milli kültür sonucunda ortaya çıkan ürünlerin farkında olması gereklidir. Bu farkındalıkla yakın çevrelerindeki bu öğelere sahip çıkmaları ve korumaları bireylerin görevleri arasında yer alır.

Bu araştırmanın amacı, Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevredeki milli kültür öğelerine yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırmaya bağlı yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinden 19 kişi ile oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 18-70 yaş arasında değişkenlik göstermektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevrelerindeki milli kültür öğelerine bakış açıları farklılık göstermektedir. Yakın çevrelerinde yer alan kültür öğelerinin farkında olan mahalle sakinleri olduğu kadar farkında olmayanların da oranı fazladır. Cevaplarda yakın çevrelerinde yer alan maddi kültür öğesi olarak katılımcılar, Manavgat'ın doğası ve görünümüyle popüler olan bölgelerini söylemiştir. Yakın çevrelerinde yer alan maddi olmayan kültür öğeleri ise unutulmaya yüz tuttuğu ve korunmasının önem arz ettiğine dikkat çekilmiştir.

Anahtar kelimeler: Milli kültür, Toplum, Manavgat Karavca Mahallesi, Sosyal Bilgiler, Milli Kültür Öğesi

ABSTRACT

THE VIEWS OF THE MANAVGAT KARAVCA NEIGHBORHOOD RESIDENTS ABOUT NATIONAL CULTURAL ITEMS IN THE NEARBY ENVIRONMENT

BEZCİ, Gülsüm

Department of Turkish and Social Sciences Education

Thesis Advisor: Assoc. Dr. Fatih Uslu

January 2020, 107 Page

Communication technologies are developing rapidly today. With this development, the social structure changes in parallel. In order for a society to be based on solid foundations, it must realize the importance of national culture and its elements. In this way, national unity and togetherness is provided in the society. No matter how strong a society has a economy, it is important that the society has a common culture. Individuals should be aware of the products that emerge as a result of the national culture in the region where they reside. With this awareness, protecting and protecting these elements in their close environment are among the duties of individuals.

The aim of this research is to determine the opinions of the inhabitants of Manavgat Karavca Mahallesi on the national cultural elements in the immediate vicinity. For this purpose, a semi-structured interview method based on qualitative research was used. The study group of the research consists of 19 people from the residents of Manavgat Karavca District. The ages of the participants vary between 18-70 years. In the research, semi-structured interview form was used as data collection tool.

According to the research findings, the perspectives of the residents of Karavca District differ on the national cultural elements in their immediate vicinity. Neighborhood residents, who are aware of the cultural elements in their neighborhood, are as much as those who are not aware of it. As the material cultural element in their close circle in the answers, the participants mentioned the regions that are popular with the nature and appearance of Manavgat. It is pointed out that the intangible cultural elements in their close surroundings are forgotten and protected.

Keywords: National culture, Society, Manavgat Karavca Mahallesi, Social Studies, National Culture Component

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
TABLolar LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Araştırmanın Sayıltıları.....	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kültür Teriminin Tarihi.....	6
2.2. Kültür Nedir?.....	7
2.3. Kültürün Özellikleri.....	9
2.4. Alt Kültür.....	10
2.5. Kültürleşme.....	11
2.6. Popüler Kültür.....	11
2.7. Kültürel Çözülme.....	12
2.8. Kültür ve Değişim.....	12
2.9. Kültür ve Dini Ritüeller.....	13
2.10. Milli Kültür Nedir?.....	15
2.11. Konargöçerlik ve Yörük Kültürü.....	16
2.12. Kültürel Miras.....	17
2.13. Maddi ve Maddi Olmayan Kültür Öğeleri.....	18
2.14. Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Kültür.....	20

2.15. Karavca.....	23
--------------------	----

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	25
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu.....	25
3.3. Verilerin Toplanması.....	25
3.3.1. Görüşme Formu.....	26
3.4. Verilerin Analizi.....	26

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Kavramına İlişkin Görüşleri.....	28
4.2. Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşleri.....	36
4.3. Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine Yönelik Görüşleri.....	43
4.4. Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına Yönelik Görüşleri.....	49

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

KAYNAKÇA.....	59
EKLER.....	64
ÖZGEÇMİŞ.....	93
BİLDİRİM.....	94
İNTİHAL RAPORU.....	95

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Kültürel Farklılıklar Mekanizması.....	65
Tablo 2.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Tanımına İlişkin Frekans Dağılımı I.....	66
Tablo 2.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Tanımına İlişkin Frekans Dağılımı II.....	67
Tablo 3.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans Dağılımı I.....	68
Tablo 3.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans Dağılımı II.....	69
Tablo 4.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine İlişkin Frekans Dağılımı I.....	70
Tablo 4.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine İlişkin Frekans Dağılımı II.....	70
Tablo 5.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına İlişkin Frekans Dağılımı I.....	71
Tablo 5.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına İlişkin Frekans Dağılımı II.....	71

KISALTMALAR LİSTESİ

ICOMOS: Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

(Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)

SOKÜM: Somut Olmayan Kültürel Miras

BÖLÜM I

GİRİŞ

Kültür, dar anlamıyla, toplumun üyesi olarak kişilerin yaşamları boyunca eğitim süreciyle öğrendiklerinin tümü; geniş anlamıyla, doğanın ya da Tanrı'nın yarattıklarına karşılık insan türünün yarattıklarının tümüdür (Güvenç, 2013, s.54). Genel anlamda kültür, öğrenilen ve paylaşılan değerler, inançlar, davranış özellikleri ve semboller toplamı olarak ifade edilmiştir (Koçel, 2003, s.29).

Milli kültür ise bir milletteki toplumsal yaşamın; dil, düşünce, gelenek, işaret sistemleri, kurumlar, yasalar, aletler, teknikler, sanat yapıtları gibi her türlü maddi ve tinsel ürününü kapsamına alır (Demirbağ, 2019, s.179). Milletler için millî kültür daima hayatî bir önem taşımıştır (Çolak, 2008 s.9). Milli kültürü sağlam olan devletler her türlü zorluğa karşı ayakta durmakta zorlanmaz. Örneğin, tarihte Türklere bağımsızlık mücadelesini kazandıran, halkın sahip olduğu milli kültürün sağlamlığıdır.

Milli kültür öğeleri, bir millete ait olan ve millete özgü olan değer ve unsurlardan oluşmaktadır. Bir milli kültür ögesi diğer toplumlarda görülmeyebilir. Toplumda bütünlüğü sağlar. Din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin toplumu bir arada tutan öge milli kültürün gücüdür. Anadolu üzerinde bin yıllık bir tarihe sahip olan toplumumuzun kadim bir geçmişe sahip olarak, birçok milli kültür ögesi bulunmaktadır. Sanat, sinema, edebiyat, mimari ve müzik alanlarında birçok kültür ögesini kendi topraklarında barındırmaktadır. Geçmişten günümüze kadar gelen düğünler, bayramlar, yemekler içinde bulunduğumuz kültürü yansıtır. Çevremizde bulunan müzeler, camiler, türbeler de milli kültürün parçası olarak karşımıza çıkar.

Kültür kavramı, dinamik bir yapıdır. Milli kültür de bu dinamik yapıdan payına düşeni almıştır. Bir milletin nereden gelip nereye gittiğini gösteren milli kültür, o milletin hayatında önemli bir yer tutar. Örneğin, gelişen teknoloji ile gelenek ve göreneklerimiz bu konudan en çok etkilenen öğedir.

Kültürel mirasın maddi ve manevi öğelerinin korunup geleceğe aktarılması önemlidir. Bireysel davranışların değişmesinde eğitim en uygun araçtır. Toplumumuzun geleceğini oluşturan gençlerimiz açısından, okullarda verilen kültür eğitimi sağlıklı bireylerin yetişmesinde temel taşı oluşturmaktadır.

Türkiye’de 2005 yılı Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda yapılan değişikliklerle birlikte kültür kavramına verilen değerin arttığı göze çarpmaktadır. Bu öğrenme alanında öğrencilerin; Türk kültürü, Türk yaşama şekli ve geçmişlerine sahip çıkabilmeleri için önem arz etmektedir. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda genel amaçların beşinci maddesinde: “Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak, milli bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul eder” (MEB, 2005). Yenilenen 2018 yılı Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda kültür kavramının korunması devam etmektedir. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda genel amaçların dördüncü maddesinde açıklanmıştır. Açıklamanın tam metni : “Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak millî bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul etmeleri” şeklindedir (MEB, 2018). Buradan hareketle bir bölgenin milli kültüre karşı bakış açısını belirlemenin ve bilinçli bireylerin yetiştirilmesinde Sosyal Bilgiler dersinin önemi yadsınamaz.

Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yönteminin benimsendiği bu çalışmada 19 katılımcı yer almış ve bu katılımcılara literatür taramalarından, uzman görüşlerinden yola çıkarak hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanarak görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada Manavgat Karavca Mahallesi sakinleri ile bireysel görüşmeler yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme yaklaşımı ile hazırlanan sorular mahalle sakinlerine yöneltilmiştir. Sorular önceden hazırlanarak bir takip düzenine konulmuştur. Araştırmanın akışına göre soruların düzeni ve sırası değişebilir, o anda soru eklenebilir veya çıkarılabilir.

Milli kültürü nasıl algıladıkları ve bu konu üzerindeki bilgilerini kendi düşünceleriyle aktarmaları istenmiştir. Görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Ses kayıtları yazılı formata dökülmüş ve frekans dağılım tabloları hazırlanmıştır. Verilen cevaplara göre; o bölgenin milli kültüre bakış açısı, verdiği değer ve konu hakkındaki düşünceleri açığa çıkarılmıştır.

I.Problem Durumu

I.2.Problem Cümlesi

Manavgat Karavca'da yaşamını sürdüren yerli halkın, yakın çevrelerinde bulunan milli kültür öğelerine yönelik görüşleri nasıldır?

I.2.1.Alt Problemler

- 1.Yerli halkın maddi kültür öğelerine yönelik görüşleri nasıldır?
- 2.Yerli halkın maddi olmayan kültür öğelerine yönelik görüşleri nasıldır?

I.3.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı: kültürel miras eğitiminin önemi, bireylerin yaşadıkları bölgelerin tarihi, kültürü, örf ve adetleri hakkındaki görüş ve düşüncelerini öğrenmeyi amaçlamaktadır. Karavca bölgesinde yaşayan bireylerin, yaşadıkları alan ve çevresindeki maddi, manevi kültür öğelerinin farkında olup olmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Kültür öğeleri; yıllar içinde yaşadığı değişim, gelişim ve farklılaşma açısından incelenmiştir. Geçmişten günümüze yaşanan kültür değişimi ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede milli kültürümüzün geliştirilmesi, canlı tutulması, topluma ve bizden sonraki gelecek nesillere aktarılması ancak iyi bir eğitim programı sayesinde gerçekleştirilebilir. Sosyal Bilgiler Dersi, Kültür ve Miras öğrenme alanı açısından değerlendirilmelerde bulunulmuştur.

Kültürel miras eğitiminde somut kültürel mirasın öğretilmesi kadar somut olmayan kültürel miras öğretimine de yer verilmesi önem taşımaktadır. Ortaokulda somut olmayan kültürel miras eğitime katkı sağlayacak derslerden biri de Sosyal Bilgiler dersi. Sosyal Bilgiler, Sosyal ve Beşeri Bilimlerden aldığı içeriği disiplinler arası yaklaşımla bütünleştirerek kullanan, değişen ülke ve yenedünya koşullarında bilgiye dayalı karar alıp problem çözebilen etkin vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir öğretim programıdır (Öztürk, 2012, s.4).

İlköğretim çağındaki çocukların toplumsal yaşam için gereksinim duyduğu değer, tutum ve davranışlarla vatandaşlık bilgisi ile ilgili temel konular özellikle Sosyal Bilgiler dersinde ele alınmaktadır (Safran, 2008, s.15). Sosyal Bilgiler dersinin

vatandaşlık eğitimine katkısında vurgulanması gereken en önemli nokta vatandaşlık eğitiminin küresel boyutudur. Bireyler, vatandaşlık eğitimi sonrasında milli kültür ve öğeleri hakkında gerekli bilgiyi edinmiş ve sosyal bilgilerin iyi insan yetiştirme amacını tamamlayarak topluma kazandırılmalıdır. Bireylerin küçük yaşlarda aldıkları eğitim; toplumda sorumluluklarının farkında olan, sağlıklı bireyler yetiştirme amacını tamamlamış olur.

I.4.Araştırmanın Önemi

Değişen dünya ve sosyo-kültürel çevre görsel medya ve internetle birlikte toplumda yer alan ilkeler de değiştirmektedir. Bunun sonucunda ilkelerin değişmesi yaşamanın temel taşları olan dürüstlük, doğruluk, yardımlaşma, sevgi, saygı, aile, sorumluluklar, güven, vatan sevgisi, adalet vb. önemlerinin azalmasına sebep olmuştur. Bu durum gösteriyor ki Milli kültür kavramı günden güne önemini artıracaktır. Vatandaşını milletini seven, sosyal sorunlara karşı sağlıklı ve güçlü bireylerin yetiştirilmesi milli kültür öğelerine verilen değerin artırılması ile gerçek olacaktır.

MEB 2005 yılında Sosyal Bilgiler dersi öğrenme alanları bölümünde milli kültüre verdiği önemi şu şekilde açıklamıştır:

“Millî kültür ise bir millete kimlik kazandıran, diğer milletlerle arasındaki farkı belirlemeye yarayan, tarih boyunca meydana getirilen o millete ait maddî ve manevî değerlerin uyumlu bir bütünüdür. Bir toplumu millet yapan ve onun bütünlüğünü sağlayan millî kültürdür (MEB, 2005).”

MEB 2018 yılında Sosyal Bilgiler dersi öğrenme alanları bölümünde milli kültür ile ilgili şu açıklamayı yapmıştır:

“Temelde tarih odaklı olan bu öğrenme alanı kültür ve kültürel mirası ön plana çıkaran bir yapıya sahiptir. Türk kültürünü oluşturan temel öğelerden hareketle kültürün korunması ve geliştirilmesini sağlayacak bir millî bilincin oluşturulmasını amaçlamaktadır. Böylece öğrenciler kültürel öğelerin, bir toplumu diğer toplumlardan ayıran özellikler olduğunu kavrayacaktır. Bunun yanında kültürümüzün dünya kültürel mirasının renklenmesine ve zenginleşmesine katkı sağladığı kavratılır (MEB, 2018).”

Yukarıda MEB'in kültüre ve kültürel mirasa verdiği öneme dikkat çekilmiştir. Sosyal Bilgiler dersi içerisinde öğrencilere yani yeni gelen nesle kültürümüzün tanıtılması ve milli kültürümüzün öğretilmesi milli bilincin artırılmasını

sağlayacaktır. Bu araştırmada Manavgat Karavca Mahallesi bağlamında milli kültürümüz ve milli kültürümüzü ne kadar tanıdığımız ortaya konmuştur.

I.5.Sayıtlar

Araştırmaya katılan mahalle sakinlerinin görüşmelerde sorulara içtenlikle cevap verdiği varsayılmıştır.

I.6.Sınırlılıklar

1. Bu araştırmada Karavca Mahallesi sakinlerinin görüşleri sadece yapılan mülakatlarla sınırlıdır.
2. Araştırmada yapılan mülakat ve hazırlanan sorular sadece 2019 yılını kapsamaktadır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Kültür Terimin Tarihi

“Kültür”, terim olarak Latince “colere” fiilinden türetilmiştir. Colere; inşa etmek, işlemek, yetiştirmek, düzenlemek, özen göstermek, ekip biçmek, eğitmek, iyileştirmek anlamlarını içeren geniş bir yelpazeye sahiptir (Özlem, 1992, s.15). Bu fiilden geliştirilen “cultura” terimi ise ilk kez tarımsal etkinlikleri tanımlamak için kullanılmıştır (Oğuz, 2011, s.128). Sonuç olarak “kültür” teriminin tarım ile bağlantılı olan bu kök anlamının zaman içerisinde ona yüklenen başka anlamları ve içerikleri etkilediği belirtmeden geçilmemelidir. Terimi, insanın yetiştirilmesi, işlenmesi ve eğitilmesi anlamında cultura anima şeklinde ilk kez kullanan M.Ö. 1. yy. da Romalı filozof Cicero olmuştur (Özlem, 2012, s. 158).

Culture sözcüğü XVII. yüzyıllara kadar Fransızca anlamını korumuştur (Zillioğlu, 1993, s.28). İlk kez Voltaire, Culture sözcüğünü insan zekâsının oluşumu ve gelişimi anlamında kullanması sözcüğün tarihini başlatmıştır. Sözcük daha sonra Fransızcadan Almanca’ya geçmiş ve 1793 tarihli bir Alman Dili Sözlüğü’nde “Cultur” adı altında yer almıştır (Örnek, 2006, s.48). Etnolog G. Kleem, (1843-52) “İnsanın Genel Kültür Tarihi” adlı on ciltlik eserinde Cultur sözcüğünü uygarlık ve kültürel evrim çerçevesinde kullanmıştır (Erkenekli, 2013, s.148). Devam eden yıllarda ilk bilimsel kültür tanımını yapan İngiliz bilim insanı Tylor 1871 yılında Almancadan aldığı ve Kleem’den esinlendiği ortaya çıkan bilgiler arasındadır (Williams, 1976, s.108-110).

XIX. yüzyılın ikinci yarısı ile XX. yüzyılın ilk çeyreğinde; Fransızlar ve İngilizler, uygarlık sözcüğünü kültüre tercih ediyorlardı (Korlaelçi, 1993, s.39). Fransızca Culture sözcüğünün uygarlık karşılığında Academie Française sözlüğüne geçmesi ancak 1932’de gerçekleşmiştir (Güvenç, 2002, s.92). Sözcük daha sonra diğer dillere geçiş yapmıştır. Sosyal değişim ve gelişim alanlarında bilim, teknoloji, felsefe dallarında öncü olan Fransız ve İngilizlere karşı bu iki ülkenin gerisinde kalan Almanlar, kültür kavramında İngiliz ve Fransız hegemonyasına karşı sakin kalmayı

başarmışlardır. XIX. yüzyılın ikinci yarısında Batılı etnologlar basit ve küçük uygarlıklara “Kültür” ya da “Culture” adını vermiştir (Güvenç, 1999, s.97).

Kültür, bütün yaşam biçimlerini kapsayan bir süreçtir (Williams, 1989, s.93). Kültür teriminin bir yaşam biçimi kavramı haline gelmesi sonucu terimin açıklanmasını zorlaştıran bir sorun haline gelmesi kaçınılmazdır. Kültürün bu şekilde bir sınıflamaya maruz kalması toplumun belirleyici kategorileri olan ekonomik ve siyasi ibrelerin dışında kalmasına sebebiyet verecektir. Bunun sonucunda yaşam biçimlerinin tümü tanımlamasını toplumun yapısal özellikleri arka plana itmeden birlikte inceleyip birlikte ele alınması önemlidir. Kültürü açıklayabilmek için siyasi, sosyal, ekonomik ve teknolojik göstergelere de bakılması gerekir. Örneğin, Sanayi Devrimi kültürün terimsel tarihinde önemli bir basamaktır.

Sanayi Devrimi ile birlikte oluşan ulus devletler birlikteliği tamamlamak için kültür kavramını kullanmıştır. Kültür bu ideal uğruna bir araç olarak kullanılmıştır. Nüfusun artışı oluşmakta olan ulus devlete güven kazandırdı. Potansiyel iş gücü ve asker sayısını arttırması devletin gücünü arttıracak ve güvenliği sağlayacaktır. Güçlenen ulus devletler uzak bölgelerde sınırlarının çok ötesinde bölgeler bulmaya ihtiyaç duymaya başlamıştır. Bunun sonucunda uzak bölgeler sömürüye açık hale geldi ve kültürün tanımının açık bir şekilde yansıtılması fikrini açığa çıkarmıştır. Bu tarz toplumlarda kültür halkın, bir arada olmasını ve sömürgeci devletlere karşı güçlerini birleştirmek için bir güç kaynağı olacaktır. Toplumlar bu güç kaynağını kullanarak özgürlüklerini koruma ve dışardan gelebilecek tehditlere karşı dik durmayı başarır.

2.2. Kültür Nedir?

Günümüzde en çok tanımı yapılan kavramlardan birisi “kültür” dür. Günlük hayatımızda, birçok farklı alanda ve farklı anlamlarda kültür kelimesi karşımıza çıkmaktadır. Ortak bir tanımın ortaya konulduğunu söylemek pek doğru olmayacaktır. Bu alanda çok çeşitli genişlikteki disiplinlerde araştırmalar yapıp kültür kavramının tanımı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır (Straub V.D., 2002, s.63). Sosyologlar ve akademisyenler kültür ile ilgili birçok tanımlama yapmışlardır.

M. Mac Ivera’ya göre kültür: “İdeoloji, din, edebiyat gibi toplumsal yaşamın belirtelerini kapsamaktadır.” Tylor'a göre kültür: “Bilgileri, inançları, sanatı, hukuku, morali, töreleri, kişinin toplumdan edindiği bütün istidat ve alışkanlıkları içeren

karmaşık bir bütündür (Soysal, 1985 s.236).” Sapir’e göre kültür: “Varlığımızın yapısını belirleyen, sosyal süreçlerle öğrendiğimiz uygulama ve inançların, maddi ve manevi öğelerin birliğidir (Sapir, 1924, s.402). Güvenç ise kültürü: “Toplum, insanoğlu, eğitim süreci ve kültürel muhteva gibi değişkenlerin ve bunlar arasındaki karmaşık ilişkilerin bir işlevidir” şeklinde açıklamıştır (Güvenç, 1970, s.13). Bu tanımlamalara bakıldığında dikkat edilmesi gereken nokta kültürün; her toplumda, toplumun kurallarına özgü yaşayış şekillerine ve davranışlarına göre uyarlanmasıdır.

Ülkemizde kültürü sistemli bir şekilde ilk tanımlayan kişi Ziya Gökalp olmuştur (Ercilasun, 2009, s.21). Ziya Gökalp kültürü; bir topluma özgü, sanat, din, gelenekler ve adetler olarak tanımlamıştır (Şimşek, Çelik ve Akgemci, 2014, s.34). Kültür kavramında yaygın kabul gören tarif kültürün, insanın doğaya kattıklarının bileşeni olduğu yönündeki tanımlamadır (Kösoğlu, 2009, s.10). Elbette sosyal bilimlerde sıklıkla rastlanıldığı gibi bir kavram üzerine çok sayıda tanımlama yapılabilmektedir, ancak bazıları genel kabul görmektedir. Bu tanımlamalara benzer birçok tanımlama ile karşılaşmak kaçınılmazdır. TDK’nin genel anlamda kabul ettiği kültür tanımı (TDK, 2005):

“1. Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunların yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın ve doğal toplumsal çevresine egemenliğin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin. 2. Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü.”

Kültürle toplum kardeş gibidir, birisi varsa mutlaka öteki de vardır. Bu ikisini birbirinden ayırmak mümkün değildir. Çünkü kültür; toplumun kendisi, toplum da kültürün ana kaynağıdır.

Kültür, bir milletin asırlar boyunca oluşturduğu yaşam tarzlarını belirleyen hafıza gibidir. Kültür; toplumun yüzyıllar boyunca düşünce, tutum ve davranışları ortaya çıkan yaşam biçimi, maddi ve manevi öğelerinin toplamı olup nesilden nesle bir miras olarak aktarılmaktadır (Göçer, 2012, s.53). Sanat, edebiyat, bayramlar, düğünler, ölümler, şiirler, şarkılar... Ait olduğu milletin dilinden, gelenek ve göreneklerinden esintiler taşır. Kültür, döneminden bağımsız olarak düşünülmemelidir. Geçmişinde yer alan eski kültür zamanla üzerine yeni kültür eklenerek o toplumun yaşam biçimine göre kültürünü oluşturur.

2.3. Kùltürün Özellikleri

Kùltür; toplumsal ögeleri içinde barındıran, temelini insanı alan sosyal bir terimdir. Boy ya da sùlale yaşamından başlayarak ulus hatta kıta veya din bütünlüğü kademesine kadar toplumun yaşadığı yerlerde bir kùltürden söz edilmesi mümkündür. Uygur kùltür ile ilgili açıklamalarında insan unsurunun önemine vurgu yaparak: “Kùltür, insanın ortaya koyduğu içinde insanın var olduğu tüm gerçeklik demektir. Kùltür, doğanın insanlaştırılma biçimi, bu insanlaştırmaya özgü süreç ve verimdir” demektedir (Uygur, 2006, s.17).

Kùltür, insanın doğuştan getirdiği kalıtsal bir olgu değildir (Aydın, 2014, s.27). Kùltür, bireyin doğduğu andan itibaren kalıtım yoluyla getirdiği bir değerler bütünü değil; sonradan yaşam boyu kazandığı tecrübeler, olaylar sonucunda edindiği değerlerdir. Birey; elde ettiği kazanımları, davranışları kendi bireysel kùltürü olarak kabul eder aynı zamanda ait olduğu milletin kùltürü olarak da değerlendirme imkânı elde eder. Geçmişten yansıyan değerlerine ait olduğu milletin örf ve anelerine sahip çıkmış olacaktır. Aslında bir nevi kimliğine sahip çıkmış olacaktır.

Kùltür tarihseldir. Kùltür denen ilişkiler ağı bütünü ve onu oluşturan ögeler nerde toplum olursa olsun kısa bir zaman dilimi içerisinde ortaya çıkmış değildir. Kùltür ve içerisinde olan büyük yapı, toplumların tarihsel süreci içerisinde büyük zaman dilimlerinde oluşmuş ve yaygınlaşmıştır. Kùltürü tek bir zaman dilimine hapsetmek bütünü görmeye engel olacaktır. Örneğin, Osmanlı gibi kıtalara hükmetmiş bir devletin kùltürel özelliklerini sadece bir padişah dönemine ya da tek bir yıla ait olduğunu ifade etmek tamamını görmeye engel olacaktır.

Kùltür; öğrenilir, uyarlanabilir, kuşaktan kuşağa aktarılabilir, paylaşılabilir, sınırlayıcıdır, simgeleyicidir ve birbirini bütünleyen çeşitli unsurlardan oluşur (Mutlu, 1999, s.304). Değerler sisteminden oluşur ve grup üyelerinin davranışlarını sürekli ve tahmin edilebilir bir şekilde etkiler. Bu nedenle kùltür, ortak ve toplayıcı bir tanımlama içerir. Somut olarak elde edilemez, elle tutulup gözle görülemez, sadece soyut bir terim olarak kabul edilir. Maddi ögeler gelişim süreçlerindeki teknolojik ilerlemeleri, üretimi, tekniği, hüner ve becerileri ifade etmekteyken; manevi kùltür ögeleri (maddi olmayan kùltür) maddi ögelere kıyasla daha az elle tutulur, gözle görülür bir niteliktedir (Özkalp, 2013).

İnsanlar; pozisyon, meslek, prestij, alakalar, kùltürel nitelikler, tutumlar ve değerleri ile bir diğerdinden farklıdırlar (Kaya, 2000, s.196). Bu farklılıklar toplumda

çatışmalara sebebiyet vermektedir. Fakat kültür, toplumu bütünleştirme ve çıkabilecek olayları engellemek amacıyla bir araç olarak kullanılmıştır. Kültürün bu aracı hukuk ile yönetim alanlarında devletlere büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Bu demektir ki “Kültürün bütünleştirici özelliği çatışmaları engelleyen toplumu düzenleyen kendi etrafında bir ahlak örtüsü ören sistemdir. Dolayısıyla toplumların sahip olduğu hukuk sistemi, korumaya yönelik amaçları, haklılık ve haksızlık, suçluluk ve suçsuzluk gibi olguları o toplumun kültürünü yansıtmaktadır” (Yıldız, 2018, s.175). Toplumda bu ayrımları yapabilmesi için tam anlamıyla evrimini tamamlamış çağdaş bir hukuk sisteminin oluşumu kültür ile tamamlanmaktadır.

Zaman ilerledikçe insanoğlu, hudutların olmadığı birlikteliği arzulamasa da eski zamanlarda yaşanan farklı kültürleri devam ettirme bilinci gözlenmektedir. Bu durum gösteriyor ki tarihi kalıntılar; kültürel yaşanmışlıklara, değerlere sahip çıkmanın önemi ve yaşam tarzı haline gelmesi açısından önemlidir. Kültürel yaşam eski gelenek ve görenekleri içeren aynı zamanda bünyesinde yenilikleri de barındıran çok yönlü ilişkiler ağını içerir. Bu kültürel ilişkiler toplumların ve milletlerin devamlılığını sağlar. Doğal olana saygı ve yerel olanı koruma bilinci kültürel deneyimlerle şekillenmektedir.

2.4. Alt Kültür

Her sosyal ve grubun, bünyesinde yaşadığı ülke veya toplumun genel kültür bütünü içinde, etnik, dini, tarihi, ekonomik ve mesleki nedenlerle farklılık gösteren çeşitli diller, elbiseler, evler, çocuk yetiştirme tarzları hayat ve dünya görüşleri vardır. İşte bu farklı yönleri alt kültür adı verilir (Küçük Kurt, 2008, s.25). Örneğin, Amerika gibi dünyaya yön veren güçlü bir ülkenin bünyesinde bulunan Amişler, günümüzde halen arabasına binerek kendi dillerini konuşurlar. Bir ülkenin değişik coğrafi bölgelerinde farklı kültürler gözlenebilmektedir. İşte bunun sonucunda genel kültür içindeki farklı birimlere ve sentezlere, alt kültür adı verilmektedir (Güvenç, 1972, s.111).

Alt kültür demek bu kültürlerin değersiz ya da önemsiz olduğu anlamına gelmez. Burada anlatılmak istenen yaşanan farklılıklardır. Türk kültürü bünyesinde çok fazla alt kültür barındırmaktadır. Bölgesel ya da etnik yaşanan bu kültür farklılığı bir araya geldiğinde yüzyıllardır ayakta duran bir ağacın kökü kadar sağlam olan Türk

kültürünü oluşturmuştur. Buna göre ayrıştıran her kültürel parça bir araya geldiğinde genel bütün kültürün oluşumunu sağlamaktadır.

2.5. Kültürleşme

Kültürleşme; farklı kültürlere sahip grupların sürekli ve doğrudan bir ilişki içerisinde olmaları durumunda her iki grubun ya da daha fazla sayıda grubun orijinal kültürel özelliklerinde değişikliklerin ortaya çıkması durumudur (Zafer, 2019, s.77). Orhan Türkdoğan'a göre kültürleşme; bir kültürün diğerleriyle devamlı teması sonucunda değişmesidir (Türkdoğan, 1977, s.75). Kültürleşme; iki veya daha fazla kültürün belirli bir zamanda karşılıklı ilişki kurmasıyla başlamakta, kültür öğelerinin aktarılması ve bir kültürün etkili öğelerinin diğer kültürün zayıf öğelerini değiştirmesi ile devam etmekte, önceki kültürden farklı bir kültürün oluşması ile sonuçlanmaktadır (Kızıldağ, 2014, 26). Çift taraflı bir etkileşim söz konusudur. Bu kültürleşme süreci uzun yıllar almaktadır. Toplumda yaşanan bu psiko-sosyal değişim bazen yıllar bazen de yüzyıllar boyunca sürebilir.

2.6. Popüler Kültür

Popüler sözcüğü, Latince “popularis” teriminden türetilen ve Fransızcadan (popülerie) dilimize geçmiş olan yeni bir kavramdır (Kızıldağ, 2001, s.27). Popüler kültürün sözlük anlamı, bir toplumda genel bir şekilde paylaşılan inançlar uygulamalar ve araçlardır. Daha politik tanımıyla kitlelerin ya da bağımlı kesimlerin kültürünü ifade eder (Ersöz, 2002: 3). Popüler kültür “halkın kültürü” olmasına rağmen artık günümüzde halk tarafından oluşturulan bir kültürel yapı olmaktan çıkmış tam tersi halka sadece tüketmeleri için bazı güçlerin amaçları doğrultusunda oluşturdukları, yön verdikleri, şekillendirdikleri bir kültürel yapı haline gelmiştir (Şimşek, 2010 s.24). Popüler kültür sosyal medya araçlarını kullanan ve kontrol eden teknikler tarafından üretilmesi sağlanmıştır. Bu üretilen kültürü tüketen insanlar tarafından yeniden üretilmesi ile bu döngünün devamlılığı sağlanmıştır. Bu döngü ülkeler için hem bir kolaylık hem de büyük bir tehlike yaratmıştır. Kitleleri iyi ya da kötü anlamda bir fikrin arkasından sürükleyebilme etkisi gözle görülebilir bir gerçektir. Bugün artık kültürün, medyanın etkisinde kaldığı ve popüler kültürün bir medya ürünü olduğu hemen her kaynakta

anlatılmaktadır. Popüler kültürün herkesçe ulaşılabilen bir kültür olması özelliği de onu medyanın alanına koymaktadır (Çağan, 2003, s.77).

2.7. Kültürel Çözülme

Gelişen teknoloji beraberinde yerini alan sosyal medya da kültürel çözülmeye bir hizmet aracı görülmüştür. Gelişen teknoloji kültürlerin kendi alanlarında yenilenmesine dikkat etmek yerine kültürlerin kaybolmasına sebebiyet vermiştir. Kitle iletişim araçlarının kültürel değerler üzerindeki olumsuz etkileri de temel gerçektir. Kültürel çözülmeye açılan bu kapı daha sonraları sosyal çözümlere de yol açmış olacaktır. Çözülme arttıkça sahip olunan kültür kendine has olan özelliklerini kaybetmekte ve savunmasız bir duruma düşmektedir.

“Bir topluluğu meydana getiren sosyal ilişkilerin bütünlüğü bozacak şekilde gevşemesi, bir toplumu ayakta tutan inanç ve değerlere uyum sağlayamaması, bir toplumda maddi ve manevi kültür unsurlarının bir araya gelerek bir anlam ifade edecek ve işleyen bir bütünü meydana getirecek tarzda birbirlerini tamamlamama hali toplumda sosyal çözülmeyi ortaya çıkarmaktadır (Bilgiseven, 1995, s.297).”

2.8. Kültür ve Değişim

Kültürel değişimi etkileyen üç önemli ayırt edici özellik vardır. Bunlar;

1. Toplumsal koşullar
2. Keşifler ve icatlar
3. Yayılma olarak sınıflandırılabilir (Yıldız, 2018, s.176).

Toplumsal koşullar, değişimin ana koludur. Toplum; ekonomik, sosyal ve siyasi olaylardan etkilenerek meydana gelir. Yaşanan değişimler en başta bu toplumu etkilemektedir. Toplum değişimlere karşı etkisiz kalmaz ya da bu değişimlerde çok hızlı etkilenerek ani bir değişim gerçekleştiremez. Toplumlarda yaşanan değişimler bir uyum süreci yaratmaktadır. Bu uyum süreci sırasında gerçekleşen tüm değişimler kültürel değişimlere yol açması kaçınılmazdır. Toplum etrafında yaşanan değişimler adapte olma döneminde ihtiyaç olan tüm eksikler kültürel değişimlere sebebiyet vermektedir.

Değişen dünya ve yeni teknoloji beraberinde bazı gereksinimleri getirmiştir. Özellikle gelişim döneminde teknolojinin adından söz ettirmesi ile toplumda kültürel anlamda değişimlere de ihtiyaç duyulmuştur. Ama bu değişimler her zaman iyiye götürmemiştir. Örneğin, gelişimini sağlamış toplumlar yolun başında olan ülkelere örnek olmuştur. Gelişmemiş toplumlar gelişmiş toplumları örnek alırken bu hızlı değişim esnasında kendi benliklerini, sosyal ve kültürel yapılarını kaybetmişlerdir. Bu sebeple toplumlar değişimleri yaşarken ekonomik, sosyal, tarihi, kültürel göstergelerini dikkate almaları gerekir.

2.9. Kültür ve Dini Ritüeller

Ortak özellik ve işlevlere göre ele alındığında ritüel, birey ya da gruplarla ilgili bazı değerlerin, uygun zamanlarda, sembolik ve aşağı-yukarı değişmeyen ardışık davranış biçimleri ile tekrarlanmasıdır (Honko, 1979, s.372). Din ile kültür arasında karşılıklı etkileşim vardır. Din bir taraftan içinde doğduğu kültürü kendi esasları doğrultusunda dizayn etmekte, diğer taraftan kültürün değer ve imkânlarına göre kendisine yaşam ve uygulama alanı bulmaktadır (Tanrıverdi, 2018, s.565). Bunun sonucu olarak dinin gerekleri ahlaki ve sosyal hayatı da etkilemektedir.

Dinin gerekleri olan ritüeller insanın yaşamını da yönlendirir. Örneğin, bir ülkenin dinini öğrenmek için o ülkede evlilik, düğün, nişan ve kutlama törenlerini incelemek yeterli olacaktır. Burada yapılan ritüeller bizlere ipuçları verecektir. Bu tür yapı ve etkinlikler o bölgenin yaşattığı kültür hakkında da bize bilgi vermektedir. Sonuç olarak yapılan dini ritüellere kültürel hayatın her alanında rastlamak mümkündür. Bu iki alanda birbirinin doğrudan etkilemektedir.

2.10. Milli Kültür Nedir?

Milli kültür, millet olmayı gerçekleştirebilmiş toplumların ortak özelliğidir. Milletleşme hadisesinin ana motifini teşkil eder ve halkın meydana getirdiği değerler sistemidir, temelinde halk vardır. Millî kültür, bir toplumu oluşturan bireylerin birçoğunun katılımı ile meydana gelen kültürdür (Çetin, Üzer, 2018, s.2051). Toplumsal hâsılayı yaratan bir toplumun içerisinde bulunan ilişkilerin ortaya çıkardığı yapının, mevcut olan farklılıkları dışlamadan ve onları da içeren bir bütünlüğün ifade edilmiş biçimidir (Özen, 2014, s.62). Millî kültür, millet adı verilen canlı organizmanın

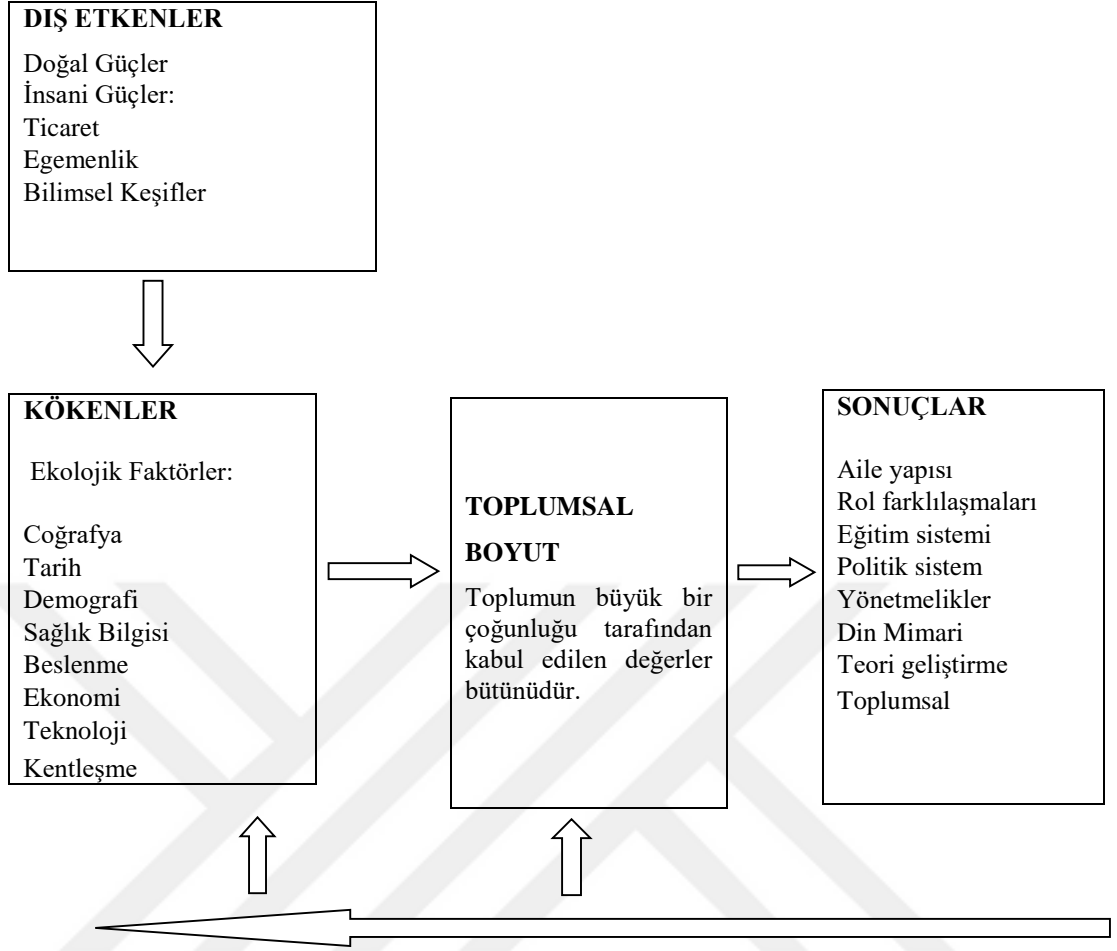
ruhu ve beynidir. Nasıl ki canlı bir organizma ruhsuz ve bedensiz yaşayamazsa ondan daha da karmaşık olan millet de kültür olmadan yaşayamaz. Bir milletin mal olmuş ruhi değerleri, ahlaki yapısı millî kültüre dayanmalıdır ki bir anlam ifade edebilsin (Kafesoğlu, 1995, s. 203).

İçinde yaşanan zaman ve çevre şartlarına bağlı olarak bazı özellikleri değişebilir, fakat temelinde yatan o kültürü özel kılan unsurları yıllar boyunca asıl benliğini korumaktadır. Bir milletin meydana getirmiş olduğu milli kültürü, başka dominant kültürlerin etkilerinden sıyrılarak ve geliştirerek devam ettirmesi önemlidir. Çünkü her toplumun kültürü kendine hastır ve başka herhangi bir alanda rastlanamayacak değerlerin ve kuralların bütünü oluşturur. Her kültür içinde yaşadığı toplumdaki bağımsız düşünülemez.

Milli kültür kavramı belirli bir milleti, diğerlerinden ayırmak için kullanılan bir kavramdır. Bu aynı zamanda, farklılıkları da kabullenmenin alameti sayılabilir (Kongar, 2008, s.31). Milli kültür kavramı ile o milletin ayırt edici özelliklerini oluşturmak için gösterilen çaba ve faaliyetlerin bütünü anlaşılmaktadır (Ülken, 2008, 10). Bu açıdan bakarsak milli kültür, bir millete kimlik kazandıran, diğer milletlerle arasındaki farkı belirlemeye yarayan, tarih boyunca meydana getirilen, o millete ait maddi ve manevi değerlerin uyumlu bir bütünüdür. Bunun bir sonucu olarak da milli kültürler; geleneklerin oluşturulduğu, yeniden şekillendirildiği, etnik özlerin yeniden parlatıldığı devlet oluşturma süreçlerinde meydana çıkarlar (Featherstone, 2006, s.41).

Bir milleti diğerinden farklı kılan yaşayış ve davranış tarzı, milli kültürüyle şekillenir (Kafesoğlu, 1992, s.16). Milletlerin dili, yaşama şekli, dini ve öğretileri milli kültürün temelini oluşturur. Bir Alman'la bir Türk'ün yaşam tarzları ve davranışlarındaki değişikliklere anlam katan kültürlerindeki değer yargılarıdır. Eğer bir Alman, bir durum karşısında bir Türk ile aynı tepkiyi veriyorsa kültürel anlamda Alman kültürü, Türk kültürünü bazı yönlerden etkilediğini söylemek yanlış olmaz.

Hofstede (1981) kültürel programların bir ulustan diğerine farklılık gösterdiğini belirterek, ülkeler arasındaki farklılığa neden olan bir mekanizmanın varlığından bahsetmektedir (Hofstede, 1981, s.25). Ülkeler arasındaki kültürel farklılıkların nedenlerine işaret eden söz konusu mekanizma Tablo 1'de görülebilmektedir.

Tablo 1: Kültürel Farklılıklar Mekanizması

Kaynak: Hofstede, 1981, s.25

Tablo 1’ de görüldüğü üzere her toplum kendi kültürünü oluştururken birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar toplumun temel taşıını oluşturan unsurları etkilemesi kaçınılmazdır. Toplum bu sorunlara çözümler üretmektedir. Bireysel olarak başlayan bu çözüm faaliyetleri toplumun bütün tabanlarına yayıldığında olumlu sonuçlar alabileceklerdir. Tamamlanan bu süreç sonunda toplumu oluşturan unsurların geliştirilmesi ve korunması sağlanacaktır.

Toplumların millet adını alabilmesi, tek ve bütün olmasında en önemli öge milli kültürdür. Çünkü milletlerin kendine özgü milli kültür öğelerinin olmaması halinde o millet için tek ve bütün kavramlarını kullanamayız. Yani bir milleti millet yapan paylaştıkları ortak kültürdür. Milli kültür öğelerini ortak kullanan farklı etnik soylar da aynı millet içinde yaşayabilmekte, bunun sonucunda milli kültür olarak tanımlanan öğeler arasında toplumu oluşturan bireylerin etnik soylarının aynı olması gibi bir gereklilik yer almamaktadır.

Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini millî kültür olduğunu sık sık dile getirmiştir. Çünkü millet kültür birliği demektir. Kültür birliği olan cemiyet demektir. Şu halde millî devlet millî kültüre dayalı devlet demektir. Atatürk, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti için ekonomik bir dönüşümün yanı sıra sosyal ve kültürel anlamda da istikrarın önemine işaret etmiştir. Atatürk, savaşlardan yeni çıkan bitkin ve her anlamda eksikleri olan bir ulusun gücünü yeniden toparlayıp, onurlu yürüyüşüne devam edebilmesi ve varlığını sürdürebilmesi o ulusun milli güce erişebilmesinde en büyük payın kültüre ait olduğunu belirtmiştir. “Millî kültürün her çağırda açılarak yükselmesini Türk Cumhuriyeti'nin temel direği olarak temin edeceğiz. Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli Türk kahramanlığı ve Türk kültürüdür.” sözleri Atatürk'ün düşüncelerini kanıtlar niteliktedir (Atatürk, 1926, s. 358).

2.11. Konargöçerlik ve Yörük Kültürü

Toplumların kültürleri, daha dar alanlı birçok kültürlerden meydana gelmektedir. Toplumun genelini kapsayan kültürden bahsettiğimizde, onu oluşturan birçok yerel, bölgesel ya da alt-kültür olarak adlandırılan kültürlerle karşı karşıya getirmekteyiz. Aslında bahsettiğimiz bu kültür bir bütünün parçasıdır. Ulusal sınırlar içinde alt-kültür olarak adlandırılan bu farklı alanları “birlik içinde çokluk” olarak da değerlendirmek yanlış olmaz (Kutlu, s.16). Birbirlerinden bağımsız olmayan, bu farklı alt-kültür gelenekleri varlıklarını sürdürmekte ve ulusal kültür bütününe katkıda bulunmaktadır (Güvenç, 1972, s.116).

Bu farklı alt kültürlerden biri de konargöçerliktir. İnsanların, hayvanları ile durmadan uzun mesafeler boyunca yaptıkları yer değiştirmeler, mevsimlere uyarak çok defa belli bir güzergâhı izlemektedir. Daimî bir karakter taşıyan bu yer değiştirmelere “göçebelik” (nomadisme), bu hayatı süren insanlara da göçebe (nomade) tanımlaması yapılmaktadır (Önger, 1964). Bu yaşam tarzını Anadolu'da “Yörük” ya da “Türkmen” olarak adlandırılan gruplar benimsemiştir. Yaşam tarzı yıllar içerisinde kendine has bir kültür de oluşturmuştur. Yörük, gündelik hayatında ve boş zamanlarında göçebeliği kendi üzerlerinde bir yaşam tarzı haline getirmiş olan, kelime anlamı “Müslüman Türk” olan Türkmenlerin göçebeliği ruhuna tecessüm ettirmiş olanlarıdır (Uslu, 2015, s.21).

Bugün Doğu Anadolu'nun büyük bir kesiminde, Akdeniz'in, Karadeniz'in ve Batı Anadolu'nun belli kesimlerinde bu yaşama biçimlerini değişik şekillerde sürdüren topluluklara rastlamaktayız. Eski konargöçerlik faaliyetleri kadar aktif olmasa da hayvancılıkla geçimini sağlayan aileler hala göç faaliyetini gerçekleştirmektedir. Bu konargöçer Yörükler buldukları bölgelere kültürlerini de adapte ederek yüzyıllarca yaşamışlardır. Türk halk kültürünün kurumlaşmış temel dinamiklerinden biri olmuştur. Bu kültürün sürekliliğini kuşaktan kuşağa aktarılan kültür mirası, alışkanlıklar, bilgi ve beceriler, inançlar ve davranış kalıpları, kısacası gelenekler sağlamıştır.

2.12. Kültürel Miras

Miras, kapsamlı bir kavramdır. Oxford English Dictionary'de Miras “önceki nesillerden günümüze kalan tarihi yapılar ve kültürel gelenekler gibi değerli objeler ve özellikler olarak” tanımlamıştır (Demirkaya, 2012, s.209). Kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve soyut değerlerin tümüdür. (Ünal, 2014, s.11).

Kültürel miras, toplumlara ve toplum üyelerine dayanışma ve milli bilinci güçlendirir, toplum genelinde etki gücünü yükseltir. İnsanlığın yıllar içerisinde oluşturdukları tecrübelerin ve geleneklerin sürekliliğini, geleceğin sağlam yapılar üzerine kurulmasına olanak sağlar. Eski ve yeni hayat düzeni arasında ilişki kurarak, günümüzde devam eden kültüre ve coğrafyaya bir ana hat oluşturur. Geleceğin kurulmasında güçlü bir ipucu verirken manevi anlamda da bireylerin hayatlarını zenginleştirir ve anlam katar.

Kültürel miras, sadece yapılar üzerine odaklanan bir tanım içermez. Kapsam alanı çok daha geniş ve insana ait tüm kültürel değerleri içeren bir kültürel miras tanımına ulaşılmıştır. Tarihi şehirler ve dokular, kültürel peyzajlar, arkeolojik alanlar, anıtsal mezarlar kadar folklor, dil, ritüeller, müzikler ve gelenekler gibi yaşamını devam ettiren ama somut olmayan değerler de kültürel miras kapsamındadır (Ünal, 2014, s.11). Bu bağlamda kültürel miras kendi içerisinde ikiye ayrılır; somut (maddi) kültürel varlıklar, soyut (maddi olmayan) kültürel varlıklardır.

“Günümüzde, UNESCO, ICOMOS ve benzeri uluslararası kurumlar, organizasyonlar tarafından hazırlanan sözleşmelerde, uluslararası hukuk

metinlerinde ya da ulusal düzeyde kullanılan yasalarda ve yönergelerde kullanılan kültürel miras kategorileri şunlardır:

1. Somut Kültürel Miras
  - Taşınır Kültürel Miras (tablolar, heykeller, sikkeler, el yazmaları, arkeolojik eserler vs.)
  - Taşınmaz Kültürel Miras (anıtlar, arkeolojik sitler, tarihi kent dokuları vs.)
2. Sualtı Kültürel Mirası (batıklar, sualtı kalıntıları ve kentleri)
3. Somut Olmayan Kültürel Miras (sözlü gelenekler, gösteri sanatları, ritüeller vs)
4. Doğal Miras (kültürel boyutu olan doğal sitler, kültürel peyzajlar gibi, fiziki, biyolojik ve jeolojik formasyonlar vs.) (Ünal, 2014, s. 11).”

2.13.Maddi ve Maddi Olmayan Kültür Öğeleri

İnsanların yaptıkları aletler, kullandıkları malzemeler maddi kültürü oluştururken diğerleri manevi kültürü oluşturur. Örneğin, binalar, her türlü araç-gereç, giysiler vb. Toplum kültürü içerisinde yer alan maddi öğelerin oluşturduğu maddi kültür birikimi, aynı zamanda toplumun teknolojik ve ekonomik seviyenin de bir göstergesidir

Maddi olmayan kültür öğeleri, kısaca inançlar, değerler, semboller, normlar şeklinde tarif edilebilir. Maddi olmayan kültür öğeleri, bir milleti diğer milletlerden ayırt etme imkânı veren örf, adetler, davranışlar, ahlak anlayışı, değerler, sosyal normlar ve zihniyet değişiklikleridir (Tepperman ve Rosenberg, 1995, s.39). Bireyleri bir toplumun üyesi yapan ve diğer toplumlardan ayıran farklı öğeler maddi olmayan kültür öğeleridir. Maddi olmayan kültür öğeleri, kolayca müşahede ve teşhis edilemeyen değerleri, inançları, düşünce tarzlarını ihtiva eder. Bunlar bazen o kadar derinde yer etmişlerdir ki bizzat o kültürün sahibi olan kimseler bile fark edemez (Güngör, 2007).

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) 17 Ekim 2003 tarihinde Paris’te düzenlenen 32. Genel Konferansı’nda, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi’ni kabul etmiştir. Türkiye 19 Ocak 2006 tarihli ve 5448 sayılı Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinin Uygun Bulduğuna Dair Kanunla bu sürece dâhil olmuştur. 27 Mart 2006 tarihinde resmen sözleşmeye taraf olmuştur (UNESCO, 2019).

Somut Olmayan Kültürel Miras Alanları

- *Somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dille birlikte sözlü gelenekler ve anlatımlar (destanlar, efsaneler, halk hikayeleri, atasözleri, masallar, fıkralar vb.),*
- *Gösteri sanatları (karagöz, meddah, kukla, halk tiyatrosu vb.),*
- *Toplumsal uygulamalar, ritüeller ve şölenler (nişan, düğün, doğum, nevrüz, vb. kutlamalar),*
- *Doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar (geleneksel yemekler, halk hekimliği, halk takvimi, halk meteorolojisi vb.),*
- *El sanatları geleneği (dokumacılık, nazar boncuğu, telkari, bakırcılık) (UNESCO, 2019).*

İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesi

Somut olmayan kültürel mirası önemine dikkat çekmek, soyut öğeleri daha gözle görünür kılmak, bu öğelere karşı saygıyı arttırmak amacıyla sözleşmeyi kabul eden devletler somut olmayan kültürel miras için temsili bir liste oluşturulur, yenilenir ve her yıl yayımlanır. Listede Türkiye'ye ait şu öğeler yer alıyor:

- Alevi-Bektaşî Ritüeli: Semah
- Kırkıpınar Yağlı Güreş Festivali
- Tören Keşkeği Geleneği
- Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği
- Ebru: Türk Kağıt Süsleme Geleneği
- Geleneksel Çini Ustalığı
- Nevruz
- Karagöz
- Aşıklık Geleneği
- Mevlevî Sema Töreni
- Meddahlık
- Geleneksel Sohbet Toplantıları
- Mesir Macunu Festivali
- İnce Ekmek Yapma ve Paylaşma Kültürü: Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka (UNESCO, 2019).

Kültürün maddi ögesinde yaşanan herhangi bir gelişme maddi olmayan kültür ögesini etkilemektedir. İki öge arasında bir etkileşim vardır. Kültürün maddi ögelerinde zaman içerisinde gelişen teknoloji ile birlikte değişim meydana gelmektedir. Buna bağlı olarak maddi olmayan kültürel ögeler de değişmektedir. Bunun sonucunda kültürel değişim ortaya çıkmaktadır.

2.14.Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Kültür

Sosyal bilgiler dersleri ilköğretimde hayat bilgisi dersinin devamı niteliğinde olup en önemli amaçlarında birisi de bireyin toplumsallaşmasına yardımcı olmak ve içinde yaşadığı topluma uyum sağlaması için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır (Daşdemir, 2018 s.215). Yeni sosyal bilgiler programında, sosyal bilgilere özgü amaçlara bakıldığında ders kitaplarının kültür aktarım amacıyla kullanılmasına özgü özel amaçlar belirlenmiştir. Amaçlar şunlardır;

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip birer vatandaş olarak yetişmeleri,
- Atatürk ilke ve inkılâplarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrayıp demokratik, laik, millî ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olmaları,
- Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilmeleri,
- Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak millî bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul etmeleri,
- Yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları ve mekânı algılama becerilerini geliştirmeleri,
- Doğal çevrenin ve kaynakların sınırlılığının farkına varıp çevre duyarlılığı içerisinde doğal kaynakları korumaya çalışmaları ve sürdürülebilir bir çevre anlayışına sahip olmaları,
- Millî, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmeleri,
- Ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri,

- Özgür birer birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin; ilgi, istek ve yeteneklerinin farkına varması amaçlanmaktadır (MEB, 2018).

Türkiye’de 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yapılan yeniliklerle birlikte kültür konularına daha çok önem verildiği görülmektedir. Bu öğelerinde özellikle de “Kültür ve Miras” öğrenme alanında toplandığı dikkat çekmektedir. Bu öğrenme alanında öğrencilerin, Türk kültürünü oluşturan temel öğeleri tanınması, ulusal bilincin oluşmasını sağlayan kültürün korunması ve geliştirilmesi gerektiğini benimsemesi amaçlanmaktadır (MEB, 2005). Temelde tarih odaklı olan bu öğrenme alanı kültür ve kültürel mirası ön plana çıkaran bir yapıya sahiptir. Bu öğrenme alanında somut kültürel miras öğeleri ile somut olmayan kültürel miras öğelerine de yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler öğretim programında “Kültür ve Miras” öğrenme alanı ile ilgili MEB kılavuz kitabında şu bilgiler yer almaktadır:

“Kültürel Miras, bir milleti diğer milletlerden ayıran kültürel özelliklerdir. Bunların geliştirilerek nesilden nesile aktarılması gerekmektedir. Bu anlamda kültürel miras öğrenme alanı, temelde tarih alanı odaklı olmakla birlikte, kültür ve kültürel mirası ön plana çıkaran bir yapıya sahiptir. Bu öğrenme alanında öğrencilerde millî bilincin oluşması amacıyla Türk kültürünü oluşturan temel öğe ve süreçlerin üzerinde durularak 4. sınıfta, öğrencinin yaşadığı çevrenin tarihî ve kültürel unsurları, 5. sınıfta kültür ve kültürel miras konuları ele alınmıştır. Genel tarih mantığı çerçevesinde 6 ve 7. sınıflarda ise kronolojik bir yaklaşım benimsenmiş; bu sınıflarda Türk ve İslam tarihi ile Osmanlı ve Avrupa tarihi konuları işlenmiştir (MEB,2005).”

Millî Eğitim Bakanlığı 2005 Sosyal Bilgiler öğretim programını 2015 yılında önemli değişiklikler yaparak uygulamaya koymuştur. Bu programda ise kültür öğeleri “Kültürel Miras” öğrenme alanında toplanmıştır. 2017 yılına gelindiğinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından “En iyi eğitim, herkes için iyi olan eğitimidir” sloganı eşliğinde tüm eğitim kademelerine yönelik olarak yeni bir müfredat programı yayınlamıştır. Yenilenen programlardan biri de sosyal bilgiler öğretim programıdır. Taslak olarak hazırlanan sosyal bilgiler öğretim programı, diğer programlar gibi, tüm kamuoyuna açık hale getirilmiş, böylece her kesimden görüş alınması sağlamış ve bu görüşler

neticesinde gerekli değişiklikler yapılarak uygulamaya konulmuştur. 2018 yılın da hazırlanan yeni programda Kültür ve Miras öğrenme alanı ile ilgili Şu bilgiler yer almaktadır:

“Bu öğrenme alanı işlenirken aile birliğine önem verme, kültürel mirasa duyarlılık ve vatanseverlik gibi değerlerle kanıt kullanma, zaman ve kronolojiyi algılama ile değişim ve sürekliliği algılama gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır. Sözlü, yazılı, görsel kaynaklar ve nesnelere yararlanarak aile tarihi çalışması yapar. Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir. Yakın çevresinde yer alan bir müze, cami, türbe, köprü, medrese, kervansaray gibi tarihî bir mekân gezisi ya da sözlü tarih veya yerel tarih çalışmaları yapılır. Geleneksel çocuk oyunlarını değişim ve süreklilik açısından günümüzdeki oyunlarla karşılaştırır. Millî Mücadele kahramanlarının hayatlarından hareketle Millî Mücadele'nin önemini kavrar. Kazanım biyografî öğretimi bağlamında ele alınır (MEB, 2019).”

Ancak bazı değerler vardır ki bunlar toplumun çoğunluğu tarafından benimsenmiştir. Bunlar milli ve kültürel değerlerdir. Toplum içindeki bireylerin davranış ve tutumlarını en çok bu değerler etkiler (Erden, 2004, s.94). Bu değerlerin fazla olması ve insanlar tarafından çokça kabul görmesi, insanları bağlayıcı etkiye sahip olması toplumun güçlü bir yapıya kavuşmasına katkı sağlar (Yeşil ve Aydın, 2007 s.68). Sosyal bilgiler dersi öğrencilere kazandırmayı amaç edindiği değerlerle, bireyin aileden sonra kültürlenme ortamı olan okul kurumuna katılmasından dolayı bireyin kültürel gelişim sağlamasına yönelik önemli görevler üstlenmektedir. Sosyal bilgilerin kültür aktarımı ve kültürel değerlere yönelik farkındalık oluşturmada üstlendiği rollerin dersin amaç, felsefe ve kazanımlarında da kendini açık bir şekilde gösterdiği görülmektedir.

Değerler bakımından yeterince olgunlaşmayan veya değer olguları gelişmeyen birey hem kendilerine hem de çevresindeki diğer kişilere karşı zarar verici eylemlerde bulunabilir (Doğanay, 2006, s.257). Bu nedenle değer eğitimi, eğitim sistemi içinde çok önemli bir yere sahiptir. Aile, toplum ve okulların başlıca amacı temel insani değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir.

MEB değerler eğitimine verdiği önem yenilenen 2018 Sosyal Bilgiler öğretim programında açıklanmıştır. *“Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan*

değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır. Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir (MEB,2019).”

2.15.Karavca (Manavgat)

Karavca, Antalya ilinin Manavgat ilçesine bağlı bir mahalledir. Antalya iline 87 km, Manavgat ilçesine 18 km uzaklıktadır. Kuzeybatısında Manavgat Irmağı, kuzeydoğusunda Arkayüz Deresi, güneyinde Geleş Deresi yer alır. Merkez mahalle Karavca olmak üzere; İhtiyarlı, Merzevi, Selimli, Delioğlanlı Karavca'ya bağlı mahalleleri vardır. Karavca, merkez mahallenin nüfusu 50 kişidir. Yaşlı nüfus fazladır.

Karavca sakinleri, yüzyıllar öncesinde Karaman'ın Karacahisar bölgesinden bozkırlardan bu bölgeye göç etmişlerdir. Konorgöçer olan bu toplum yazları Saraçlı (Göktepe) bölgesinde yaylaya çıkarlarmış. Konakladıkları asıl bölgeye “Halkalıyazı” derlermiş. Sırasıyla Gebece, Mahrumçalı ve Saraçlı, Tarakçılar bölgelerine yerleşmişlerdir. “Köy yeri” dedikleri bölgede yıllar önce tavuk pişirir, eğlence yaparlarmış. Tarakçılar'da ermiş biri gelir. Köylüler bu ermiş kişiye iyi

davranmamışlar. Sonucun da ermiş kişi köye beddua etmiş. Köyde daha sonra büyük bir yangın çıkmış ve Karavca bölgesine yerleşmişlerdir. Köyde baraj yapımı ile yaşanan su baskını da bu bedduaya bağlanmaktadır.

1986 yılında Manavgat'a yapılacak olan baraj sebebi ile köyün büyük kısmı su altında kalmıştır. Kırk beş evin su altında kalması ile köyün yarısından fazlası yok olmuştur. Aileler istimlâk edilen arazilerinin parası ile kendilerine yeni bir hayat kurmuşlardır. Su baskınından evini kurtaranlar köyde yaşamaya devam etmiştir. Tarım arazilerinin çoğunluğunun suyun altında kalması sonucunda köyde tarım faaliyetleri oldukça azalmıştır. Su kenarında kalan araziler restaurant yapılarak turizm faaliyetlerine kazandırılmıştır. Köyde yeni bir iş kolu açılmıştır. Yıllar içerisinde turistlerin uğrak yeri haline gelmiştir.

Karavca'da yer alan İshak Seydi Türbesi bulunduğu dağa ismini vermiştir. Torosların Sak Seydi Dağı, denilen bölgede her yıl yemek verilmektedir. Manavgat'ın her bölgesinden insanlar bu yemeğe katılmaktadır. Hz. Muhammed'in soyundan geldiğine inanılan İshak Seydi yüzyıllar önce bu bölgede yaşamıştır. Türkiye'de yedi ayrı bölgede İshak Seydi'nin kardeşlerinin türbesi olduğuna inanılmaktadır.

Karavca' da yer alan halk arasında "sıkmalık zeytin" diye adlandırılan zeytin ağaçları, bu bölgede yüzyıllar önce yaşayan Roma ve Bizans halklarına ait olduğu söylenmektedir. Mahallede yer alan kalıntılar henüz netlik kazanmamıştır. Karavca'da ilköğretim okulu vardır. Fakat ilköğretim seviyesinin üstünde taşınmalı eğitimden yararlanılmaktadır. Son yıllarda Değirmenli ismini kullanırken, 3 Kasım 2018 tarihinde eski adı olan Karavca'ya meclis kararı ile dönüş yapmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Yöntemi

Manavgat, Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevredeki milli kültür öğelerine yönelik görüşlerini belirlemek için yapılan bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s.39).

Nitel araştırmacılar meydana gelen olayları kendi doğal ortamları içerisinde incelemektedir (Karataş, 2017, s.71). Bunun sonucunda araştırmaya yön veren soru veya sorulan cevaplayabilecek bilgileri toplar, bu bilgileri yorumlar ve sonuçlara ulaşır. Araştırmanın sonucunda mantıklı ve içeriği sağlam bir veriye ulaşmak için cevapların katılımcılar tarafından gerçekçi ve ciddiyetle cevaplanması beklenir. Araştırmacı toplanan bilgiler ışığında doğru analiz ve yöntemleri tercih ederek geçerli bilgiye ulaşmayı hedeflemiştir.

3.2.Çalışma Grubu

Araştırma, Antalya ili Manavgat ilçesi sınırları içerisinde yer alan Karavca Mahallesi'nde yaşayan 19 katılımcı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 12 kadın 7 erkek katılımcı vardır.

3.3.Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak mülakat (görüşme) tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda en sık kullanılan yöntemdir. Briggs (1986) görüşmenin, sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalarda kullanılan en yaygın veri toplama tekniği olduğunu savunmakta ve bu durumun, görüşme yönteminin; bireylerin deneyimlerine, tutumlarına, görüşlerine, şikâyetlerine, duygularına ve inançlarına ilişkin bilgi elde

etmede oldukça etkili bir yöntem olmasından kaynaklandığını belirtmektedir (Briggs, 1986, s.114).

Görüşmeci önceden hazırladığı konu veya alanlara sadık kalarak hem önceden hazırlanmış soruları sorma hem de bu sorular konusunda daha ayrıntılı bilgi alma amacıyla ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir. Sorular veya konuların belirli bir öncelik sırasına konması zorunlu değildir. Görüşme formu, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsanmasının güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntemdir.

Araştırmada Karavca Mahallesi sakinlerinin milli kültür öğelerine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan dört açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun hazırlanabilmesi için öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Taramadan sonra altı soru hazırlanmıştır. Alanında uzman üç kişinin görüşlerine başvurulmuştur. Görüşler sonucunda sorular belirlenmiştir. Bir uzman ile soruların işlerliği denetlenmiş olup araştırmaya hazır hale getirilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Nitel veri analizi, araştırmacının verileri düzenlediği, analiz birimlerine ayırdığı, sentezlediği, biçimleri (pattern) ortaya çıkardığı, önemli değişkenleri keşfettiği ve hangi bilgileri rapora yansıtacağına karar verdiği bir süreçtir (Bogdan ve Biklen, 1992). Başka bir deyişle nitel analiz yapan araştırmacı, araştırma bölgesinden toplamış olduğu verilerden başlayarak bu veriler içerisinde gizlenen bilgiyi ortaya koymaya ve açığa çıkartmaya çabalamaktadır.

Nitel analiz esnasında üzerinde çalışılan araştırmanın eksiksiz ve tüm yönleri ile betimlenmesi araştırma da önemli bir basamaktır. Nitel verilerin analizinde veri azaltılması sürecinde ayıklanan, özetlenen ve dönüştürülen verilerin belirli sonuçlar çıkartmaya dönük bir biçimde örülmesi gereklidir; böylece henüz belirli bir anlam taşımayan veri seti, verilerin örülmesiyle birlikte daha bir görsel hale gelmekte ve daha anlaşılır bir biçime sokulmaktadır (Özdemir, 2007, s.329).

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, nitel veri analizi tekniklerinden betimsel analize tabi tutularak değerlendirilmiştir. Betimsel analizde amaç, görüşme ve gözlem sonucu toplanan verilerin düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuyla buluşturulmasıyla veriler önceden belirlenmiş temalara göre

sınıflandırılır, sınıflandırılan verilere ilişkin bulgular özetlenir ve özetler ise araştırmacının öznel birikimi ile yorumlanır (Baltacı, 2019, s.379). Betimsel analizde araştırmacı görüştüğü katılımcıların fikirlerini etkili şekilde açıklayabilmek için sık sık katılımcıların düşüncüleri doğrudan aktarılır. Ses kaydına alınarak yapılan görüşmeler üzerinde hiçbir oynama yapılmadan verilerin analizi yapılmış ve yazı formatına aktarılmıştır. Araştırmacı bulgular bölümünde yer alan frekans dağılım tablolarında yer alan tanımlamaları oluşturmuştur. Araştırma soruları çerçevesinde varılan sonuçlar, ilgili alanlara yerleştirilerek bulgular başlığı altında açıklanmıştır. Bulgularda yer alan frekans dağılım tabloları katılımcıları yansıtmaktadır. Katılımcıların isimleri ve soy isimlerinin baş harflerinin, yaşları ve cinsiyetlerinin yer aldığı liste ektedir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Karavca Mahallesi sakinleri görüşme formunda yöneltilen sorulara karşılık alınan cevapların frekans dağılımı tablolar oluşturularak belirlenmiştir.

Soru1: Milli kültür denilince aklınıza gelenler nelerdir?

Bu soruya cevap vermek amacıyla mahalle sakinleri ile yapılan görüşmelerin frekans dağılımı yapılmıştır. Tablo 1’de elde edilen sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 2.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Tanımına İlişkin Frekans Dağılımı

Tanımlamaları	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	F
Bayramlarda büyüklerin ellerinin Öpülmesi	✓										1
Gelenek ve Görenekler		✓									1
Misafirperverlik			✓						✓		2
Kına Gecesi				✓						✓	2
Şiirler					✓						1
Halk Oyunları						✓					1
Toplumsal Değerler							✓				1
Birlik ve Beraberlik								✓			1

Karavca mahallesi sakinlerinin milli kültürümüz denilince akıllarına gelen ilk şey sorusu cevapları ile ilgili Tablo 2.1 yorumlanırsa: Cevaplarda ortak bir nokta yoktur. Sadece 10 katılımcıdan kına gecesi cevabını 2 kişi vermiştir. İlk sırada bu cevaba yer verilir. Sonrasında bayramlarda büyüklerin ellerinin öpülmesi 1 kişi, gelenek ve göreneklerimiz 1 kişi, misafirperverlik 1 kişi, şiirlerimiz 1 kişi, halk oyunları 1 kişi, toplumsal değerlerimiz 1 kişi, birlik ve beraberlik 1 kişi, tarihimiz ve dilimiz cevabını da 1 kişi vermiştir. Tabloda yer alan katılımcıların listesi ektedir.

Tablo 2. 2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Tanımına İlişkin Frekans Dağılımı

Karavca mahallesi sakinlerinin milli kültürümüz denilince akıllarına gelen ilk şey

Tanımlamalar	K11	K12	K13	K14	K15	K16	K17	K18	K19	F
Yemekler		✓				✓				2
Bayramlaşmak	✓									1
Giysiler			✓							1
El Sanatları				✓						1
Milli Bayramlar					✓					1
Türküler							✓			1
Ata Sporları								✓		1
Milli Edebiyatlar									✓	1

sorusu cevapları ile ilgili Tablo 2.2 yorumlanırsa: Cevaplarda ortak bir nokta yoktur. Sadece 9 katılımcıdan yemekler cevabını 2 kişi vermiştir. İlk sırada bu cevaba yer verilir. Sonrasında bayramlaşmak cevabı 1 kişi, giysiler cevabı 1 kişi, el sanatları cevabı 1 kişi, milli bayramlar cevabı 1 kişi, türküler cevabı 1 kişi, ata sporları cevabı 1 kişi, milli edebiyatlar cevabı 1 kişi şeklinde sıralanmıştır. Tabloda yer alan katılımcıların listesi ektedir.

4.1.Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Tanımına İlişkin Görüşleri

Kültürün hayata yansması ve anlam katması olarak kabul edilen düğünler, bayramlar, cenazeler gibi öğeler toplum genelinde davranışların belirlenmesinde ve sürdürülebilmesinde en önemli belirleyici kalıptır. Aynı şekilde bayramlar Türk aile yapısında önemli bir işleve sahiptir. Değerlerin, normların, adetlerin ve geleneklerin unutulmaması ve yeni nesillere öğretilmesi bakımından hayati öneme sahiptir. Karavca’ da bayram ritüellerinin devam ettirildiği gözlenmektedir. “*Milli kültürümüz denilince aklıma gelen ilk şey bayramlarda büyüklerin ellerinin öpülmesidir. Çocukluktan itibaren her bayramda babaannemlerim ve dedemlerin yanına gidip ellerini öperiz. Bence bu bizim milli kültürümüz. Çocuklar için ayrı bir heyecan ellerin öpülmesi karşılığında alınan harçlık bayramın en güzel tarafıdır* (H.Ö., 54, E).”

Orta Asya’dan Anadolu kültürüne taşınan ve İslam kültürü ile bütünleşen Türk kültürü birçok farklı gelenek, görenek, örf ve âdeti barındıran önemli bir kültür mozaiği oluşturmaktadır. Dışarıdan bir gözle bakıldığında çoğu yabancıya tuhaf gelen

ama Türklerin benimseyip, sahip çıktığı gelenek ve göreneklerimiz vardır. Bu gelenekler küçük yerleşim yerlerinde bu gelenekler eski sağlamlığını yitirmeye yüz tutmuştur. Eskiden yapılan birçok gelenek ve görenek, günümüzde yerini yenilerine bırakmıştır. “*Gelenek ve göreneklerimiz bizim milli kültürümüz. Türkler denilince akla gelen ilk şey kültürümüz. Köye gelen turistler oluyor. Köylümüz arasında selamlaşmalar bile turistlerin dikkatini çekmektedir. Köydeki düğünler, ölümler için okutulan mevlitleri gördüklerinde fotoğraf makinelerine sarılırlar. Kültürümüz onlara ilginç gelmektedir* (E.Ö., 35, E).”

Misafirperverlik, Türk kültürünün yanı sıra İslam dininin öncelikli manevi öğelerinin başında yer alır. Misafir geldiğinde yapılan iş bırakılır, ikramlıklar hazırlanır, kendisine karşı hata yapılmamaya çalışılır. Türk kültüründe evin kapısı gelen herkese açıktır. Misafire bir şey yedirmeden kapıdan geri gönderilmez. Misafirperverliğe önem veren Türklerin, atasözlerinde ve deyimlerinde misafirlikle ilgili çeşitli sözlerin bulunması; misafirliğin Türk kültüründeki yerini göstermesi özelinde önemlidir. “Tanrı misafiri” deyimini ile misafir ne denli önemli olduğu ve özen gösterilmesi gerektiğine yer verilmiştir. “*Misafirperverlik milli kültürümüzün ilk akla gelenlerindedir. Türklerin misafirperver olduğu tüm dünyada bilinir. Köyümüze turistler de gelmektedir. Köyümüz küçük olduğundan hepimiz birbirimizi tanırız. Misafir ağırlamayı severiz* (R.Ö., 33, K).”

Birçok gelenekte olduğu gibi evliliğe ait adetler önem arz eder. Kız isteme, nişan, düğün aşamalarına önem verilir. Her bir aşamanın kendine ait gelenekleri vardır. Kına gecesi de bu aşamalardan en önemli olanıdır. Evlilik aşamasında yapılması gereken, gelenek ve göreneklerimiz bir parçası olan unsurlar kültür kavramında yer verildiği dikkat çekmektedir. Düğünlerde gelenekselleşen adetlerden bahsedilmiştir. “*Kına gecesi. Aklıma gelen ilk şey bu oldu. Düğün öncesi kına gecelerinde gelinin ağlatılması, gelinin avucunu açmaması bunlar bizim kültürümüze has şeyler. Eskiden köyde kızların kına gecelerini yapardık. Oyunlar, şarkılar, türküler çok güzel geçirdi. Şimdilerde gençlerin çoğu kınasını ve düğününü salonlarda yapmayı tercih ediyorlar. Çok nadir köyde kına yapan var. Düğünlerde okutulan mevlitler sadece köyde okutulup, yemeğini veririler. Düğünler hep salonlarda olur. Köy düğünleri eski de kalmış* (B.Ö., 45, E).”

“*Milli kültürümüz denilince aklıma ilk gelen kına geceleri çünkü Türk kültüründe düğünlerin vazgeçilmezi. Kına gecesiz gelin evden çıkmaz* (M.A.Ş., 65, E).”

Halk oyunları milli kültür alanının önemli görünümünden biridir. Özellikle düğünlerde sergilenen oyunlar köy hayatında da önemli bir işleve sahiptir. Kendi yörelerine ait bir oyundan bahsedilmemiştir. Okullarda 23 Nisan’da yapılan etkinlikler için çocuklar özel kıyafetlerini giyerek, yöresel halk oyunlarını sergilemektedir. Karavca İlkokulu da bu geleneği bozmamıştır. *“Halk oyunları mili kültür denilince akluma gelen ilk şeydir. İlkokulda folklor grupları olurdu. Eğitim alıp milli bayramlarda gösteri düzenledik. Düğünlerde erkek, kız karışık oyunlar oynanır. Hatta köyde oyunu iyi becerenden özel istek yapılır. Yöremize ait özel bir oyunumuz yok. Ama köyde kına gecelerinde, nişanlarda oyunu kıvıran oldu mu demeyin keyfimize (E.Ö., 42, K).”*

Bir toplumda belli şartlara bağlı olmaksızın, faydalı olunan ve beğenilen şeyleri gösteren kıstaslara “toplumsal değerler” olarak kabul edilmektedir. Yardımseverlik, ahlaklı olmak, büyüklere saygılı olmak, yaşlılara hürmet etmek toplumsal değerlerimize örnek gösterilebilir. Bu değerler sayesinde toplumda iyi ve düzenli bir sosyal hayat sağlanmaktadır. *“Toplumsal değerlerimiz. Yani bizim milli kültürümüzü oluşturan ahlaki değer, dinimizi ve ekonomimizi birçok şekilde etkiliyor. Etkileyen bu unsurlar bize ait bir kimlik oluşturuyor. Dinimiz ve kültürümüz birbirine paralel değerleri içerir (G.Ö., 17, K).”*

İnsan sosyal bir canlıdır ve toplum içerisinde yaşamaktadır. Yaşadığı çevreden ve deneyimlerinden etkilenmektedir. Bu etki pozitif olduğunda insana ve topluma fayda sağlar, negatif olduğunda da kesinlikle insana ve topluma zarar verir. Öncelikle toplum da her birey, herkesi olduğu gibi benimseyip beraber olmanın herkesi güçlü kılacağına farkına varmalıdır. Renk, din, dil ayrımı yapılmadan insanlar arasında ayrım yapılmadan birlikte yaşayabilmektedir. Tarihimizde yaşanan birçok örnek bize bunu kanıtlar niteliktedir. Karavca sakinleri de bu görüşü destekler niteliktedir. *“Birlik ve beraberliktir. Aynı toplumda yaşıyoruz. Din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin bu birlikteliği sağlamamız bizim milli kültürümüzü oluşturuyor. Bana göre bu özelliğimiz bizim en büyük değerimiz.” Dil zaman aşımına uğrayabiliyor. Ama tarihimiz geçmişimiz olduğu için hiçbir zaman değişmeyecek bir öge gibi geliyor bana (H.Ş., 26, E).”*

Toplumumuzda bayramlaşma önemli ritüellerden birisidir. Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı’nda sabah erkenden uyanıp güzel ve yeni kıyafetler giyilerek bayramlaşmaya hazırlanılır. Namazdan sonra büyükten küçüğe doğru bayramlaşma

merasimi gerçekleştirilir. Kırsal alanlarda bayramlaşma kültürü köy meydanında devam eder. Bütün köy halkı birbirine bayramlaşmaya gider. Çocuklar harçlık ve şeker toplamak için ev ev dolaşırlar. Eski geleneklerin çoğu devam ettirilmese de bayramlaşma kültürü halen devam etmektedir. *“Bayramlaşma bizim Türk milletimiz için çok önemli bir yere sahiptir. Arife günü kabirlerimizi ziyaret eder çiçek ekeriz. Arife günü ev temizlenir, gelecek olan misafirler için hazırlık yapılır. Bayram sabahları uzun büyük bir kahvaltı sofrası kurulur, erkeklerin bayram namazını kılıp dönmesi beklenir. Küçükler büyüklerin ellerini öper harçlıklarını alırlar. Eskiden küçük çocuklara mendiller verirdik. Köyde toplu bayramlaşma olurdu. Bizde bayramlarımız şen şakrak ağzımızın tadıyla geçer giderdi (N.Y., 58, K).”*

“Bir milletin karakterini ve kimliğini yemek kültüründen daha iyi ne ifade edebilir!” diyen Stephen Mitchell kültür kavramında yemeklerin önemine dikkat çekmiştir. Dünya üzerinde yaşayan her toplumun kendisine ait mutfak kültürüne sahiptir. Bu farklılaşmaya sebep yaşanan iklimler, üretilen sebze ve meyveler, hayvan varlığı gösterilebilir. Bireylerin, açlığını bitirmek için yemek yemesi fizyolojik bir ihtiyaç iken, bu gereksinimi gidermek için seçtiği yemeği ne zaman ve nasıl yediği ise kültürün oluşturduğu bir özelliktir. İnsanlar mutlu anlarında özellikle düğünler, eğlenceler ve kutlamalarda büyük ve güzel sofralar hazırlar. Müslümanlar Ramazan ayında iftar sofraları, Hristiyanlar ise Şükran Günü’nde ikram sofralarını özenerek kurdukları göze çarpmaktadır. *“Milli kültürümüz denildiğinde aklıma ilk gelen yemeklerimiz. Çünkü köyümüzde tarımın gelişmesinden dolayı birçok mahsul elde edilir. Ebelerimiz ninelerimiz birçok farklı çeşit yemekler yaparlar. Düğünlerimizde kazanlar kurulur. Keşkek, yahni, çorba, salata, helva ikram edilir. Bu gelenek atalarımızdan bize kalan önemli bir adettir. Bu gelenek Ramazan ayında daha fazla hatırlanır. Herkes birbirini iftara çağırır. Kalabalık ve geniş iftar sofraları kurulur. Yemekler yenir, sohbetler edilir. Tatlılar hazırlanır. Her ev de tatlı bir telaş olur. Ramazan ayını bu sebeptendir ki çok severim (E.Ş., 70, E).”*

“Yemeklere karşı aşırı düşkünlüğüm var. Yeni tatlar denemek en büyük hobim. Yemeklerin anavatanlarında yenmesi fikrini savunanlardanım. Kebap Adana’da, Urfa’da tadılmalıdır. İmkânım oldukça Türkiye’de, Dünya’da yeni tatlar denemeye devam etmek istiyorum. Bu sebeptendir ki kültür benim için eşittir yemek. Kültürü o bölgenin yemeklerinden öğrenebiliriz. Yemeklerden o milletin karakterini ve kimliğini resmedebiliriz (B.Y., 39, K).”

Her ülkenin yemeği, dini inancı, yaşam biçimi, kültürü ve yöresel kıyafeti farklılık gösterir. Ülkelerin kültürlerini yansıtan geleneksel kıyafetleri ise o ülkenin tarzını ve yaşam biçimini en iyi şekilde yansıtır. Günümüzde Türk kültüründe yöresel kıyafetler düğünlerde, bayramlarda giyilir. Gündelik hayatta bu tarz kıyafetlerle karşılaşmak çok nadirdir. Fakat her bölge kıyafetlerinde kendi kültürüne ait izler taşır. Örneğin, Antalya bölgesinde Şalvar kültürü devam etmektedir. Yaşlı kadınlar şalvar dikip, gündelik hayatlarında kullanmaktadır. “*Giysiler milli kültürümüzde, köyümüzde önemlidir. Eskilerde mağaza yoktu. Pazardan kumaş alıp evde kendimiz dikerdik. Basmalardan şalvar, entari dikilirdi. Köye açılan dikiş nakış kursu sayesinde birçok kadın evde kendi kıyafetini kendi dikmeye başladı. Halen şalvarlarını dikerler. Pazara, bahçeye, çarşıya giderken şalvarlarını kullanırlar* (N.Ş., 68, K).”

Evlenecek kız ve erkeğin ailesi tarafından yeni kurulan aile birliğine katkı sağlamak amacıyla hazırlanan, yaptırılan ve satın alınan eşya, taşınır-taşınmaz mal, mülk ve paraya çeyiz; çeyizin hazırlanması, kız evinden oğlan evine götürülmesi, sergilenmesi etrafında oluşan gelenekler bütününe de çeyiz geleneği denir. Kırsal alanlarda çeyiz hazırlığı bebeğin doğumu ile başlar evleninceye kadar devam eder. Çeyiz her genç kıza ve erkeğe hazırlanır. Anneler el işi ve oyalara özellikle önem verir. Düğün gününe gelmeden çeyiz eve yerleştirilir. Çeyiz geleneği geçmişteki önemini kaybetmiş olsa da bugün hala devam etmekte, böylece birçok tarihi ögenin nesilden nesile aktarımı sağlanmaktadır. “*Çeyiz bizim kültürümüzde önemlidir. Kızlar yetişkin çağa geldiğinde anneleri kızların çeyizlerini yapmaya başlarlar. Yazma oylarlar, dantel örerler, yastık yorgan dikerler. Evlere dekor olsun diye kanaviçeden pano yapılır, kasnak işi yapılır. İmece usulü çalışırdık. Yardımlaşarak hepimizin çeyizi tamamlanırdı. Kim önce evlenirse onun çeyizi gözden geçirilir. Kendimizde eksik varsa belirlenir hemen işlenirdi. Şimdilerde bir tane oyaly yazma, pike yapmak istesek kızlar “gerek yok” diyor. Her şeyin hazırı var. Uğraşmak istemiyorlar. Ama böyle olmaz. En azından el işi göz nur olacak bir tane işleme olacak* (R.D., 56, K).”

Ülkemizin kurtuluşunun ve kuruluşunun sağlanmasında önemli bir yere sahip olan günler milli bayram olarak ülke genelinde çeşitli etkinlikler ile kutlanmaktadır. Milli bayramlarımız, tüm ulus olarak kutladığımız, birlik beraberliğimizi pekiştiren sevinçli günlerimiz arasında yer almaktadır. Öğrenciler okullarını süsler, yeni kıyafetlerini giyer bayramda şiir okumaları ya da folklor etkinliklerine katılır.

“*Köy okulumuzda 23 Nisanları unutamam. Bayram gelmeden 1 hafta önce bütün okul bayraklarla donatılır, süslemeler yapılır. Bayram sabahı büyük bir coşku ve sevinçle*

okullara giderdi çocuklar. Önce İstiklal Marşı okunur daha sonra çocuklar geleneksel halk oyunlarını oynar, şiirler, kompozisyonlar okunur (A.D., 35, E).”

Türküler ve şiirler Türk toplumunun tarihini, özelliklerini, geleneklerini en iyi şekilde yansıtan unsurlardır. İnsanın duygularını yansıtan türküler ve şiirler, milletin kahramanlığı ve yurt sevgisini anlatan değerli ürünlerdir. Toplumun ihtiyaçları doğrultusunda ortaya çıkan ve topluma bilinç kazandırma aracı olarak kullanılır. Türküler ve şiirler o toplumun dili ve aynası konumundadır. Bebekler ninni, çocuklara oyun, askere yari, düğüne eğlence, yaşama sevinç katan toplumsal ürünlerdir. *“Türküler bizim kendimizi ifade etme biçimimizdir. Eskiden birbirini seven iki insan sevdiğini anlatmak için türkülere başvururlardı. Neşet Ertaş, Aşık Veysel nağmeleriyle hislere tercüman olurlar. Kültürümüze de katkısı büyüktür desek yanlış olmaz herhalde (M.Ş., 26, E).”*

“Milli şairlerimizin çok önemli eserleri vardır. Geçmişte yaşanan olayları çok sade ve yalın bir dille bizlere aktarmışlardır. Roman, hikâye, şiir kitaplarıyla o dönemi yansıtmışlardır. Bir milletin kültürünü anlamak için o dönemde yazılmış eserlere bakarak geçmişimizi daha iyi öğrenebiliriz (E.T., 30, K).

İki insanın birbiriyle hiçbir araç ve gereç kullanmadan eşit şartlarda belli bir alan, belli kurallar ve belli bir zaman içinde gerçekleştirdiği zihinsel ve fiziksel mücadele şeklinde tanımlanan etkinliğe güreş denir. İnsanlık tarihinin en eski sporları arasında yer alır. “Ata sporu” olarak anılan güreş kültürümüzün temel taşlarından biridir. Yağlı güreş, pehlivanların beli ve paçası ipe bağlı deri pantolonlar (kispet) giydiği ve zeytinyağı ile yağlanarak çim üzerinde yarıştığı güreş şeklidir. Kırkpınar, Elmalı Güreş etkinlikleri ülkemizde yüzyıllardır yapılan önemli festivalleri arasında yer alır. Gelecek nesillere aktarılması ve korunması için tedbir kararlar alınmıştır. Bu alanda çalışmalar devam ettirilmektedir. *“Güreş en eski ata sporumuzdur. Geleneklerimize eklenerek, yılda birkaç kez yapılan bir spor haline gelmiştir. Festival haline dönüştürülüp büyük bir eğlence ve coşkuyla izlenir (S.Ö., 60, E).”*

Milli kültürümüzle ilgili aklınıza gelen ilk şey sorulduğunda farklı görüşler beyan edilmiştir. Sorulara verilen cevapların geneline bakıldığında Karavca sakinleri, milli kültür öğelerini sıralamıştır. Cevaplar şu başlıklar altında toplanmıştır:

- Bayramlarda büyüklerin ellerinin öpülmesi
- Gelenek ve Görenekler
- Misafirperverlik

- Kına Gecesi
- Şiirler
- Halk Oyunları
- Toplumsal Değerler
- Birlik ve Beraberlik
- Tarih ve Dil
- Bayramlaşmak
- Yemekler
- Giysiler
- El Sanatları
- Milli Bayramlar
- Türküler
- Ata Sporları
- Milli Edebiyat

Karavca Mahallesi sakinleri, kültürü kendi hayat tarzı, yaşadığı çevreye göre tanımlamıştır. İnsanlar hayatlarındaki zorlukları, güzellikleri, sıkıntıları kültürle bağdaştırmıştır. Akıllarına gelen ilk kelime de bu hayat tarzının özetidir. Cevaplarda ayırım yapılmamış fakat maddi ve maddi olmayan kültür öğelerimize değinilmiştir. Türk kültürünün zenginliğinden, turistlerin dikkatini çeken ayrıntılara yer verilmiştir. Mahalle sakinleri küçük bir mahalle olmalarına rağmen aralarındaki iletişimi yitirmediklerini beyan etmişlerdir. Milli kültürümüzü yansıtan temaları tek kelime ile yansıtmaya çalışmışlardır.

Türk Milli Kültürü Türklerin tarihi süreç içerisindeki toplumsal yapılarını, dini edebi, kültür, dil, sanatlarını, düşünce ve ahlak özelliklerini içerisine alan geniş bir konudur. Biliyoruz ki Milli Kültürümüz bizim eskiden kalan adetlerimizdir ve geleneklerimizdir ve onu daima yaşatmalıyız.

Toplumun parçası bireylerdir. Toplumda yaşanan her olay kültürü öğelerini de etkiler. Bireylerin düşünceleri birbirinden farklıdır. Fakat bir araya gelince o toplumun milli kültür öğelerini oluşturur. Karavca'da su baskını sonrası nüfusunun büyük çoğunluğu göç etmiştir. Göçten sonra insanlar kendi yaşam, barınma ve geçinme sıkıntılarına önem vermiştir. Mahalle ile bağlantılarını yitirmemişler fakat eski birlik ve beraberliği sağlayamamışlardır. Buna rağmen düğünler, türbe yemekleri ve bağ

bahçe işleri sebebiyle bir araya gelmişlerdir. Soruya verilen cevaplarda yaş olarak büyük olan katılımcılar, geçmişe duydukları özlem ile cevaplarda birlikteliği sağlayıcı unsurlardan bahsetmişlerdir.

Soru 2: Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğelere daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

Bu soruya cevap vermek amacıyla mahalle sakinleri ile yapılan görüşmelerin frekans dağılımı yapılmıştır. Tablo 3’de elde edilen sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 3.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans Dağılımı

Milli Kültür Öğeleri	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	F
Tarih			✓	✓		✓					3
Din									✓	✓	2
Dil					✓		✓				2
Saygı		✓									1
Toplumsal yapı								✓			1
Geçmişten günümüze kalan			✓								1

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin görüşleri ile ilgili tablo 3.1 yorumlanırsa: Cevaplarda bir bütünlük yoktur. Tarihimiz cevabını veren 3 kişi, din cevabını veren 2 kişi, tarihimiz 2 kişi, dil cevabını veren 2 kişi, toplumsal yapı 1 kişi, saygı cevabını veren 1 kişi ve geçmişten günümüze kalan şeklinde sıralanmıştır. Tabloda yer alan katılımcılar listesi ektedir.

Tablo 3.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans Dağılımı II

Milli Kültür Öğeleri	K11	K12	K13	K14	K15	K16	K17	K18	K19	F
Bayramlarda el öpmek	✓		✓	✓						3
Büyükleri ziyaret etmek		✓					✓			2
Mimari yapı						✓			✓	2
Sanat					✓					1
Din								✓		1

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin görüşleri ile ilgili tablo 3.2 yorumlanırsa: Cevaplarda bir bütünlük yoktur. Bayramlarda el öpmek cevabını veren 3 kişi, büyüklerimizi ziyaret etmek cevabını veren 2 kişi, mimari yapı 2 kişi, sanat cevabını veren 2 kişi, din cevabını veren 1 kişi şeklinde sıralanmıştır. Tabloda yer alan katılımcılar listesi ektedir.

Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

4.2.Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşleri

Saygı; bireyin düşüncelerine, sözlerine ve hareketlerine, toplum önündeki itibarına ve ciddiyetine karşı duyulan olumlu bir histir. Saygı bir kültürdür. İki birey arasındaki anlaşmayı işaret ettiği gibi bir aile içi hayatını bir toplum yaşamını belirler. Saygı, manevi kültür öğeleri arasında yer alır. “Öğelerle ilgili bir bilğim yok. Fakat saygı milli kültürümüzün temel taşı diyebilirim. Bireyler, arasındaki anlaşmayı sağlayan, toplumun düzenini kurmak için saygıya ihtiyacımız var. Ne zaman ki saygıyı öğreniriz toplum o zaman düzene girecek. Köyümüzde birbirimize kötü söz söylemeyiz. Allaha şükür birbirimize saygımız var. Ufak tefek sıkıntılarımız oluyor ama köy nüfusu az, birbirimize destek olmamız gerekiyor (H.Ö., 54, E).”

Geçmişten günümüze birçok mimari eser kalmıştır. Anadolu coğrafyası birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bizans, Beylikler, Osmanlı dönemlerinden camiler, medreseler, çeşmeler, kiliseler kültürel miras olarak kabul edilmiş ve bu eserler restore edilerek kültürümüze kazandırılmıştır. Manavgat'ta yer alan Antik dönem eserleri koruma altına alınarak turistlerin uğrak noktası haline gelmiştir. Karavca'da dönem eserleri yoğunlukta değildir. İshak Seydi Türbesi ve eski dönemlerden kalan değirmenler örnek gösterilebilir.

“Milli kültür öğelerini okulda öğrenmişizdir. Ama hatırlamıyorum. Bana göre Anadolu coğrafyası çok zengin yaşadığımız bölgede payına düşeni almıştır. Kültür öğeleri denilince aklıma kültürümüzü oluşturan tarihimiz ve bunun sonucunda elde ettiğimiz gösterişli mekânlar aklıma geliyor (E.Ö., 35, E).”

Milleti, dolaylı yoldan kültürü oluşturan öğelerden birisi olan tarih, bir milletin dönemler içindeki yürüyüş ve görünüşüdür. Tarih geçmiştir, fakat bu geçmiş bugünün ve dünün bireylerini toplum içinde birbirine tutunarak geleceğe taşır. Bireyler arasında kader birliği esastır. Aynı millete ait insanlar tarih adı altında akrabalıklarını fark edebilir. Tarih bir milletin nereden gelip nereye gittiğini gösteren kültür unsuru olarak, o milletin hayatında önemli bir yer tutar. Tarihsiz bir toplumdaki bahsedilemezken kültürden de bahsedilemez. Tarih ve kültür birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Birbirinden bağımsız düşünülemez.

Günümüzde hayatımızın bir parçası olan birçok kültür faaliyeti tarihsel gelişim sonucunda elde edilmiştir. Örneğin, düğünlerde kız almaya eskiden binek hayvanlarla gidilirken, şimdilerde gelişen teknoloji ile otomobillerle kız almaya gidiliyor. Yaşanan kültür aynı fakat tarihsel süreç içerisinde kültürel etkinliği gerçekleştirme şekli farklılaşmıştır. Tarih maddi olmayan kültür öğeleri arasında yer alır. *“Bu konuda net bir bilgim yok. Fakat bizim gibi şanlı bir tarihi olan ülkenin kültür öğelerinden biri kesinlikle tarihimizdir. Türkler yüzyıllardır bu topraklarda savaşlar, anlaşmalar Anadolu’da tarihi yeniden yazmıştır (R.Ö., 33, K).”*

“Savaşlar yaşamış bir toplumuz. Kültürümüzü de eski dönemlerde yaşadığımız birçok olayın etkilediği kanaatindeyim. Eski dönemlerde yaşanan gelişmeler bugünkü kültür öğelerini de oluşturmuştur (B.Ö., 45, E).”

“Şanlı Türk tarihi kültürünü de oluşturmuştur. Başka bir öğenin aranmasına gerek yok (E.Ö., 42, K).”

Milli kültürün temeli oluşturan dil, kültürümüzü hem besler hem de kültürümüzden etkilenir. Dil, kültürün nesiller arasında aktarımında üstlendiği işlevi yadsınamaz bir gerçektir. Maddi ve maddi olmayan birçok kültürel unsur dil sayesinde geleceğe aktarımı sağlanır. Bir dilin söz haznesini, artılarını ve eksilerini o dilin ait olduğu kültür belirler. O dilde yazılmış metinler, şiirler, romanlar tüm eserler ait olduğu kültürün özellikleri ve ayrıntıları hakkında bireylere kopya verecektir. Kelimelerin anlamına bakılarak da bir toplumun kültürüne dair bilgi edinilebilir. Dil, maddi olmayan kültür öğeleri arasında yer alır.

“Dil, bana göre kültür unsurlarının başında gelir. Çünkü dil olmadan öteki unsurların meydana gelmesi mümkün olmadığını düşünüyorum. Dil bir milletin ses dünyasıdır. Dili kullanım biçiminin devletin kaderini belirler. Dilin gelişmesi devletinde gelişmesi demektir (M.Ö., 24, K).”

“Dilimizdir. Dil, düşünmenin aracıdır. Toplumumuzda Türk dilini benimseyip düşünebilen ve bunu aktarabilen insanlarla yaşamak bir nevi bizim milli değerimizi, kültürümüzü etkileyen unsurlardır (G.Ö., 17, K).”

Toplum yapısal bir bütünden meydana gelir. Bunun sonucunda toplumsal yapı çeşitli fonksiyonları yerine getiren unsurlardan ve aralarındaki ilişkilerinden oluşur. Toplumun yapısını derinlemesine anlamak için onu oluşturan öğeleri açıklamak, bu öğelerin işlevlerini belirleyerek nasıl bir bütün oluşturduğunu görmek ve bütünü tam olarak kavramak gerekir. Toplumsal yapı toplumun kendisidir. Toplumun kendisi bu bütünü oluşturur. Kültür de bu yapı içerisinde değişikliklerden etkilenir. Toplumda meydana gelen her türlü değişiklik dolaylı olarak kültürü de etkiler. *“Toplumsal yapı diyebilirim. Bu yapının içerisinde kültürümüz oluşmaktadır. Öğeleri de buna göre belirlenmektedir. Toplum bu yapıda yaşamaktadır. Hayatını bu olgu etrafında şekillendirmektedir (H.Ş., 26, E).”*

Din ile kültür arasında karşılıklı bir ilişki vardır. Din içinde bulunduğu kültürün temel özelliklerinden etkilenir. Örnek verecek olursak dine ait olan kutsal yapı büyük çapta kültür alanından etkilenir. Bu alanda söz konusu kültür ortamında hâkim olan bilgi birikiminin, iklim şartlarının, coğrafi yapının ve teknolojik imkânların etkisi büyüktür. Anadolu’da yer alan bir cami ile Balkanlar’da yer alan bir cami arasında ayırım vardır.

Zaman içerisinde gelişen teknolojiye ilk dönemlerde yapılan camiler ile günümüzde yapılan camiler arasında farklara sebebiyet verir. Bu farklar kültürün din üzerindeki etkisini çıplak gözle görmemize olanak verir. Kültür dini etkilerken din de içinde yaşadığı kültürü inanç ve ahlaka dayalı yaşanan hayat tarzını etkiler. Hayat tarzını zengin ve çeşitli kılar. Din, maddi olmayan kültür öğeleri arasında yer alır.

“Din bu öğelerden birisidir. Hayatımızı dinimize göre yaşıyoruz. Bence dini ikinci plana atamayız. Kültürümüzün bu şekli alması da dinimizin etkisi küçümsenemez (H.Ö., 25, K).”

“Öğeleri falan bilemem ben. Kültür dinden şekil alır. Müslümanlığa göre hayatımı yaşıyorum. Kültürümü de ona göre oluştururum (M.A.Ş., 65, E).”

“Kültür öğeleri için din örneğini vermek yanlış olmaz. Hayatımızı dinimize göre yaşıyoruz. Eksiklerimiz vardır. Ama köyde kültür öğeleri için dinsel faaliyetleri örnek gösterebilirim. Dedem hep İslam olmasa Türk olmazdı demiştir. Ondan aklıma geldi (S.Ö., 60, E).”

İnsanlar toplum içinde yaşamak mecburiyetindedir. Bu sebeptendir ki bireylerin toplum içinde uyması gereken gelenek ve görenekler vardır. Türk Milleti'nin geleneklerinden biri de büyüklere saygılı olmak ve el öpme adettir. “Küçükleri korumak, büyükleri saymaktır” sözü Türk toplumunun yapısını özetlemektedir. Bu bağlamda her Türk çocuğu ve genci küçüklerini koruyacak ve büyüklerini sayacaktır. Büyüklerin yaşamları boyunca elde ettikleri tecrübeleri ve deneyimleri gençlere göre daha fazladır. Bu tecrübeleriyle çocuklara ve gençlere fayda sağlama amacındadır. Gençlerin bu deneyimlerden faydalanabilmeleri için büyüklerin önerilerine kulak vermeleri gerekmektedir.

Anne ve babalarımız başta olmak üzere; yaşı bizden büyük olan, bütün büyüklerimize karşı saygı ve tanıdık tanımadık herkese hürmet göstermek dini, milli ve insani bir görevdir. Dini bayramlarda büyükleri ziyaret ederek el öpmek gelenekselleşen bir adettir. Metropol şehirlerde bayramlarda büyükleriz ziyaret edip el öpme âdeti yerine tatile gitme alışkanlığına bırakmaya başlamıştır. Kırsal ve küçük şehirlerde bu adet devamlılığını sürdürmektedir. El öpmek sevgi, saygı, sadakat gibi pek çok duygunun ifadesidir. Müslüman toplumlarda ve bazı diğer doğulu toplumlarda el öpülerek alına konulur. Bu hareket eli öpülen kişiye karşı gösterilen saygı ve sevgiyi göstermektedir. “Öğelerle ilgili bir şey söyleyemem. İlk soruda bayramlardan söz etmiştik. Bayramlarda el öpmek diyelim (N.Y., 58, K).”

“Türk kültüründe büyüklere saygı önemlidir. Biz böyle gördük. Yaşlılarımızı ziyaret ederiz. Bayramlarda, hastalıkta, sağlıkta biz ziyaret ettik. Bizden sonrakilerde bunu öğrenecek (E.Ş., 70, E).”

“Ben bilemem öğeleri ay yavrum! Şimdi önümüzde bayram var ondan söz edeyim. Bayramlarda büyüklerimizin elini öpmek adettir. Büyüklerimizden böyle gördük. Çocuklarımıza da bunu öğrettik (N.Ş., 68, K).”

“Öğeleri pek bilemem. Çocuk yaşımızdan beri bayramlarda büyüklerimizin elini öperiz. Bizim kültürümüzde en önemli öge budur. Çocukken öpsek de bize mendil verseler diye bakardık. Şimdiki çocuklar paraları bile seçiyor. Beğenmiyor (R.D., 56, K).”

“Kültür öğeleri hakkında bilgim yok. Köyde kültüre dair büyüklerimizi ziyaret ederiz. Yaşlıların çoğu işlerini biz hallederiz. Ellerini öpüp, onlarla sohbet ettiğinde senden daha iyisi olmaz. Mutlu olurlar. Herkese anlatırlar (M.Ş., 26, E).”

Kültür, bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi birikimlerinin tümüne denir. İnsan toplumunun kültürel mirasını zaman içerisinde öğrenir, canlı tutar ve sonraki nesillere devreder. Bu sayede toplum kültürü, eserleri ve sanatı geçmiş ve günümüz arasında ilişki kurma esasını devam ettirir. Sanat ve kültür, birbirini tamamlayan iki önemli öğedir. Her ikisi öge birbirini karşılıklı olarak etki altında tutar. Bir milletin sanatsal etkinlikleri, o toplumun kültürü hakkında ipuçları verir. Kültür ise sanatsal etkinliklere yön verir. Örneğin, geçmişte İslam ve Hıristiyan dünyasında dini gerekçeler sebep gösterilerek heykel ve resim faaliyetleri yasaklanmıştır. Getirilen bu yasak sanat dallarının yıllar boyunca gelişimini engellemiştir. Buna göre dinin kültüre etkisi, kültürün sanata etkisi gözler önüne serilmektedir.

Yıllar içerisinde heykel ve resim faaliyetlerinde artış gözlenmiştir. Bunun sonucunda toplumda değer yargıları ve yaşam şekillerinde değişimler olmuştur. Sanatın kültürel değişime katkısına dikkat çekilmektedir. Sanatsal etkinleri olmayan bir toplumun kültürel anlamda adından bahsettirmesi imkânsızdır. Bir toplumda sanatın gelişmesi, o toplumda yaşayan insanların bakış açılarını, düşünüş şekillerini ve davranış kalıplarını etkiler. Sanatsal faaliyetlerden biri olan mimari yapılar insanlardan, kültürden, zamandan etkilenir ve dahası etkilemeye çalışır. Hiçbir mimari yapı onu yaratan çevreden soyutlanamaz. Mimari yapıları incelediğimizde içinde bulunduğu kültürün, zamanın ve çevrenin izlerini görürüz. Mimari yapılar onu yapan toplumdan ayrı düşünülemez. Yapıldığı dönemin kültürü hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar. *“Kültür öğelerine örnek sanat verebiliriz. Sanatsal faaliyetlerin hepsi bu konuda sıralanabilir. Mimari, heykel, anıtlar hepsi sanatsal faaliyetlerde yer alır. Millettin elle tutulur gözle görülür kültürünü bu maddi öğeler gösterir. Buna göre kültürü anlamak bu eserleri inceleyerek anlayabiliriz (A.D., 35, E).”*

“Öğeler hakkında bir şey söyleyemem ama. İç mimarlık bölümü mezunuyum. Bu soruya en iyi cevap mimaridir. Mimari yapılar üzerinde yapılan işlemler döneminin siyasi, ekonomik, kültürel yaşamı hakkında bize bilgi verir. Kültürle ilgili unsurlara ulaşmak istiyorsak bu yapıları incelememiz gerekir (B.Y., 39, K).”

“Geçmiş hakkında bilgi edinebildiğimiz yapılar çoğunluktadır. Kültür geçmişten günümüze kadar etkisini devam ettirmektedir. Mimari yapıları incelemek onlar

hakkında araştırmalar yapmak kültürümüze dair birçok öğeyi fark etmemizi sağlar. Mimari yapılar yaşamdan etkilenir. Yüzyıllarca ayakta kalan yapılarımız var. Döneminin hayat tarzı hakkında bize bilgi verir (E.T., 30, K).”

Cevaplara bakıldığında katılımcılar milli kültür öğeleri hakkında net cevaplar vermekte zorlanmıştır. Cevaplar şu şekilde sıralanmıştır:

- Tarih
- Dil
- Din
- Saygı
- Toplumsal yapı
- Geçmişten günümüze kalan
- Bayramlarda el öpmek
- Büyükleri ziyaret etmek
- Mimari yapı
- Sanat

Bir milleti meydana getiren toplum aynı zamanda ortak bir dile, dine, tarihi geçmişe, rflere, adetlere, geleneklere, göreneklere ve kültüre sahiptir. Bununla birlikte bir toplumu ayakta tutan en önemli değer de milli kültürdür ve milli kültür kendi içinde birçok öğeden meydana gelir. Bu öğeler olmadan milli kültür oluşmaz.

Katılımcılar milli kültür öğeleri hakkında fikri olmasa da cevaplar vermekten kaçınmamışlardır. Milli kültür öğelerini okullarda öğrendikleri bilgilere göre değil hayatın onlara kattıklarına göre cevaplamışlardır. Türklerin özünde yer alan milli duygular bu soruda yardımcı olmuştur. Mahalle sakinleri öğeleri bildiği için değil sadece kültürlerine ve sahip çıkmaları gereken temel g unsurlarına göre cevaplarını vermişlerdir. Bu cevaplar gösteriyor ki milli kültür öğelerini manevi duygulara göre cevaplanmıştır ve maddi unsurlar aranmamıştır.

Soru 3: Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir. Karavca ve yakınlarında yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

Bu soruya cevap vermek amacıyla mahalle sakinleri ile yapılan görüşmelerin frekans dağılımı yapılmıştır. Tablo 3'te elde edilen sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 4.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine İlişkin Frekans Dağılımı

Maddi Kültür Öğeleri	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10	F
Side				✓	✓		✓	✓	✓		5
Seleuke	✓		✓			✓					3
Manavgat Şelalesi				✓		✓					2
Sualtı Batık Evleri		✓								✓	2

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevrelerindeki maddi kültür öğeler yorumlanırsa: Katılımcıların çoğunluğu birden fazla yer ismi söylemiştir. Tablo 3'te kişilerin birden fazla cevapları ayrıntılı şekilde yansıtılmıştır. Side cevabını veren 5 kişi, Seleuke 3 kişi, Aspendos 3 kişi, Manavgat Şelalesi 2 kişi, Su altı batık evleri 2 kişi şeklindedir. Tabloda yer alan katılımcılar listesi ektedir.

Tablo 4.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine İlişkin Frekans Dağılımı II

Maddi Kültür Öğeleri	Y11	Y12	Y13	Y14	Y15	Y16	Y17	Y18	Y19	F
İshak Seydi Türbesi	✓		✓		✓		✓	✓		5
Bizans-Rum Kalıntıları		✓		✓						2
Tahin Değirmeni									✓	1
Sualtı Batık Evleri						✓				1

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevrelerindeki maddi kültür öğeler yorumlanırsa: İshak Seydi Türbesi cevabı 5 kişi, Bizans-Rum kalıntıları cevabını 2 kişi, Tahin Değirmeni 1 kişi ve Su altı batık evleri cevabını 1 kişi vermiştir. Tabloda yer alan katılımcılar listesi ektedir.

Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

4.3. Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine Yönelik Görüşleri

Side, 1 kilometre uzunluğunda, 400 metre genişliğinde bir yarımada üzerine kurulan Manavgat'ın sahil kısmında yer alır. Pamfilya (Irkların Ülkesi) bölgesinde Antikçağ'da çok fazla ırkın yaşaması sebebiyle ayrı bir özelliğe sahiptir. Side, surlarla çevrili ihtişamlı kapısı, antik limanı, Apollon, Athena, Dionysos tapınakları, hamamları, sütunlu caddeleri, tiyatro, agora, zafer takı, bazilika, hamamlar, eski evler, anıtlar, çeşmeler ve elbette şehir müzesinde sergilenen kalıntılar sayesinde tarihi ile önemli bir antik kenttir.

Side, kelimesi Anadolu'nun eski dillerinden biri olan Lucive'de "nar" anlamındadır. Antik dönem tarihçisi Strabon'a göre; Side, İzmir yakınlarındaki Kyme'nin kolonilerinden biri. Side kentinin kendisine ait bir dili ve alfabesi olduğu bilinmektedir. Kalıntılarda yer alan dil henüz araştırmacılar tarafından çözülememiştir.

Antik çağda ticaretin ana merkezlerinden biri olduğu ve köle ticareti ile zenginliği elde ettiği kaynaklarda yer almaktadır. Başta Athena ve Apollon olmak üzere Afrodit, Dionisos, Hermes gibi birçok tanrıya inanan Sideliler, 4. yüzyılda Hıristiyanlaşmaya başlamışlardır. Side, 5. yüzyılda Pamfilya'nın psikoposluk merkezi haline gelince önem kazanmıştır

7. yüzyıldan itibaren başlayan Arap akınları, Rodos, Venedik, Ceneviz korsanlarının saldırıları ve Kıbrıs Krallarının saldırıları ile yıpranmıştır. Haçlı Seferleri sırasındaki yağmalarla şehir talan edilmiştir. 12. yy'dan itibaren tamamen terk edildiği ve yerli halkı Antalya'ya göç ettiği bilgilerine ulaşılmıştır. Yapılan arkeolojik kazılarda büyük bir yangın ve şiddetli deprem izlerine dikkat çekilmiştir.

Side Antik Kenti'nde günümüze kadar güçlü kalabilen görebileceğiniz kalıntılar, Ticaret Agorası, Antik Tiyatro, Agora Hamamı (Side Müzesi), Vespasian Çeşmesi ve Anıtsal Kapı, Zafer Takı, Dionysos Tapınağı, Bazilka, Liman Hamamı, Apollon Tapınağı, Athena Tapınağı, Güney Bazilkası, Büyük Hamam, Devlet Agorası, Vaftizhane, Piskoposluk Sarayı ve Bazilkası, Philippus Attius Suru, şehir surları, şehir kapısı, Nymphaeum, su yolu, sütunlu caddeler, evlerdir.

Side Antik Kenti kalıntılarının deniz tarafı üzerinde 1890'lı yıllarda Giritli göçmenler tarafından Selimiye Köyü kurulmuştur. Bugün de kentte yerleşim sürmektedir. Turizmin önemli bir noktası olan Side her yıl yerli yabancı binlerce turist tarafından ziyaret edilmektedir. Side Antik Kenti'ni gezmek ücretsizdir. Side Müzesi ve Side

Tiyatrosu ayrı ayrı biletlerle gezilmek üzere ücretlidir. “Doğal güzelliğimiz olarak dünyada tanınan Manavgat Şelalesi yer alır. Kültürümüz için önemlidir. Turistlerin uğrak noktasıdır. Diğer önemli turizm noktası ise Side denilebilir. İnsan eliyle oluşturulmuş Manavgat denilince akla gelen ilk bölgedir diyebiliriz (B.Ö., 45, E).” Side örnek gösterilebilir. Side’de birçok millet yaşamış. Çok fazla kalıntı var. Her sene bir kazı çalışması yapılır. Köyümüze çok yakın eserler yok en yakını olarak Side’yi söyleyebilirim. En tanınmış, önemli bir turizm merkezi olarak adından söz ettirir (M.Ö., 24, K).”

“Manavgat’ta yaşayan birisi olarak denizden dağına kadar tarihi zengin, tarımı zengin bir belde de olduğumu söyleyebilirim. Side Antik Kenti ve Aspendos bu güzelliklere örnek gösterilebilir (G.Ö., 17, K).”

“Side ve Aspendos kalıntıları en güzel örnek olur (H.Ş., 26, E).”

“Anlatırım. Ben iç mimarlık bölümünde okudum. Son sınıf öğrencisiyken geçmiş tarihlerle ilgili kalıntılarla ilgili özellikle Yunan dönemi ile ilgili bir konu anlatmıştım. Ben de o zaman Side ve Aspendos tarihi kalıntılarını anlatmıştım. Burada da en güzel örnek olarak bu bölgelerin ismini vermek istedim (H.Ö., 25, K).”

Karavca’da yer alan İshak Seydi Türbesi bulunduğu dağa ismini vermiştir. Torosların Sak Seydi Dağı denilen bölgede her yıl yemek verilmektedir. Manavgat’ın her bölgesinden insanlar bu yemeğe katılmaktadır. Hz. Muhammed’in soyundan geldiğine inanılan İshak Seydi yüzyıllar önce bu bölgede yaşamıştır. Türkiye’de yedi ayrı bölgede İshak Seydi’nin kardeşlerinin türbesi olduğuna inanılmaktadır. “Köyde türbemiz var. Eskilerde büyük bir zaat yaşamış. Öldükten sonra orada türbe yapılmıştır. Her yıl türbenin yemeği olur. Her yerden insan hayrına buraya yemeğe gelir (N.Y., 58, K).”

“Türbemiz var. Büyük biri yaşamış. Sak Seydi Türbesi denirdi. Tam adını bilemem. Hayrına yemek vermeye başladılar. Önceden yemek verilmezdi. Kardeşi de Seydiler köyünde yaşamıştır. Köye adını vermiştir. Espiyeler köyünün arkasında Seydiler köyü var (N.Ş., 68, K).”

“Köyümüzde İshak Seydi Türbesi var. Peygamberimizin soyundan geldiği söylenir. Köyüler arasında Sak Seydi Türbesi denir. 15 yıldır hayrına köyde türbe kenarında yemek verilir. Köyden 20-25 dakika mesafede tepenin üzerinde yer alır (A.D., 35, E).”

“Köyümüzde tarihi kalıntı olarak kültürümüzle de alakalı İshak Seydi Türbesi vardır. Çoğu Manavgatlı türbe sayesinde köyü tanımıştır. Her yıl yemek verilir. Yıllar

içerisinde ismini daha fazla duyurmuştur. Yemeğe gelen kişi sayısı da artış göstermiştir (M.Ş., 26, E).”

“Türbemiz var. Eski bir yapıdır. Peygamberimizin soyundan geldiği söylenir. Her yıl yemek verilir. Köyü gelip gören sayısı da artar. Köyü bu türbe sayesinde tanıyan sayısı fazladır (S.Ö., 60, E).”

Antalya ili Manavgat İlçesi, Şıhlar Köyü'nde yer alan antik kentin önerilen ilk adı Seleukeia, gemicilerin el kitabı olan Stadiasmus Maris Mayni'ye dayanarak ileri sürülmüştür. Seleukeia Antik Kenti'nin gerçek isminin Lyrbe olduğu tahmin edilmektedir. Asıl Seleukeia'nın ise Helenistik çağda, yani M.Ö. 3. yüzyılda kurulan bir liman şehri olduğu ve büyük ihtimalle Side'nin batı kıyısında yer aldığı düşünülüyor. Zira Lyrbe'de çıkarılan kalıntıların, daha önceye, yani Klasik çağa ait olduğu belirtiliyor. Lyrbe Antik Kenti'nde Side dilinde yazıtlar bulunmuştur. Antik kentten çıkarılan kalıntılar günümüzde Antalya Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Antik kent turistlerin uğrak noktası haline gelmiştir. *“Bu soruya cevabımı her gün köye gelirken yanından geçtiğim Seleuke demek istiyorum (H.Ö., 54, E).”*

“Yakın çevremizde birçok eser vardır. Ama ben Side demek istiyorum. Bu bölgede akla gelen ilk yer orasıdır Köy yolundaki Seleuke de eklenebilir (R.Ö., 33, K).”

“Oymapınar yolu üzerinden gelirken aramızda bazen konuşuruz. Seleuke denilebilir bu sorunun cevabına. Herkes fark eder. Bazen görüyorum turistleri de getiriyorlar. Araçları fark ediyorum ya da dış çekim için düğünlerde kullanılıyor. Manavgat Şelalesi'ni de es geçmemek lazım. Herkesin aklına gelecek cevaplardan birisidir (E.Ö., 42, K).”

Manavgat ilçesine sadece 3 kilometre mesafede yer alır. Antalya il merkezi ile arasında ise 72 kilometre vardır. Ortalama 3 ilâ 4 metre kadar yüksekten dökülmeye başlayan şelale, geniş bir dökülme alanına sahiptir. Bu da etrafında insanların yapılanmasına, oturma alanlarının oluşmasına olanak tanımaktadır.

Şelale, birçok farklı kaynak tarafından beslenmektedir. Bu kaynakların en çok bilineni ve büyüğü ise Dumanlı Kaynağı olarak bilinir. Şelale dünya çapında adından bahsettirerek turizmin uğrak noktası haline gelmiştir. Her yıl binlerce turist şelaleyi ziyaret etmektedir. *“Doğal güzelliğimiz olarak dünyada tanınan Manavgat Şelalesi yer alır. Kültürümüz için önemlidir. Turistlerin uğrak noktasıdır. Diğer önemli turizm noktası ise Side denilebilir. İnsan eliyle oluşturulmuş Manavgat denilince akla gelen ilk bölgedir diyebiliriz (B.Ö., 45, E).”*

“Oymapınar yolu üzerinden gelirken aramızda bazen konuşuruz. Seleuke denilebilir bu sorunun cevabına. Herkes fark eder. Bazen görüyorum turistleri de getiriyorlar. Araçları fark ediyorum ya da dış çekim için düğünlerde kullanılıyor. Manavgat Şelalesi de es geçmemek lazım. Herkesin aklına gelecek cevaplardan birisidir (E.Ö., 42, K).”

1986 yılında Manavgat’a yapılacak olan baraj sebebi ile köyün büyük kısmı su altında kalmıştır. 45 evin su altında kalması ile köyün yarısından fazlası yok olmuştur. Aileler istimlâk edilen arazilerinin parası ile kendilerine yeni bir hayat kurmuşlardır. Su baskınından evini kurtaranlar köyde yaşamaya devam etmiştir. Tarım arazilerinin çoğunluğunun suyun altında kalması sonucunda köyde tarım faaliyetleri oldukça azalmıştır. Su kenarında kalan araziler restaurant yapılarak turizm faaliyetlerine kazandırılmıştır. Gölde yapılan su üstü gezilerde batık alanlar gösterilmektedir. Köyde yeni bir iş kolu açılmıştır. Yıllar içerisinde turistlerin uğrak yeri haline gelmiştir.

Y2: *“Köye en yakın bana göre tarihi kalıntı sayılır mı bilemem. Baraj yapılıp buralar su altında kalmadan önce evler vardı. Birçok ev barajdan sonra suyun altında kaldı. Turistler oluşan göl sayesinde yapılan restaurantlara geliyor. Buraya geldiklerinde dikkatlerini çekiyor. Rehber de anlatıyor. Gezdiriyor. Kültürel bir tanıtım bence buradaki su altı batık evleri. “Köyün sular altında kalması ile köy boşaltıldı. Baraj gölü ile turistlere yeni bir görsel oluştu. Olan bizim köyümüze oldu. Gölün altında bir köy yatıyor. Gerekli çalışmalar yapılırsa gölün altında yatan tarih su yüzüne çıkarılabilir (M.A.Ş., 65, E).”*

“Köyümüzde baraj yapımı sebebiyle 1972 yılında çoğu ev suyun altında kalmıştır. İstimlâk edilen araziler yıllar içerisinde de su altı batığını oluşturmuştur. Şu an önemli bir çalışma yapılmaktadır. Önümüzdeki yıllarda burada önemli bir tarihi kalıntı haline dönüştüreceklerdir. Gerekli çalışmalar yapılırsa turizme kazandırılarak önemli bir bölge haline gelecektir (B.Y., 39, K).”

Köy halkından elde edilen bilgilere göre bu bölge de eski dönemlerde Roma ve Bizans milletlerinin yaşadığı ileri sürülmektedir. Araştırmacılar tarafından elde edilen net bir bilgi ya da kalıntıya henüz ulaşamamıştır. Köy halkının bu bölgede yer alan değirmenlerin kökeninin onlara ait olduğunu ileri sürmektedir.

“Çok eski dönemlerde burada milletler yaşamışlardır. Bizans ve Roma dönemlerinden kalma zeytinyağı sıkma için değirmen yaptırdıkları söylenir. Köyün üst tarafında o

dönemden kalma yıkık harabeler var. Çocukluktan söylenirdi. Değirmen yapıp yağ çıkardıklarını bilirdik (E.Ş., 70, E).”

“Köyde ufak zeytin ağaçlarımız var. Yağ zeytini denir. Bu zeytinlerin Bizans ve Roma döneminden kaldığı söylenir. Zeytinleri yağa çevirmek için değirmen yaptıkları söylenir. Kalıntıları günümüze kadar gelmiştir (R.D., 56, K).”

Karavca’da yıllar önce değirmeler olduğu anlatılan bilgiler arasında yer almaktadır. Eski usul taş da köyün birçok ihtiyacı sağlanmıştır. Bu değirmenlerde köyün; un, tahin ve mısır gibi ihtiyaçları sağlanmıştır. Bir dönem köydeki değirmenler köye ismini vermiştir. Günümüzde değirmenlerden ayakta kalan yoktur. Yıllar içerisinde yarısı yıkılmış bir diğer yarısı suyun altında kalmıştır.

“Değirmenlerimiz vardır. Köyümüzün bir diğer adı da Değirmenli’dir. Geçen yıl eski ismi Karavca’ya dönüş yapmıştır. Ama köye ismini veren değirmenlerimiz vardır. Örneğin tahin değirmenini köyün üst tarafında Karavca Suyu denilen bir yer vardır. Oradan büyük dedem su arıkları yaparak köye su getirmiştir. Köyde değirmen kurmuştur. Hem köyün bahçeleri sulanmış hem de taş değirmeninden tahin elde edilmiştir (E.T., 30, K).”

Katılımcılar yakın çevrelerindeki kültürel güzelliklerin genelini cevaplarda yansıtmıştır. Bu demektir ki kültür potansiyelinin farkındadırlar. Karavca yolu üzerinde yer alan yapılardan, doğal güzelliklere genel bir çerçeve çizmişlerdir. Manavgat denilince akla gelen ilk bölge olan Side’ de cevaplar da en çok ismi geçen yerlerdendir. Fakat Karavca sakinleri yakın çevrelerinde yer alan kültür öğelerini fark edememişlerdir. Sakinler daha çok cevaplar da herkes tarafından bilinen yerleri seçmişlerdir.

Manavgat’ın turizmle birlikte kalkınma yaşaması Manavgatlıların yaşadıkları bölgedeki değerlerin farkına varmasını sağlamıştır. Turizmin Karavca’ya kadar uzanması bunun bir sonucudur. Köyde yer alan baraj gölü turistik faaliyetlerin oluşmasını sağlamıştır. Bunun sonucu olarak Karavca sakinleri turizm faaliyetlerin arttırılması için kültürel faaliyetlerden yardım almıştır. Örneğin; Karavca mahallesinde yıllar öncesi yapılan baraj sebebi ile köyün büyük çoğunluğunu su basmıştır. Cevaplar arasında su altında kalan evlerin de kültüre etkisi vurgulanmıştır. Maddi kültür öğesi olarak turizme katkısından bahsedilmiştir.

Soru 4: Sizce günümüzde kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıklar mısınız?

Bu soruya cevap vermek amacıyla mahalle sakinleri ile yapılan görüşmelerin frekans dağılımı yapılmıştır. Tablo 4'te elde edilen sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 4.1 *Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına İlişkin Frekans Dağılımı*

Kültür Öğelerinin Korunması	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	F
Hayır Sahip Çıkıyoruz			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	7
Evet Sahip Çıkıyoruz	✓	✓				✓					3

Milli kültür öğelerinin korunmasına ilişkin 7 katılımcı Evet sahip çıkıyoruz, 3 Katılımcı, Hayır sahip çıkıyoruz cevabını vermiştir. Tabloda yer alan katılımcıların listesi ektedir.

Tablo 4.2 *Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına İlişkin Frekans Dağılımı*

Kültür Öğelerinin Korunması	K11	K12	K13	K14	K15	K16	K17	K18	K19	F
Hayır Sahip Çıkıyoruz	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	7
Evet Sahip Çıkıyoruz			✓				✓			2

Milli kültür öğelerinin korunmasına ilişkin 7 katılımcı Evet sahip çıkıyoruz cevabını, 2 katılımcı Hayır sahip çıkıyoruz cevabını vermiştir. Tabloda yer alan katılımcıların listesi ektedir.

Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

4.3. Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına İlişkin Görüşleri

Gelişen teknoloji ve çağın ilerlemesinin kültüre olumsuz yönleri olduğu kadar olumlu yönleri de vardır. Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, toplumların özünde bulunan kültürü aynı hızda değiştiremez. Bu nedenle de toplum içinde önemli bulunan örf, adet ve ananeler teknolojik iletişimde de önemli rol oynar. Örneğin bizler, işimiz ne kadar acil olursa olsun, telefon görüşmemiz başlayınca önce bir hal, hatır sorar, sonra konuya gireriz ya da telefon konuşmasının sonunda mutlaka eşe dosta selam söyleriz.

Gelişen teknolojinin arkeolojik çalışmalarda yeni eserlerin ortaya çıkarılmasında faydası yadsınamaz. Yeni çalışma alanlarında uygarlıkların Anadolu'ya bıraktığı miraslar gün ışığına bu teknolojiler sayesinde çıkıyor. Somut kültürel mirasın gelişmesi ve korunması aşamasında önemli yollar kat ediliyor.

Somut ya da somut olmayan milli kültürümüze ait eserlere sahip çıkmak gençlerin birçoğu topluluklar ve gruplar kuruyor. Bu topluluklar kaybolmaya yüz tutmuş mirasımıza sahip çıkıyor ve bu mirasın ülkemize kazandırılması için çalışmalara dâhil oluyor. Yapılan görüşmelerde katılımcıların bir kısmı milli kültürü koruma çalışmalarından umutlu olması gençlerin bu konuda geleceğimize sahip olacaklarına dair ipuçları vermektedir. *“Evet bana göre sahip çıkıyoruz. Devletimizin de bu alanda çalışmaları var. Halk daha fazla bilinçlendi bu konuda eskisi kadar boş vermişlik yok. Bu bizim kültürümüz sahip çıkmazsak sonuçlarına da katlanırız (H.Ö., 54, E).”*

“Evet sahip çıkıyoruz. Köyümüzde ve Manavgat genelinde bunu söylerim. Diğer şehirlerden iyi durumdayız. Kültür şenliklerimiz var. Düğünlerde gelin almalarımız hala devam ediyor. Eskiden kalan binalara baktığımızda belediyemiz elinden geleni yapıyor (E.Ö., 35, E).”

“Evet. Teknolojinin faydası bunda yadsınamaz. Kültürümüze gençler sahip çıkıyor. Asker eğlencelerimiz, düğünlerimiz, şenliklerimiz. Eskiden daha kalabalıktı köy. Şimdiler az hane kaldı burada. Ama yine de birbirimize sahip çıkıyoruz. Komşuluk kültürümüz ölmedi (E.Ö., 42K).”

“Bence sahip çıkıyoruz. Manavgat'ımızın tanıtımını yapamıyoruz. Pazarlayamıyoruz. İşletmelerimiz herkese ulaşmıyor. İşletme anlayışımız masa sandalye koyalım. Bir de alkol, canlı müzik tamam. Turizm faaliyetleri bunlardan ibaret olmamalı. Bizim gibi şanlı bir tarihi olan milletin kültür tanıtımı böyle olmamalı (H.Ö., 25, K).”

“Beş torunum var. Allaha şükür saygısızlık görmedim. Bayramda gelir ellerimi öperler. İhtiyacıma bakarlar. Hepsi okudu. Köylerine bir faydası dokundu. Sahip çıktılar. Unutmadılar (N.Ş., 68, K).”

“Ben bu konuda umutsuz konuşmak istemiyorum. İnsanların çoğu bu konuda umutsuz konuşacaktır. Özellikle son zamanlarda gördüğüm gençlerin kültürlerine sahip çıktıkları ve araştırıp öğrendikleridir. Hızlı bir tüketim çağındayız. Bu sebeptendir ki eskiye ve kültüre sahip çıkmaya başladık. Teknolojinin bu kadar fazla gelişmesi olumluya kullandıktan sonra bizim için altın değerindedir. Kültürümüze sahip çıkarak geleceğe yön verebiliriz (M.Ş., 26, E).”

Somut ve somut olmayan kültürel mirasa sahip çıkma konusunda görüşlerin geneli olumsuzdur. Somut kültürel mirasımız atalarımızdan bize emanet kalan kültür varlıklarından başka daha önce Anadolu’da yaşayan uygarlıklara ait birçok eser karşımıza çıkmaktadır. Bu somut mirasın korunması, gelecek nesillere taşınması, toplumda yaşayan bireylerin bir arada yaşaması ve bu çevrenin devamlılığını sürdürebilmesi için şarttır.

Ülkemizde sit alanları, anıt mezarlar, taşınabilir kültür eserleri korunamıyor, eserlerin çoğu geçmiş yıllarda yeterince önlem alınmadığı için yurt dışına kaçırılıyor. Bu eserlerimize doğal şartlar sonucu yaşanan zararlar ve insanların yaşattığı zararlar vardır. Yapılan görüşmelerde de göze çarpan insanların yaşattığı zararlar daha çok öne çıkmaktadır. İnsanların bir kısmı bilinçli olarak bu kültürel mirasa zarar vermektedir. Define aramak için yapılan kazılar, önemli yapıları yıkımına sebep olmak ve eser kaçakçılığı şeklinde birçok zarar bilinçli zararlar arasındadır. Bilinçsizce yapılan zararlar ise toprak almak, tarlaları çiftçilik uğraşları için kullanılması sonucunda birçok eser zarar görmüştür. *“Hayır sahip çıktığımız falan yok. Fasa fiso hepsi. Şöyle yapıyoruz şunları yapıyoruz falan diyorlar. Hani nerde. Gelenek ve göreneklerden bahsetmiyorum bile onları kaybettik. Tarihimize sahip çıkamıyoruz ki kültürümüze sahip çıkalım! (R.Ö., 33, K).”*

“Hayır. Çoğu tarihi yapımız kendi halinde. Defineciler kaçak kazılarla yapıları mahvediyor. Geçen gün gazetede okudum Side’de evin temeli atılırken tarihi eserlere rastlamışlar. Side’de birçok ev var başlı başına tarihi bir bölgeyi imara açmak ne kadar mantıklıdır (B.Ö., 45, E).”

“Hayır. İnsanlar bu konularda çok bilinçsiz. Kendi köyümüzde buna dahil. Köyün eskiden yaptığı geleneklerin çoğu boşlandı. Gerçi eskisi gibi yokluk yok şimdi.

Telefonlarda gördüğü her şeyi istiyor gençler. Yabancıların kültürünü yaşıyoruz kendi kültürümüzü değil (M.Ö., 24, K)."

"Ne yazık ki bu cennet gibi yerde yaşıyor olmak bu cenneti korumaya yetmiyor. Çok bilinçli insan görmez oldum. Denize pislik atan, dağda çöp atan birçok insana denk geliyoruz. Kültürümüze bu bireylerin sahip çıkması beklenemez. Daha fazla insana ulaşılmalı ve bilinçlendirilmeli (G.Ö., 17, K)."

"Maalesef sahip çıkamıyoruz. Değerini bilemiyoruz. Turizm şehriyiz insanlar buraya doğal güzelliklerimiz ve alışveriş için geliyor olsa da kültürümüze de tanıtıyoruz. Nerede hangi antik şehir var? Hangilerine sahip çıkıyoruz? Eğitimin eksikliği bunun gibi birçok sorunu da beraberinde getiriyor (H.Ş., 26, E)."

"Hayır. Manavgat hangi dünya turizm kentleriyle kıyaslanabilir. Adı geçiyor mu? Daha çok eğitim verilmeli tanıtımlar yapılmalı. İnsanlarımız bilinçlendirilmeli. Kültürümüzle ilgili faaliyetler arttırılmalı. Kent müzesi daha bu yıl görücüye çıktı. İçerisini çok beğendim. Manavgat yörük kenti. Yörüklerin yaşamı aktarılmış. Çoğu Manavgatlı Yörük kültürüne ait birçok öğeyi orada fark etti. Bunlardan birisi de benim. Ben de çok beğendim. Daha fazla olmalı. Ören yerlerin fiyatları çok yüksek. Halk kendi kültürünü öğrenmek için para vermemeli. Daha bunun gibi birçok sebep sayılabilir (M.A.Ş., 65, E)."

İnsanların bilinçli ya da bilinçsiz olarak somut kültürel mirasa yapılan bu zararlar ancak eğitimle aşılabılır. Toplumda bireylerin eserlere sahip çıkması için bilinçlendirme çalışmaları yapılması gerekir. Kaçakçılık ve izinsiz define avcılığı gibi faaliyetleri önlemenin başında eğitim geliyor. Halk eğitiminde öncelikle eski tarihi eserlerin kültürel ve sanatsal anlamda değerlerinin halka öğretilmesi ilk adımdır. Bu tarihi eserleri neden korunması gerektiği ve toplumda ne anlam ifade ettiği halka açıklanmalıdır. Eserlerin Anadolu'nun ayrılmaz bir parçası olduğu, milli kültür öğeleri içerisinde yer aldığı ve milleti bir arada tutan önemli değerlerden birisinin kültür varlıklarına sahip çıkmak olduğu bireylere kazandırılmalıdır.

Somut olmayan kültürel miras ise somut kültürel miras paralelinde önemini kaybetmesi en başta içerisinde yaşadığı kültürü kötü etkiler. Toplumun kendine ait değerleri vardır. Bu değerler bireylerin topluluk içerisinde huzurlu ve birlikte yaşamasına olanak sağlar. Değerlerin bireyler üzerindeki etkisini kaybetmeye başlaması toplumun yozlaşmasına ve kültürün yok olmasına sebep olur. Gelişen teknoloji ve günümüzde bireylerin aileden önce ben düşüncesi toplumda somut olmayan kültürel miras öğelerinin devamlılığını kesintiye uğratmıştır.

Toplulukları somut olmayan kültürel miraslarından mahrum bırakmanın bedeli doğrudan veya dolaylı olarak millete zarar verir. "Taşınmaz kültür varlığı korumasının en önemli malzemesi insandır. Yerine göre hiçbir doğal olay insan kadar yok edici olamaz. Bilinçsiz ve cahil kişiler kadar, ilgisiz kişiler de kültür varlıklarının düşmanıdırlar. Artık çağımızda insanlığın ortak malı sayılan kültür varlıklarının gözleri önünde yok edilmesine seyirci kalan kişi, ne kadar bilgili olursa olsun, uygar sayılmaz ve en az onu tahrip eden kadar suçludur. Bu gerçeği bilmesi gereken kişinin bilgisizliği özür olamaz ve onu sorumluluktan kurtaramaz. Bu bilinçlenmeyi yaratmak, yaymak ve kültür varlığını korumakla yükümlü kimselerin, bunu göz ardı etmeleri görevi ihmalidir" (Çeçener, 1984). Somut olmayan kültürel mirasın erozyonu veya gelecek kuşaklara aktarılmasının kesilmesi toplumun hayatına devam ettirmesine engel olur. Yeni nesil somut olmayan kültürel mirası sahiplenmelidir. Büyüklere saygı, bayramlarda el öpmek, folklor ve düğünler gibi somut olmayan kültürel mirasların unutulmasına veya unutturulmasına engel olunmalıdır. "*Kültürel mirasa sahip çıkılmıyor. Tarihimizi, geçmişimizi, gelenek ve göreneklerimiz yok olmak üzere. Yeni nesil eski tarih, gelenek ve görenek bilmiyor. Sahip çıkılmıyor. İnsanlarımız milli kültür konusunda bilinçli değildir. Kültürel mirasımız yok olup, yeni yüzyıla uygun tasarımlar yapılmaktadır. Kısacası kültür yerini instagram, twitter ve facebooka bırakmıştır* (M.Y., 58, K)."

"*Yeterince sahip çıktığımızı düşünmüyorum. Bunun sebebi de yeterince bilgi sahibi olmamızdan kaynaklanıyor. Özellikle gençlerimizin ülkemizin kültürel mirasını keşfetmesine ve bu konuda bilgilerini arttırmasına ve yaşadıkları topraklara aidiyet duygularının pekişmesine yardımcı olunması gerekmektedir* (E.Ş., 70, E)."

"*Gençlerin sahip çıktıklarını zannetmem. Gençler kendilerini yetiştirmekten acizdir. Çoğu düğünlerde ne yapılır, cenazelerde ne yapılır bilmez. Kültürü mü bilecekler? Bize büyüklerimiz öğrettiklerine itaat edeceksin denirdi. Şimdikiler asi gelmeyi öğrenmişlerdir. Kültüre sahip çıkamazlar. Kültür ne demek daha onu bilmiyorlar* (R.D., 56, K)."

"*Tam anlamıyla sahip çıktığımız söylenemez. Zamanla kültürümüzü, değerlerimizi unutabiliyoruz. Fakat belediyemiz ve derneklerimizin çalışmaları var. Yeşil alanları koruma kanunları ve derneklerimizin yaptığı kutlamalar, festivaller kültürümüzü hatırlatmak ve korumak için önemli adımlardır* (A.D., 35, E)."

"*Kültürel mirasımıza sahip çıkıp gelecek nesillere bunu güzel bir şekilde aktarmamız gerekiyor. Biz ise yabancı popüler kültürün etkisi altında bunu başaramıyoruz. Bunun*

mücadelesi yeterince verilmiyor. Tarihi eserleri, kalıntıları korumak yerine onları tahrip ediyoruz. Devletin koruma kanunları bu konuda yeterli olmamaktadır. Bilinçli toplum yetiştirilmesi gerekmektedir. Okullarda bunun bilincinin kazandırılması gerekmektedir (B.Y., 39, K).”

“Kültürel mirasımıza ve bize kalanlara sahip çıkılmıyor. Doğada her şeyi katledip betonlaşmaya gitmek istiyoruz. Doğal güzelliklerimizi rant aracı olarak kullanıyoruz. Köyümüzü su bastıktan sonra turizm amaçlı birçok yer yapıldı. Gölün kirlenmesine ve doğal hayata zarar vermesinden başka bir artısı yok. Ama insanlar kazanç sağlamak için bunu göze alabiliyorlar (S.Ö., 60, E).”

“Sahip çıktığımızı düşünmüyorum. Somut kültürel miras müzelerde koruma altına alınabiliyor. Özellikle yeni nesil somut olmayan kültürel mirasın korunması konusunda yeterince hassas olduklarını düşünmüyorum. Diğer toplumlardan en çok etkilenenlerin gençler olduklarını düşünüyorum Halkın kültürel mirasın korunması konusunda bilinçlendirilmesi ve bu amaca yönelik çalışmaların yapılması gerektiğini düşünüyorum (E.T., 30, K).”

İnsanlığın hafızasını oluşturan somut ve soyut değerlerin bütünü olan kültürel mirasın bileşenleri olan anıtlar, sivil mimarlık örneği yapılar, bu yapı ve alanlarda gerçekleştirilen ritüeller, özel geleneksel üretimler gibi mekânın ruhunu oluşturan soyut değerler yaşamımıza derinlik ve zenginlik katmakta ve geleceğin şekillenmesinde toplumların ortak hareket noktalarını oluşturmaktadır. Bu ortak noktalara Karavca’da sahip çıkarak geliştirme fikri önem arz etmektedir. Mahalle sakinlerinin görüşleri fikir birlikleri ve fikir ayrılıkları bu konuda sonuca varılması için önemlidir.

Katılımcılar milli kültür öğelerine sahip çıkılmadığı konusunda hemen hemen fikir birliği yapmışlardır. Bir toplumun kültürel mirası, o toplumun tarihi, millet olma bilinci, bir arada yaşama isteğidir. Kültürel mirasına sahip çıkmayan, geçmişini, kültürünü gelecek nesillere aktaramayan milletler, başka milletlerin kültürlerinin etkisine girerek, kültürlerini kaybeder ve kültürleri yok olur. Bu çerçevede Karavca sakinlerinin yakın çevrede gördükleri ihmal cevapların olumsuz olmasına sebebiyet vermiştir. Toplum da yaşanan eğitim eksikliği, bilinçsizlik, önemsemezlik bu sona yaklaştırmıştır.

Belediyenin ve devletin çalışmaları sürdürülüyor. Fakat yetersiz kaldığı katılımcıların beyanlarında gözlenmektedir. Özellikle Manavgat’ın turizm piyasasına kültür temasında bir tanıtım eksiliğine dikkat çekilmiştir. Reklam ve pazarlamanın

yapılamaması en önemli etkidir. Daha fazla turizm faaliyeti Kültürel öğelerin daha fazla dünyaya tanıtılması demektir. Bu amaçla çalışmaların artırılması gerekmektedir.

Katılımcılardan üç kişi ise kültürel çalışmaları ümitsiz olarak görmemiştir. Kültür öğelerinin tanıtımını yeterli görmüş. Korunmaları bakımından alınan önlemleri takdir etmişlerdir. Gelecekle ilgili bir kaygı görmemişlerdir. Genç nüfusun kültüre sahip çıktığı düşüncesinde birleşmişlerdir. Bireylerin ve kurumların yaptığı faaliyetlerin milli kültür öğelerini korumada bütün faaliyetleri gerçekleştirdiği konusunda fikir birliği sağlamışlardır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gelişmemiş toplumlardan en gelişmiş toplumlara kadar, bütün toplumların kendilerine göre birer kültürleri bulunmaktadır. Toplumların hayat karşısındaki tutum ve davranışlarında, yaşayışlarında, eğitim ve düşünce tarzlarında, hayallerinde farklılıklar bulunduğu için kültürler toplumdan topluma farklılık göstermektedir. Bunun sonucunda, bir kültür için vazgeçilmez önem taşıyan unsurlar, başka bir kültür için önemsiz olabilir. Toplumların ve dünyadaki milletlerin mozaik durumundaki farklı görünüşleri de genellikle kültür yapılarındaki bu değişikliklerden kaynaklanmaktadır.

Bu araştırmada görüldüğü üzere Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevredeki milli kültür öğelerine bakış açıları farklılık göstermektedir. Kültür öğeleri tanımları bu küçük toplum içerisinde kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Kültür öğelerini maddi ya da maddi olmayan kültür öğelerinin farkında olmadan ayırımı yapılmıştır. Karavca Mahallesi sakinleri gözle görünebilir olan ve dokunabildikleri nesnelere maddi, gözle göremeyen fakat hissettikleri duyguları maddi olmayan kültür öğeleri bağlamında açıklamaktadır.

Yakın çevrelerinde yer alan öğelerden bahsedilmesi istendiğinde daha çok Manavgat'ın adını duyurduğu bölgelerden bahsetmişlerdir. Oysaki yerleşim bölgeleri yıllar öncesi su altında kalarak kendilerine has bir kültür öğesi oluşturmuştur. Bu durumu kültürün bir parçası olarak gören kişi sayısı çok çok azdır. Daha çok Side bu bölümde göze çarpmaktadır. Ayrıca mahallenin yıllar önce suyun altında kalması nüfusunun azalmasına, tarım arazilerinin sular altında kalmasına ve evlerin yıkılmasına sebep olmuştur. Birçok ailenin Manavgat' a yerleşmesi ile Karavca'nın kültürü, köyün geçmişi de tozlu raflar arasına kaldırılmayı zorunlu kılmıştır.

Karavca'nın nüfusunun az olması, ailelerin birbirini tanınması eski komşuluk kültürünü devam ettirmiştir demek yanlış olur. Mahalle de evler arası mesafenin fazla olması sakinlerinin birçoğunun Manavgat'a taşınması köyün birlik, beraberlik ve komşuluk kültürü eskilere oranla gücünü kaybetmiştir.

Araştırmada günlük hayatta yaşadıkları alışlagelmiş öğelerin kültürlerinin bir parçası haline geldiği fark edilmiştir. Katılımcılar için her gün evlerine dönerken

gördükleri bir taş maddi milli kültür ögesinin parçası ya da katıldıkları kına geceleri, düğünler maddi olmayan kültür ögesinin parçası olarak ifade edilmektedir.

Araştırmada dikkat çekici bir diğer ifade katılımcıların milli duyguları ön planda tutarak, tarihi unsurlara sahip olma bağlamında cevaplar verilmektedir. Tarihe göz atıldığında milli kültüre sahip halkların her türlü zorluğa karşı varlıklarını korudukları görülecektir. Örneğin, İstiklal Savaşı'nda Türklere yeni zaferler kazandıran Türk Milletinin Atatürk milliyetçiliği ile tamamlanan milli kültürünün sağlamlığıdır.

Karavca mahallesi sakinlerinin çoğunluğu kültürümüze ve bize miras kalan öğelerimize sahip çıkmadığımız konusunda mutabıktır. Bireylere göre özellik de yeni nesil bu konuda aşırı sorumsuzluk örneği göstermektedir. Yaşlıların değerlere verdiği önem dikkat çekerken genç nesil bu konuda ilgisiz tavrını korumuştur. Türk kültürü özellikle gelenek ve görenekler konusunda zengindir. Araştırmada bu konu üzerine fikirler beyan edilmiştir. Türk kültürünün birçok açıdan çeşitlilik gösterdiği ortaya koyulmuştur.

Araştırmada milleti oluşturan unsurların temel taşı olarak bireyler karşımıza çıkmaktadır. Bireylere milli beraberliğin ne olduğunu öğretmek ve milli şuuru kazandırmak ancak eğitimle gerçekleşebilir. Bireylere milleti için çalışmanın önemi öğretilmediği takdirde milli eğitim amacına ulaşmamış sayılır. Birey devletine ve dolayısıyla milletine faydasız bir insan haline gelmektedir. Araştırmada eğitimsiz bireyler sebebi ile yaşanan sıkıntılar açıklanmıştır. Bu bağlamda okullarda ve toplumda milli kültür temelinde eğitimlerin daha hassas ve dikkatli şekilde verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Milli kültürümüzün korunması ve bireyleri bu bilinçle yetiştirmek için okullarda verilen eğitimler tam ve eksiksiz hale gelmesi gereklidir. Korumada en önemli faktör insandır.

Kültür öğelerini korumak için her şeyden önce insanlarımızı bu konuda eğitmek ve Kültür Varlıklarımızı sevdirmek, onları korumanın gereğine inandırmak lazımdır. Bu iş her türlü eğitim aracı ile de devamlı olarak yapılmalıdır. İlkokuldan yüksek okullara kadar her düzeydeki okullarda bu konu eğitilmelidir. İlkokul programlarında öteki üniteler gibi "Kültür Mirasımız" ünitesi işlenmelidir.

Eğitim insanlara milli şurdan başka daha birçok şey kazandırır. İnsanın hayata bakışını, prensiplerini, sanat anlayışını, ideallerini, yaşam şeklini belirler. İnsanların aileleri, dini, ülkesi, cinsiyeti, yaşam seviyesinin standartları her ne olursa olsun verilen iyi bir eğitimle aradaki tüm farklar bir anda kalkabilir. Böylece insanlar aynı

ortak amaçta birleşmiş olurlar. Milli şuur da buna eklendiğinde bireyler tamamen kaliteli, yüksek ahlaklı, devletine bağlı ve faydalı bir hale gelirler. Bir birey için devletine bağlı ve faydalı olmak, kendisinin ve gelecek nesillerin en iyi yaşam standartlarına ulaşmasına katkıda bulunmak demektir.

Eğitim bu süreçte önemli bir adım fakat eğitimin yanı sıra özellikle gençlere ve çocuklara bu değeri aşılama için “Milli Kültür Günleri” düzenlenmesi bu yolda destekleyici bir güç olacaktır. Her yıl yapılacak olan bu günlere tarihe geçmiş kültürümüze yer eden şahsiyetlerin isimleri verilebilir. Milli Kültür Günleri üç veya beş gün arasında değişebilir. Bu günlerde Hacivat ve Karagöz oyunu, cirit atma ve yarışmalar gibi etkinlikler çocuklara ve gençlere hem eğlenceli bir zaman geçirmelerini hem de maddi olmayan kültürel öğelerin unutulmaması sağlayacaktır.

Maddi Kültür Öğelerine dikkat çekmek için Türkiye'nin önemli kültür bölgelerine ücretsiz geziler düzenlenebilir. Bu konuda belediyelerden, okullardan üniversitelerden destek alınabilir. Belli aralıklarla düzenlenecek olan bu gezilerde maddi kültür öğelerinin tanıtılması ve korunmasına önem verilmesini aşılama için müzelere gidilmesi destekleyici olacaktır.

KAYNAKÇA

- Atatürk, K. M. (1926). Onuncu Yıl Nutku.
- Aydın, S. (2014). Kültür Kavramı. Antropoloji. Handan Üstündağ. (Ed.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Bilgiseven, A. K. (1985). Din Sosyolojisi. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Bogdan, R.C. & Biklen, S.K. (1992) *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods*, Boston: Allyn and Bacon.
- Briggs, L. Charles. (1986). *Learning How to Ask: A Sociolinguistic Appraisal of the Role of the Interview in Social Science Research*. Cambridge University Press.
- Çağan, K. (2003). Popüler Kültür ve Sanat. Ankara: Altınküre Yayınları.
- Çeçener, B. (1984). Kültür Mirasımızı Koruma. Kültür Mirasımızı Koruma Semineri. İstanbul.
- Çetin, Ş., Üzer, M. (2018). ‘‘Küçük Hezarfen’’ Çizgi Filminde Yer Alan Millî Kültür Unsurlarının İncelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi*, 3, 2049-2079.
- Çolak, E. (2008). Türk Milli Kültür Unsurları ve Yozlaşma (Tanzimat Dönemi). Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Daşdemir, İ. (2018). Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Türk Kültür Öğelerinin Kullanımı. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 18(1), 215-228.
- Demirbağ, F. (2019). Usandık Darbelere Hayır. İstanbul: Akis Kitap.
- Demirkaya, H. (2012). Antalya’da Kültürel Miras Turizmine Yönelik Nitel Bir Çalışma. VI. Uluslar arası Türk Kültürü, Sanatı ve Kültürel Mirası Sempozyumu, İtalya.
- Doğanay, A. (2006). Değerler Eğitimi. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi (Edt. Cemil Öztürk). 255–286. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Erden, M. (2004). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Ercilasun, Ahmet B. (2009). Kimlik ve Dil, Türk Kimliği. M.Çağatay Özdemir (Ed.), İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Erkenekli, M. (2013). Toplumsal Kültür Araştırmaları İçin Değer Merkezli Bütünleşik Bir Kültür Modeli Önerisi. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 1, 147-172.
- Ersöz, A. (2002). Popüler Kültür Ürünlerinden Müzik Videolarının Gençler Üzerindeki Olumsuz Etkileri. *Aile ve Toplum Dergisi*, 5(2), 61-68.

- Featherstone, M. (2006). Global and Local Cultures (Küresel ve Yerel Kültürler), Recep Kaymakcan (Ed.), Çok kültürlülük Eğitim, Kültür ve Din Eğitimi. İstanbul: Dem Yayınları.
- Göçer, A. (2012). Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili Dergisi*, 729, 50-57.
- Gökalp, Z. (2014). Türkçülüğün Esasları. (4.Basım). İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Güngör E. (2007). Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar: Ahlak Psikolojisi, Ahlaki Değerler ve Ahlaki Gelişme. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Güvenç, B. (1972). İnsan ve Kültür: Antropolojiye Giriş. Ankara.
- Güvenç, B. (1970). Kültür Kuramında Bütüncülük Sorunu Üzerine Bir Deneme. Ankara: Hacattepe Basımevi.
- Güvenç, B. (2002). İnsan ve Kültür. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Güvenç, B. (2013). Kültürün ABC'si. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Güvenç, B. (1999). İnsan ve Kültür. İstanbul: Remzi.
- Hofstede, G. (1980). *Culture's Consequences: International Differences in Work-related Values*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Honko, L. (1984). "The Problem of Defining Myth." Sacred Narrative: Readings in the Theory of Myth. Alan Dundes (der.) içinde.
- Kafesoğlu, İ. (1995). Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Kafesoğlu, İ. (1992). Türk Milli Kültürü. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Karataş, Z. (2017). Sosyal Bilim Araştırmalarında Paradigma Değişimi: Nitel Yaklaşımın Yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 70-86.
- Kaya, Y. (2000). Sosyal Farklılaşma ve Çatışma Sürecinde Çalışma İlişkileri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 195-207.
- Kızıldağ, Ş. (2001). Pop Müzikten Popüler Kültüre Medya Çocukları. İstanbul: Şehir Yayınları.
- Kızıldağ, F., (2014). *Kültürleşmenin Tüketici Etnosentrizmi Üzerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Erzurum.
- Koçel, T. (2003). İşletme Yöneticiliği. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Kongar, E. (2008). Kültür Üzerine. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Korlaelçi, M. (1993). Kültür. *Felsefe Dünyası Dergisi*, 8, 35-47

Kösoğlu, Nevzat (2009). Milli Kimlik ve Tezahürleri, Türk Kimliği (edt.M.Çağatay Özdemir), İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Kutlu, M. Yaşayan Bir Atlı-Kültür Geleneği: Anadolu Göçer Kültürü. *Milli Folklor Dergisi*.

Küçük Kurt, M. (2008). *Kültürlerarası İletişim Sürecinde Alt Kültürde Kimliğin Oluşumu*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

MEB, (2005). İlköğretim sosyal bilgiler dersi öğretim programı kılavuz kitabı. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara.

MEB, (2018). İlköğretim sosyal bilgiler dersi öğretim programı kılavuz kitabı. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara.

MEB. (2019, 17 Mayıs). Erişim adresi:

<http://www.meb.gov.tr/ataturk/Ink%C4%B1lamlari/Kultur>.

Mutlu, E. C. (1999). Uluslararası İşletmecilik. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.

Oğuz, S.E. (2011). Toplum Bilimlerinde Kültür Kavramı. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 28, 123-139.

Önger, S. (1964). Ortadoğu Ülkelerinde Göçebe Hayatın Bugünkü Şartları ve Göçebe Nüfusun Sedantarizasyonu. A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi, Cilt: IX. Ankara.(s. 145).

Örnek, A. (2006). *Türkiye 'de Değişen Kültürel Değerlerin Reklama Yansımaları: Televizyon Reklamları Üzerine Bir İçerik Analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ana Bilim Dalı, Konya.

Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1), 323-343.

Özen, Y. (2014). Türk Milli Kültüründe Değerler ve Değerlerin Milletleşmeye Etkisi. *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(14), 59-87.

Özkalp, E. (2013). Kültür ve Kültürel Değişme. Davranış Bilimleri I, (Ed.) A. Çiğdem Kirel, Zerrin Sungur. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Özlem, D. (1992). Kültür Felsefesi, *Felsefe Tartışmaları*. (12. Kitap). İstanbul: Kent Basımevi.

Özlem, D. (2012). Kültür Bilimleri ve Kültür Felsefesi. İstanbul: Notos Kitap Yayınevi.

- Öztürk, C. (2012). Sosyal Bilgiler Toplumsal Yaşama Disiplinler Arası Bir Bakış. C. Öztürk (Ed.). *Sosyal Bilgiler Öğretimi* içinde (s.1-31).Ankara: Pegem Akademi
- Safran, M. (2008). Sosyal Bilgiler Öğretimine Bakış. B. Tay ve A. Öcal (Ed.).*Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi* içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Sapır, E. (1924) “Culture, Genuine and Spurious” American Journal of Sociology, 29: 401-29.
- Straub, D., Loch, K. Evaristo, R., Karahanna, E. & Srite, M. (2002). Toward a theory-based measurement of culture. *Human Factors in Information Systems*, 10(1), 61-65.
- Soysal, İ., (1985). İletişim İnkılabı ve Milli Kültür. *Erdem Dergisi*, 1(1), 236.
- Şimşek, M. G., Çelik, A., & Akgemci, T. (2014). Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Şimşek, Ş. (2010). *Yaşam Tarzı Üzerinde Popüler Kültürün Belirleyiciliği ve Kitle İletişim Araçlarının Etkisi: Türkiye’de Punk Kültürü Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Tanrıverdi, H. (2018). Din-Kültür İlişkisi Üzerine Bir Değerlendirme. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 595-601.
- Tepperman, Lorne ve Michael Rosenberg. *Macro/Micro: A Brief Introduction to Sociology*, 2. Baskı, Scarborough, Ontario, Prentice-Hall Canada Inc., 1995.
- Türker, M. Z. (1994). Gençlik ve Millî Kültür. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 289–291.
- Türkdoğan, O. (1977). Türkiye’de Köy Sosyolojisinin Temel Sorunları. İstanbul: Dedekorkut Yayınları.
- Türkdoğan, O. (1998). Ziya Gökalp Sosyolojisinin Temel İlkeler. (2. Baskı). İstanbul: MÜİF Vakfı Yayınları.
- UNESCO. (2019, 18 Mayıs). Erişim adresi:
<http://www.unesco.org.tr/Pages/126/123/UNESCO%C4%B0nsanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1n-Somut-Olmayan-K%C3%BClt%C3%BCrel-Miras%C4%B1-Temsili-Listesi>
- Uslu, F. (2015). Bozahmetli Yörük Aşireti Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma. (Doktora Tezi). Konya Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uygur, N. (2006). Kültür Kuramı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ülken, H. Z. (2008). Millet ve Tarih Şuuru. Türkiye İş Bankası Yayınları: İstanbul.
- Ünal, Z. (2014). Kültürel Mirasın Korunması. İsmep: İstanbul.

Yeşil, R. & Aydın, D. (2007). Demokratik Değerlerin Eğitiminde Yöntem ve Zamanlama. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(2), 65–84.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2003). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınları

Yıldırım, A. ve Şimşek H.(2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık: Ankara.

Yıldız, S. G. (2018). Kültürün Mekânsal Değişimler Üzerindeki Etkisi. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 4(3), 173-184.

Zafer, B. A. (2019). Göç Çalışmaları İçin Bir Anahtar Olarak “Kültürleşme” Kavramı. Uludağ Üniversitesi, *Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 75-92.

Zıllıoğlu, M. (Ed.) (1993). Antropoloji. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Williams, R. (1989). Resources of Hope: Culture, Democracy, *Socialism*. Robin Gable (der.) içinde. Londra ve New York: Verso.

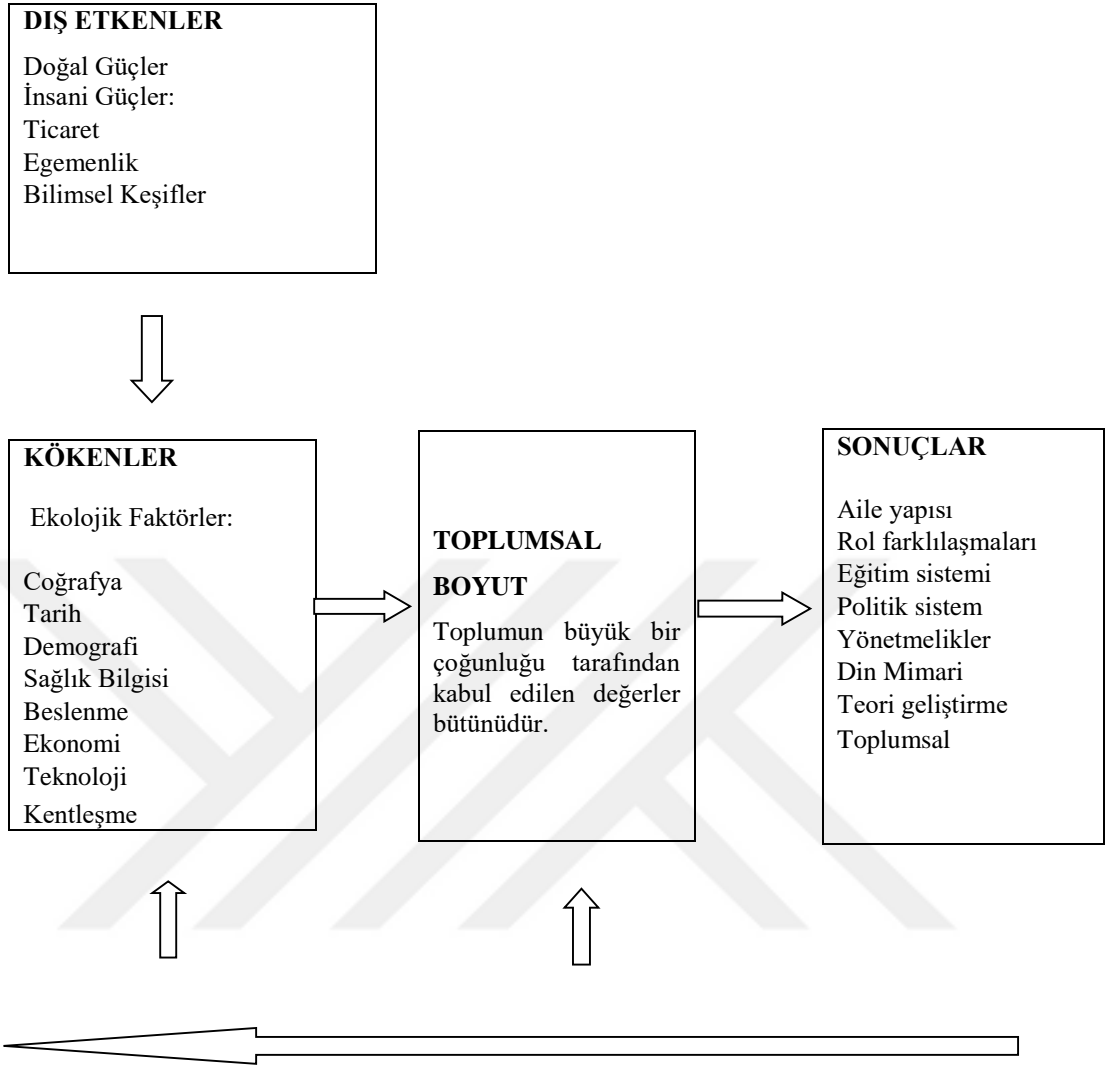
Williams, R. (2005). Anahtar Sözcükler: Kültür ve Toplumun Sözvarlığı. (S. Kılıç, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları. (Orijinali 1976’da yayımlanmıştır).

EK: 1 GÖRÜŞME FORMU

SORULAR

1. Milli kültür denilince aklınıza gelenler nelerdir?
2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?
3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir bölgedir. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?
4. Sizce günümüzde kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıklar mısınız?

EK: 2 KÜLTÜREL FARKLILIKLAR MEKANİZMASI TABLOSU

Tablo 1: Kültürel Farklılıklar Mekanizması

Kaynak: Hofstede, 1981, s.25

EK:3 SORU 1 FREKANS DAĞILIM TABLOSU 2.1

Tablo 2.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Tanımına İlişkin Frekans Dağılımı

Tanımlamaları	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	F
Bayramlarda büyüklerin ellerinin Öpülmesi	✓										1
Gelenek ve Görenekler		✓									1
Misafirperverlik			✓								1
Kına Gecesi				✓						✓	2
Şiirler					✓						1
Halk Oyunları						✓					1
Toplumsal Değerler							✓				1
Birlik ve Beraberlik								✓			1
Tarih / Dil									✓		1

Karavca mahallesi sakinlerinin milli kültürümüz denilince akıllarına gelen ilk şey sorusu cevapları ile ilgili Tablo 2.1 yorumlanırsa: Cevaplarda ortak bir nokta yoktur. Sadece 10 katılımcıdan kına gecesi cevabını 2 kişi vermiştir. İlk sırada bu cevaba yer verilir. Sonrasında bayramlarda büyüklerin ellerinin öpülmesi 1 kişi, gelenek ve göreneklerimiz 1 kişi, misafirperverlik 1 kişi, şiirlerimiz 1 kişi, halk oyunları 1 kişi, toplumsal değerlerimiz 1 kişi, birlik ve beraberlik 1 kişi, tarihimiz ve dilimiz cevabını da 1 kişi vermiştir.

EK:4 SORU 1 FREKANS DAĞILIM TABLOSU 2.2

Tablo 2.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Tanımına İlişkin Frekans Dağılımı

Karavca mahallesi sakinlerinin milli kültürümüz denilince akıllarına gelen ilk şey sorusu cevapları ile ilgili Tablo 2.2 yorumlanırsa: Cevaplarda ortak bir nokta yoktur.

Tanımlamalar	Y11	Y12	Y13	Y14	Y15	Y16	Y17	Y18	Y19	F
Yemekler		✓				✓				2
Bayramlaşmak	✓									1
Giysiler			✓							1
El Sanatları				✓						1
Milli Bayramlar					✓					1
Türküler							✓			1
Ata Sporları								✓		1
Milli Edebiyatlar									✓	1

Sadece 9 katılımcıdan yemekler cevabını 2 kişi vermiştir. İlk sırada bu cevaba yer verilir. Sonrasında bayramlaşmak cevabı 1 kişi, giysiler cevabı 1 kişi, el sanatları cevabı 1 kişi, milli bayramlar cevabı 1 kişi, türküler cevabı 1 kişi, ata sporları cevabı 1 kişi, milli edebiyatlar cevabı 1 kişi şeklinde sıralanmıştır.

EK5: SORU 2 FREKANS DAĞILIM TABLOSU 3.1.

Tablo 3.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans Dağılımı

Milli Kültür Öğeleri	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10	F
Tarih			✓	✓		✓					3
Din									✓	✓	2
Dil					✓		✓				2
Saygı	✓										1
Toplumsal yapı								✓			1
Geçmişten günümüze kalan		✓									1

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin görüşleri ile ilgili tablo 3.1 yorumlanırsa: Cevaplarda bir bütünlük yoktur. Tarihimiz cevabını veren 3 kişi, din cevabını veren 2 kişi, tarihimiz 2 kişi, dil cevabını veren 2 kişi, toplumsal yapı 1 kişi, saygı cevabını veren 1 kişi ve geçmişten günümüze kalan şeklinde sıralanmıştır.

EK 6: SORU 2 FREKANS DAĞILIM TABLOSU 3.2

Tablo 3.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Milli Kültür Öğelerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans Dağılımı II

Milli Kültür Öğeleri	Y11	Y12	Y13	Y14	Y15	Y16	Y17	Y18	Y19	F
Bayramlarda el öpmek	✓		✓	✓						3
Büyükleri ziyaret etmek		✓					✓			2
Mimari yapı						✓			✓	2
Sanat					✓					1
Din								✓		1

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin görüşleri ile ilgili tablo 3.2 yorumlanırsa: Cevaplarda bir bütünlük yoktur. Bayramlarda el öpmek cevabını veren 3 kişi, büyüklerimizi ziyaret etmek cevabını veren 2 kişi, mimari yapı 2 kişi, sanat cevabını veren 2 kişi, din cevabını veren 1 kişi şeklinde sıralanmıştır.

EK:7 SORU 3 FREKANS DAĞILIM TABLOSU 4.1 - 4.2

Tablo 4.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine İlişkin Frekans Dağılımı

Maddi Kültür Öğeleri	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10	F
Side				✓	✓		✓	✓	✓		5
Seleuke	✓		✓			✓					3
Manavgat Şelalesi				✓		✓					2
Sualtı Batık Evleri		✓								✓	2

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevrelerindeki maddi kültür öğeler yorumlanırsa: Katılımcıların çoğunluğu birden fazla yer ismi söylemiştir. Tablo 3'te kişilerin birden fazla cevapları ayrıntılı şekilde yansıtılmıştır. Side cevabını veren 5 kişi, Seleuke 3 kişi, Aspendos 3 kişi, Manavgat Şelalesi 2 kişi, Su altı batık evleri 2 kişi şeklindedir.

Tablo 4.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Yakın Çevredeki Maddi Kültür Öğelerine İlişkin Frekans Dağılımı II

Maddi Kültür Öğeleri	Y11	Y12	Y13	Y14	Y15	Y16	Y17	Y18	Y19	F
İshak Seydi Türbesi	✓		✓		✓		✓	✓		5
Bizans-Rum Kalıntıları		✓		✓						2
Tahin Değirmeni									✓	1
Sualtı Batık Evleri						✓				1

Milli kültür öğeleri ile ilgili Manavgat Karavca Mahallesi sakinlerinin yakın çevrelerindeki maddi kültür öğeler yorumlanırsa: İshak Seydi Türbesi cevabı 5 kişi, Bizans-Rum kalıntıları cevabını 2 kişi, Tahin Değirmeni 1 kişi ve Su altı batık evleri cevabını 1 kişi vermiştir.

EK 8: SORU 4 FREKANS DAĞILIM TABLOSU 5.1 – 5.2

Tablo 5.1 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına İlişkin Frekans Dağılımı

Kültür Öğelerinin Korunması	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10	F
Hayır Sahip Çıkıyoruz			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	7
Evet Sahip Çıkıyoruz	✓	✓				✓					3

Milli kültür öğelerinin korunmasına ilişkin 7 katılımcı Evet sahip çıkıyoruz, 3 Katılımcı, Hayır sahip çıkıyoruz cevabını vermiştir.

Tablo 5.2 Manavgat Karavca Mahallesi Sakinlerinin Kültür Öğelerinin Korunmasına İlişkin Frekans Dağılımı

Kültür Öğelerinin Korunması	Y11	Y12	Y13	Y14	Y15	Y16	Y17	Y18	Y19	F
Hayır Sahip Çıkıyoruz	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	7
Evet Sahip Çıkıyoruz			✓				✓			2

Milli kültür öğelerinin korunmasına ilişkin 7 katılımcı Evet sahip çıkıyoruz cevabını, 2 katılımcı Hayır sahip çıkıyoruz cevabını vermiştir.

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Milli kültürümüz denilince aklıma gelen ilk şey bayramlarda büyüklerin ellerinin öpülmesidir. Çocukluktan itibaren her bayramda babaannemlerim ve dedemlerin yanına gidip ellerini öperiz. Bence bu bizim milli kültürümüz. Çocuklar için ayrı bir heyecan ellerin öpülmesi karşılığında alınan harçlık bayramın en güzel tarafıdır.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Öğelerle ilgili bir bilgim yok. Fakat saygı milli kültürümüzün temel taşı diyebilirim. Bireyler arasındaki anlaşmayı sağlayan, toplumun düzenini kurmak için saygıya ihtiyacımız var. Ne zaman ki saygıyı öğreniriz toplum o zaman düzene girecek. Köyümüzde birbirimize kötü söz söylemeyiz. Allaha şükür birbirimize saygımız var. Ufak tefek sıkıntılarımız oluyor ama köy nüfusu az, birbirimize destek olmamız gerekiyor.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Bu soruya cevabımı her gün köye gelirken yanından geçtiğim Seleuke demek istiyorum.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Evet bana göre sahip çıkıyoruz. Devletimizin de bu alanda çalışmaları var. Halk daha fazla bilinçlendi bu konuda eskisi kadar boşvermişlik yok. Bu bizim kültürümüz sahip çıkmazsak sonuçlarına da katlanırsınız.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Gelenek ve göreneklerimiz bizim milli kültürümüz. Türkler denilince akla gelen ilk şey kültürümüz. Köye gelen turistler oluyor. Köylümüz arasında selamlaşmalar bile turistlerin dikkatini çekmektedir. Köydeki düğünler, ölümler için okutulan mevlitleri gördüklerinde fotoğraf makinelerine sarılırlar. Kültürümüz onlara ilginç gelmektedir.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Milli kültür öğelerini okulda öğrenmişizdir. Ama hatırlamıyorum. Bana göre Anadolu coğrafyası çok zengin yaşadığımız bölgede payına düşeni almıştır. Kültür öğeleri denilince aklıma kültürümüzü oluşturan tarihimiz ve bunun sonucunda elde ettiğimiz gösterişli mekânlar aklıma geliyor.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Köye en yakın bana göre tarihi kalıntı sayılır mı bilemem. Baraj yapılıp buralar su altında kalmadan önce evler vardı. Birçok ev barajdan sonra suyun altında kaldı. Turistler oluşan göl sayesinde yapılan restaurantlara geliyor. Buraya geldiklerinde dikkatlerini çekiyor. Rehberde anlatıyor. Gezdiriyor. Kültürel bir tanıtım bence buradaki su altı batık evleri.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Evet sahip çıkıyoruz. Köyümüzde ve Manavgat genelinde bunu söylerim. Diğer şehirlerden iyi durumdayız. Kültür şenliklerimiz var. Düğünlerde gelin almalarımız hala devam ediyor. Eskiden kalan binalara baktığımızda belediyemiz elinden geleni yapıyor.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Misafirperverlik milli kültürümüzün ilk akla gelenlerindedir. Türklerin misafirperver olduğu tüm dünyada bilinir. Köyümüze turistler de gelmektedir. Köyümüz küçük olduğundan hepimiz birbirimizi tanırız. Misafir ağırlamayı severiz.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Bu konuda net bir bilgim yok. Fakat bizim gibi şanlı bir tarihi olan ülkenin kültür öğelerinden biri kesinlikle tarihimizdir. Türkler yüzyıllardır bu topraklarda savaşlar, anlaşmalar Anadolu’da tarihi yeniden yazmıştır.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Yakın çevremizde birçok eser vardır. Ama ben Side demek istiyorum. Bu bölgede akla gelen ilk yer orasıdır Köy yolundaki Seleuke de eklenebilir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Hayır. Çoğu tarihi yapımız kendi halinde. Defineciler kaçak kazılarla yapıları mahvediyor. Geçen gün gazetede okudum Side’de evin temeli atılırken tarihi eserlere rastlamışlar. Side’de birçok ev var başlı başına tarihi bir bölgeyi imara açmak ne kadar mantıklıdır. Cevabı size bırakıyorum.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Kına gecesi. Aklıma gelen ilk şey bu oldu. Düğün öncesi kına gecelerinde gelinin ağlatılması, gelinin avucunu açmaması bunlar bizim kültürümüze has şeyler. Eskiden köyde kızların kına gecelerini yapardık. Oyunlar, şarkılar, türküler çok güzel geçerdi. Şimdilerde gençlerin çoğu kınasını ve düğününü salonlarda yapmayı tercih ediyorlar. Çok nadir köyde kına yapan var. Düğünlerde okutulan mevlitler sadece köyde okutulup, yemeğini veririler. Düğünler hep salonlarda olur. Köy düğünleri eski de kalmış.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Savaşlar yaşamış bir toplumuz. Kültürümüzü de eski dönemlerde yaşadığımız birçok olayın etkilediği kanaatindeyim. Eski dönemlerde yaşanan gelişmeler bugünkü kültür öğelerini de oluşturmuştur.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Doğal güzelliğimiz olarak dünyada tanınan Manavgat Şelalesi yer alır. Kültürümüz için önemlidir. Turistlerin uğrak noktasıdır. Diğer önemli turizm noktası ise Side denilebilir. İnsan eliyle oluşturulmuş Manavgat denilince akla gelen ilk bölgedir diyebiliriz.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıklar mısınız?

“Hayır. Çoğu tarihi yapımız kendi halinde. Defneciler kaçak kazılarla yapıları mahvediyor. Geçen gün gazete de okudum Side’de evin temeli atılırken tarihi eserlere rastlamışlar. Side’de birçok ev var başlı başına tarihi bir bölgeyi imara açmak ne kadar mantıklıdır.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Soruya cevap olarak şiirler dedi. Fakat bir açıklama getirmek istemedi.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Dil, bana göre kültür unsurlarının başında gelir. Çünkü dil olmadan öteki unsurların meydana gelmesi mümkün olmadığını düşünüyorum. Dil bir milletin ses dünyasıdır. Dili kullanım biçiminin devletin kaderini belirler. Dilin gelişmesi devletinde gelişmesi demektir.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Side örnek gösterilebilir. Side’de birçok millet yaşamış. Çok fazla kalıntı var. Her sene bir kazı çalışması yapılır. Köyümüze çok yakın eserler yok en yakını olarak Side’yi söyleyebilirim. En tanınmış, önemli bir turizm merkezi olarak adından söz ettirir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Hayır. İnsanlar bu konularda çok bilinçsiz. Kendi köyümüzde buna dahil. Köyün eskiden yaptığı geleneklerin çoğu boşlandı. Gerçi eskisi gibi yokluk yok şimdi. Telefonlarda gördüğü her şeyi istiyor gençler. Yabancıların kültürünü yaşıyoruz kendi kültürümüzü değil.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Halk oyunları mili kültür denilince aklıma gelen ilk şeydir. İlkokulda folklor grupları olurdu. Eğitim alıp milli bayramlarda gösteri düzenledik. Düğünlerde erkek, kız karışık oyunlar oynanır. Hatta köyde oyunu iyi becerenden özel istek yapılır. Yöremize ait özel bir oyunumuz yok. Ama köyde kına gecelerinde, nişanlarda oyunu kıvıran oldu mu demeyin keyfimize.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Şanlı Türk tarihi kültürünü de oluşturmuştur. Başka bir ögenin aranmasına gerek yok.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Oymapınar yolu üzerinden gelirken aramızda bazen konuşuruz. Seleuke denilebilir bu sorunun cevabına. Herkes fark eder. Bazen görüyorum turistleri de getiriyorlar. Araçları fark ediyorum ya da dış çekim için düğünlerde kullanılıyor. Manavgat Şelalesi'ni de es geçmemek lazım. Herkesin aklına gelecek cevaplardan birisidir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Evet. Teknolojinin faydası bunda yadsınamaz. Kültürümüze gençler sahip çıkıyor. Asker eğlencelerimiz, düğünlerimiz, şenliklerimiz. Eskiden daha kalabalıktı köy. Şimdiler az hane kaldı burada. Ama yine de birbirimize sahip çıkıyoruz. Komşuluk kültürümüz ölmedi.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Toplumsal değerlerimiz. Yani bizim milli kültürümüzü oluşturan ahlaki değer, dinimizi ve ekonomimizi birçok şekilde etkiliyor. Etkileyen bu unsurlar bize ait bir kimlik oluşturuyor. Dinimiz ve kültürümüz birbirine paralel değerleri içerir.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Dilimizdir. Dil, düşünmenin aracıdır. Toplumumuzda Türk dilini benimseyip düşünebilen ve bunu aktarabilen insanlarla yaşamak bir nevi bizim milli değerimizi, kültürümüzü etkileyen unsurlardır.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Manavgat'ta yaşayan birisi olarak denizden dağına kadar tarihi zengin, tarımı zengin bir belde de olduğumu söyleyebilirim. Side Antik Kenti ve Aspendos bu güzelliklere örnek gösterilebilir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Ne yazık ki bu cennet gibi yerde yaşıyor olmak bu cenneti korumaya yetmiyor. Çok bilinçli insan görmez oldum. Denize pislik atan, dağda çöp atan birçok insana denk geliyoruz. Kültürümüze bu bireylerin sahip çıkması beklenemez. Daha fazla insana ulaşılmalı ve bilinçlendirilmeli.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?
“Birlik ve beraberlik. Aynı toplumda yaşıyoruz. Din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin bu birlikteliği sağlamamız bizim milli kültürümüzü oluşturuyor. Bana göre bu özelliğimiz bizim en büyük değerimiz. Dil zaman aşımına uğrayabiliyor. Ama tarihimiz geçmişimiz olduğu için hiçbir zaman değişmeyecek bir öge gibi geliyor bana.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok ögeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu ögeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?
“Toplumsal yapı diyebilirim. Bu yapının içerisinde kültürümüz oluşmaktadır. Ögeleri de buna göre belirlenmektedir. Toplum bu yapıda yaşamaktadır. Hayatını bu olgu etrafında şekillendirmektedir.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?
“Side ve Aspendos kalıntıları en güzel örnek olur.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?
“Maalesef sahip çıkamıyoruz. Değerini bilemiyoruz. Turizm şehriyiz insanlar buraya doğal güzelliklerimiz ve alışveriş için geliyor olsa da kültürümüzü de tanıtıyoruz. Nerede hangi antik şehir var? Hangilerine sahip çıkıyoruz? Eğitimin eksikliği bunun gibi birçok sorunu da beraberinde getiriyor.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Gelenek ve göreneklerimiz demek istiyorum.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Din bu öğelerden birisidir. Hayatımızı dinimize göre yaşıyoruz. Bence dini ikinci plana atamayız. Kültürümüzün bu şekli alması da dinimizin etkisi küçümsenemez.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Anlatırım. Ben iç mimarlık bölümünde okudum. Son sınıf öğrencisiyken geçmiş tarihlerle ilgili kalıntılarla ilgili özellikle Yunan dönemi ile ilgili bir konu anlatmıştım. Ben de o zaman Side ve Aspendos tarihi kalıntılarını anlatmıştım. Burada da en güzel örnek olarak bu bölgelerin ismini vermek istedim.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Bence sahip çıkıyoruz. Manavgat’ımızın tanıtımını yapamıyoruz. Pazarlayamıyoruz. İşletmelerimiz herkese ulaşmıyor. İşletme anlayışımız masa sandalye koyalım. Bir de alkol, canlı müzik tamam. Turizm faaliyetleri bunlardan ibaret olmamalı. Bizim gibi şanlı bir tarihi olan milletin kültür tanıtımı böyle olmamalı.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Milli kültürümüz denilince aklıma ilk gelen kına geceleri çünkü Türk kültüründe düğünlerin vazgeçilmezi. Kına gecesiz gelin evden çıkmaz.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok ögeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu ögeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Öğeleri falan bilemem ben. Kültür dinden şekil alır. Müslümanlığa göre hayatımı yaşıyorum. Kültürümü de ona göre oluştururum.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Köyün sular altında kalması ile köy boşaltıldı. Baraj gölü ile turistlere yeni bir görsel oluştu. Olan bizim köyümüze oldu. Gölün altında bir köy yatıyor. Gerekli çalışmalar yapılırsa gölün altında yatan tarih su yüzüne çıkarılabilir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Hayır. Manavgat hangi dünya turizm kentleriyle kıyaslanabilir. Adı geçiyor mu? Daha çok eğitim verilmeli tanıtımlar yapılmalı. İnsanlarımız bilinçlendirilmeli. Kültürümüzle ilgili faaliyetler arttırılmalı. Kent müzesi daha bu yıl görücüye çıktı. İçerisini çok beğendim. Manavgat yörük kenti. Yörüklerin yaşamı aktarılmış. Çoğu Manavgatlı Yörük kültürüne ait birçok ögeyi orada fark etti. Bunlardan birisi de benim. Ben de çok beğendim. Daha fazla olmalı. Ören yerlerin fiyatları çok yüksek. Halk kendi kültürünü öğrenmek için para vermemeli. Daha bunun gibi birçok sebep sayılabilir.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Bayramlaşma bizim Türk milletimiz için çok önemli bir yere sahiptir. Arife günü kabirlerimizi ziyaret eder çiçek ekeriz. Arife günü ev temizlenir, gelecek olan misafirler için hazırlık yapılır. Bayram sabahları uzun büyük bir kahvaltı sofrası kurulur, erkeklerin bayram namazını kılıp dönmesi beklenir. Küçükler büyüklerin ellerini öper harçlıklarını alırlar. Eskiden küçük çocuklara mendiller verirdik. Köyde toplu bayramlaşma olurdu. Bizde bayramlarımız şen şakrak ağzımızın tadıyla geçer giderdi.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Öğelerle ilgili bir şey söyleyemem. İlk soruda bayramlardan söz etmiştik. Bayramlarda el öpmek diyelim.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Köyde türbemiz var. Eskilerde büyük bir zaat yaşamış. Öldükten sonra orada türbe yapılmıştır. Her yıl türbenin yemeği olur. Her yerden insan hayrına buraya yemeğe gelir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Kültürel mirasa sahip çıkılmıyor. Tarihimizi, geçmişimizi, gelenek ve göreneklerimiz yok olmak üzere. Yeni nesil eski tarih, gelenek ve görenek bilmiyor. Sahip çıkmıyor. İnsanlarımız milli kültür konusunda bilinçli değildir. Kültürel mirasımız yok olup, yeni yüzyıla uygun tasarımlar yapılmaktadır. Kısacası kültür yerini instagram, twitter ve facebooka bırakmıştır.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Milli kültürümüz denildiğinde aklıma ilk gelen yemeklerimiz. Çünkü köyümüzde tarımın gelişmesinden dolayı birçok mahsul elde edilir. Ebelerimiz ninelerimiz birçok farklı çeşit yemekler yaparlar. Düğünlerimizde kazanlar kurulur. Keşkek, yahni, çorba, salata, helva ikram edilir. Bu gelenek atalarımızdan bize kalan önemli bir adettir. Bu gelenek Ramazan ayında daha fazla hatırlanır. Herkes birbirini iftara çağırır. Kalabalık ve geniş iftar sofraları kurulur. Yemekler yenir, sohbetler edilir. Tatlılar hazırlanır. Her ev de tatlı bir telaş olur. Ramazan ayını bu sebeptendir ki çok severim.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Türk kültüründe büyüklere saygı önemlidir. Biz böyle gördük. Yaşlılarımızı ziyaret ederiz. Bayramlarda, hastalıkta, sağlıkta biz ziyaret ettik. Bizden sonrakilerde bunu öğrenecek.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Çok eski dönemlerde burada milletler yaşamışlardır. Bizans ve Roma dönemlerinden kalma zeytinyağı sıkmak için değirmen yaptırdıkları söylenir. Köyün üst tarafında o dönemden kalma yıkık harabeler var. Çocukluktan söylenirdi. Değirmen yapıp yağ çıkardıklarını bilirdik.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Yeterince sahip çıktığımızı düşünmüyorum. Bunun sebebi de yeterince bilgi sahibi olmamızdan kaynaklanıyor. Özellikle gençlerimizin ülkemizin kültürel mirasını keşfetmesine ve bu konuda bilgilerini arttırmasına ve yaşadıkları topraklara aidiyet duygularının pekişmesine yardımcı olunması gerekmektedir.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Giysiler milli kültürümüzde, köyümüzde önemlidir. Eskilerde mağaza yoktu. Pazardan kumaş alıp evde kendimiz dikerdik. Basmalardan şalvar, entari dikilirdi. Köye açılan dikiş nakış kursu sayesinde birçok kadın evde kendi kıyafetini kendi dikmeye başladı. Halen şalvarlarını dikerler. Pazara, bahçeye, çarşıya giderken şalvarlarını kullanırlar.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Ben bilemem öğeleri ay yavrurum! Şimdi önümüzde bayram var ondan söz edeyim. Bayramlarda büyüklerimizin elini öpmek adettir. Büyüklerimizden böyle gördük. Çocuklarımıza da bunu öğrettik.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Türbemiz var. Büyük biri yaşamış. Sak Seydi Türbesi denirdi. Tam adını bilemem. Hayrına yemek vermeye başladılar. Önceden yemek verilmezdi. Kardeşi de Seydiler köyünde yaşamıştır. Köye adını vermiştir. Espiyeler köyünün arkasında Seydiler köyü var.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Beş torunum var. Allaha şükür saygısızlık görmedim. Bayramda gelir ellerimi öperler. İhtiyacıma bakarlar. Hepsi okudu. Köyelerine bir faydası dokundu. Sahip çıktılar. Unutmadılar.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Çeyiz bizim kültürümüzde önemlidir. Kızlar yetişkin çağa geldiğinde anneleri kızların çeyizlerini yapmaya başlarlar. Yazma oyalarlar, dantel örерler, yastık yorgan dikerler. Evlere dekor olsun diye kanaviçeden pano yapılır, kasnak işi yapılır. İmece usulü çalışırdık. Yardımlaşarak hepimizin çeyizi tamamlanırdı. Kim önce evlenirse onun çeyizi gözden geçirilir. Kendimizde eksik varsa belirlenir hemen işlenirdi. Şimdilerde bir tane oyalı yazma, pike yapmak istesek kızlar “gerek yok” diyor. Her şeyin hazırı var. Uğraşmak istemiyorlar. Ama böyle olmaz. En azından el işi göz nur olacak bir tane işleme olacak”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Öğeleri pek bilemem. Çocuk yaşımızdan beri bayramlarda büyüklerimizin elini öperiz. Bizim kültürümüzde en önemli öğe budur. Çocukken öpsek de bize mendil verseler diye bakardık. Şimdiki çocuklar paraları bile seçiyor. Beğenmiyor.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Köyde ufak zeytin ağaçlarımız var. Yağ zeytini denir. Bu zeytinlerin Bizans ve Roma döneminden kaldığı söylenir. Zeytinleri yağa çevirmek için değirmen yaptıkları söylenir. Kalıntıları günümüze kadar gelmiştir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıklar mısınız?

“Gençlerin sahip çıktıklarını zannetmem. Gençler kendilerini yetiştirmekten acizdir. Çoğu düğünlerde ne yapılır, cenazelerde ne yapılır bilmez. Kültürü mü bilecekler? Bize büyüklerimiz öğrettiklerine itaat edeceksin denirdi. Şimdikiler asi gelmeyi öğrenmişlerdir. Kültüre sahip çıkamazlar. Kültür ne demek daha onu bilmiyorlar.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Köy okulumuzda 23 Nisanları unutamam. Bayram gelmeden 1 hafta önce bütün okul bayraklarla donatılır, süslemeler yapılır. Bayram sabahı büyük bir coşku ve sevinçle okullara giderdi çocuklar. Önce İstiklal Marşı okunur daha sonra çocuklar geleneksel halk oyunlarını oynar, şiirler, kompozisyonlar okunur.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Kültür öğelerine örnek sanat verebiliriz. Sanatsal faaliyetlerin hepsi bu konuda sıralanabilir. Mimari, heykel, anıtlar hepsi sanatsal faaliyetlerde yer alır. Millet in elle tutulur gözle görülür kültürünü bu maddi öğeler gösterir. Bana göre kültürü anlamak bu eserleri inceleyerek anlayabiliriz.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Köyümüzde İshak Seydi Türbesi var. Peygamberimizin soyundan geldiği söylenir. Köyüler arasında Sak Seydi Türbesi denir. 15 yıldır hayrına köyde türbe kenarında yemek verilir. Köyden 20-25 dakika mesafede tepenin üzerinde yer alır.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Tam anlamıyla sahip çıktığımız söylenemez. Zamanla kültürümüzü, değerlerimizi unutabiliyoruz. Fakat belediyemiz ve derneklerimizin çalışmaları var. Yeşil alanları koruma kanunları ve derneklerimizin yaptığı kutlamalar, festivaller kültürümüzü hatırlatmak ve korumak için önemli adımlardır.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Yemeklere karşı aşırı düşkünlüğüm var. Yeni tatlar denemek en büyük hobim. Yemeklerin anavatanlarında yenmesi fikrini savunanlardanım. Kebap Adana’da, Urfa’da tadılmalıdır. İmkânım oldukça Türkiye’de, Dünya’da yeni tatlar denemeye devam etmek istiyorum. Bu sebeptendir ki kültür benim için eşittir yemek. Kültürü o bölgenin yemeklerinden öğrenebiliriz. Yemeklerden o milletin karakterini ve kimliğini resmedebiliriz.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Öğeler hakkında bir şey söyleyemem ama. İç mimarlık bölümü mezunuyum. Bu soruya en iyi cevap mimaridir. Mimari yapılar üzerinde yapılan işlemler döneminin siyasi, ekonomik, kültürel yaşamı hakkında bize bilgi verir. Kültürle ilgili unsurlara ulaşmak istiyorsak bu yapıları incelememiz gerekir.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Köyümüzde baraj yapımı sebebiyle 1972 yılında çoğu ev suyun altında kalmıştır. İstimlak edilen araziler yıllar içerisinde su altı batığını oluşturmuştur. Şu an önemli bir çalışma yapılmaktadır. Önümüzdeki yıllarda burada önemli bir tarihi kalıntı haline dönüştüreceklerdir. Gerekli çalışmalar yapılırsa turizme kazandırılarak önemli bir bölge haline gelecektir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıkla mısınız?

“Kültürel mirasımıza sahip çıkıp gelecek nesillere bunu güzel bir şekilde aktarmamız gerekiyor. Biz ise yabancı popüler kültürün etkisi altında bunu başaramıyoruz. Bunun mücadelesi yeterince verilmiyor. Tarihi eserleri, kalıntıları korumak yerine onları tahrip ediyoruz.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?
“Türküler bizim kendimizi ifade etme biçimimizdir. Eskiden birbirini seven iki insan sevdiğini anlatmak için türkülere başvururlardı. Neşet Ertaş, Aşık Veysel nağmeleriyle hislere tercüman olurlar. Kültürümüze de katkısı büyüktür desek yanlış olmaz herhalde.”
2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?
“Kültür öğeleri hakkında bilgim yok. Köyde kültüre dair büyüklerimizi ziyaret ederiz. Yaşlıların çoğu işlerini biz hallederiz. Ellerini öpüp, onlarla sohbet ettiğinde senden daha iyisi olmaz. Mutlu olurlar. Herkese anlatırlar.”
3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?
“Köyümüzde tarihi kalıntı olarak kültürümüzle de alakalı İshak Seydi Türbesi vardır. Çoğu Manavgatlı türbe sayesinde köyü tanımıştır. Her yıl yemek verilir. Yıllar içerisinde ismini daha fazla duyurmuştur. Yemeğe gelen kişi sayısı da artış göstermiştir.”
4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaşı veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıklayın?
“Ben bu konuda umutsuz konuşmak istemiyorum. İnsanların çoğu bu konuda umutsuz konuşacaktır. Özellikle son zamanlarda gördüğüm gençlerin kültürlerine sahip çıktıkları ve araştırıp öğrendikleridir. Hızlı bir tüketim çağındayız. Bu sebeptendir ki eskiye ve kültüre sahip çıkmaya başladık. Teknolojinin bu kadar fazla gelişmesi olumluya kullandıktan sonra bizim için altın değerindedir. Kültürümüze sahip çıkarak geleceğe yön verebiliriz.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?
“Güreş en eski ata sporumuzdur. Geleneklerimize eklenerek, yılda birkaç kez yapılan bir spor haline gelmiştir. Festival haline dönüştürülüp büyük bir eğlence ve coşkuyla izlenir.”
2. Milli kültür kendi içerisinde birçok ögeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu ögeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?
“Kültür ögeleri için din örneğini vermek yanlış olmaz. Hayatımızı dinimize göre yaşıyoruz. Eksiklerimiz vardır. Ama köyde kültür ögeleri için dinsel faaliyetleri örnek gösterebilirim. Dedem hep İslam olmasa Türk olmazdı demiştir. Ondan aklıma geldi.”
3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?
“Türbemiz var. Eski bir yapıdır. Peygamberimizin soyundan geldiği söylenir. Her yıl yemek verilir. Köyü gelip gören sayısı da artar. Köyü bu türbe sayesinde tanıyan sayısı fazladır.”
4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıklar mısınız?
“Kültürel mirasımıza ve bize kalanlara sahip çıkılmıyor. Doğada her şeyi katledip betonlaşmaya gitmek istiyoruz. Doğal güzelliklerimizi rant aracı olarak kullanıyoruz. Köyümüzü su bastıktan sonra turizm amaçlı birçok yer yapıldı. Gölün kirlenmesine ve doğal hayata zarar vermesinden başka bir artısı yok. Ama insanlar kazanç sağlamak için bunu göze alabiliyorlar.”

CEVAPLAR

1. Milli kültürümüz denilince aklınıza gelen ilk şey nedir?

“Milli şairlerimizin çok önemli eserleri vardır. Geçmişte yaşanan olayları çok sade ve yalın bir dille bizlere aktarmışlardır. Roman, hikâye, şiir kitaplarıyla o dönemi yansıtmışlardır. Bir milletin kültürünü anlamak için o dönemde yazılmış eserlere bakarak geçmişimizi daha iyi öğrenebiliriz.”

2. Milli kültür kendi içerisinde birçok öğeyi barındırmaktadır. Örnek verecek olursak gelenek ve göreneklerimiz diyebiliriz. Size göre bu öğeler daha başka hangi örnekleri verebiliriz?

“Geçmiş hakkında bilgi edinebildiğimiz yapılar çoğunluktadır. Kültür geçmişten günümüze kadar etkisini devam ettirmektedir. Mimari yapıları incelemek onlar hakkında araştırmalar yapmak kültürümüze dair birçok öğeyi fark etmemizi sağlar. Mimari yapılar yaşamdan etkilenir. Yüzyıllarca ayakta kalan yapılarımız var. Döneminin hayat tarzı hakkında bize bilgi verir.”

3. Manavgat doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları bakımından zengin ve turistik bir beldedir desek yanlış olmaz. Sizde yakın çevrenizde yer alan bu güzellikleri anlatır mısınız?

“Değirmenlerimiz vardır. Köyümüzün bir diğer adı da Değirmenli'dir. Geçen yıl eski ismi Karavca'ya dönüş yapmıştır. Ama köye ismini veren değirmenlerimiz vardır. Örneğin tahin değirmenini köyün üst tarafında Karavca Suyu denilen bir yer vardır. Oradan büyük dedem su arıkları yaparak köye su getirmiştir. Köyde değirmen kurmuştur. Hem köyün bahçeleri sulanmış hem de taş değirmeninden tahin elde edilmiştir.”

4. Sizce günümüzde bu kültürel mirasa sahip çıkıyor muyuz? Kültürümüz kaybolmasın diye savaş veriyor muyuz? Görüşlerinizi açıklar mısınız?

“Sahip çıktığımızı düşünmüyorum. Somut kültürel miras müzelerde koruma altına alınabiliyor. Özellikle yeni nesil somut olmayan kültürel mirasın korunması konusunda yeterince hassas olduklarını düşünmüyorum. Diğer toplumlardan en çok etkilenenlerin gençler olduklarını düşünüyorum Halkın

kültürel mirasın korunması konusunda bilinçlendirilmesi ve bu amaca yönelik çalışmaların yapılması gerektiğini düşünüyorum.”

EK10: KATILIMCILAR LİSTESİ

K1: H.Ö., 54, E

K2: E.Ö., 35, E

K3: R.Ö., 33, K

K4: B.Ö., 45, E

K5: M.Ö., 24, K

K6: E.Ö., 42, K

K7: G.Ö., 17, K

K8: H. Ş., 26, E

K9: H. Ö., 25, K

K10: M.A.Ş., 65, E

K11: M.Y., 58, K

K12: E.Ş., 70, E

K13: N.Ş., 68, K

K14: R.D., 56, K

K15: A.D., 35, E

K16: B.Y., 39, K

K17: M.Ş., 26, E

K18: S.Ö., 60, E

K19: E.T., 30, K

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Gülsüm BEZCİ

Doğum Yeri ve Tarihi: Manavgat 15.10.1993

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi: Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

Türkçe ve Sosyal Bilgiler Anabilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar: Birey Koleji

İletişim

E-posta Adresi: gulsumbezci@gmail.com

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezim sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

Tezimin/Raporumun 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

İNTİHAL RAPORU

Turnitin
Doküman Görüntüleyici

Turnitin Orjinallik Raporu

İşleme kondu: 15-Oca-2020 13:04 +03
NUMARA: 1242171854
Kelime Sayısı: 21947
Gönderildi: 1

MANAVGAT KARAVCA MAHALLESİ
SAKINLERİNİN YAKIN... Gülsüm Bezci
tarafından

Benzerlik Endeksi	Kaynağa göre Benzerlik
%23	Internet Sources: %21 Yayımlar: %9 Öğrenci Ödevleri: %16

alintıları çıkar bibliyografayı çıkar küçük eşleşmeleri çıkar mod:
raporu hızlı görüntüle (Klasik) Change mode yazdır yenile İndir

- 1% match (07-Eyl-2015 tarihli internet) <http://www.msxlabs.org>
- 1% match (20-Oca-2016 tarihli internet) <http://www.acarindex.com>
- 1% match (14-Eki-2018 tarihli internet) <http://content.lms.sabis.sakarya.edu.tr>
- 1% match (24-Haz-2016 tarihli internet) <http://docplayer.biz.tr>
- 1% match (20-Ağu-2015 tarihli internet) <http://www.turdut.org>
- 1% match (29-Kas-2018 tarihli internet) <https://studylibr.com/doc/1755106/ulusal-k%C3%BClt%C3%BCr%C3%BCn-%C3%B6rg%C3%BCt-k%C3%BClt%C3%BCr%C3%BC-ve-paternali%CC%87st>
- 1% match (25-Ara-2019 tarihli internet) <https://hstelist.com/side-nerede-hakkında/>
- <1% match (29-Eyl-2015 tarihli internet) <http://www.turkudus.com.tr>
- <1% match (10-May-2016 tarihli öğrenci ödevleri) Submitted to Akdeniz University on 2016-05-10
- <1% match (12-Oca-2020 tarihli internet) <https://egitimaski.com/4-sinif-tum-derslere-ait-ogretim-programlari-165488.html>
- <1% match (11-May-2019 tarihli internet) <http://www.kulturelbellek.com>
- <1% match (31-Ara-2018 tarihli öğrenci ödevleri) Submitted to The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) on 2018-12-31
- <1% match (26-Eki-2019 tarihli internet) <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/15110>
- <1% match (11-Haz-2013 tarihli internet) <http://v8-com.amazingalex.name>
- <1% match (12-Şub-2016 tarihli internet) <http://dergipark.ulakbim.gov.tr>
- <1% match (29-Eki-2015 tarihli internet) <http://egitimvebilim.ted.org.tr>
- <1% match (22-Mar-2019 tarihli internet) <http://antalyagezirehberi.net>
- <1% match (08-Şub-2014 tarihli internet) <http://arogem.kufw3.org.tr>

1/28